

การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOLS IN MUEANG

MAE HONG SON DISTRICT UNDER THE MAE HONG SON

PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ทิมพิกา โยธา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

พ.ศ. 2566

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ผู้วิจัย

นางสาวพิมพ์วิภา โยธา

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

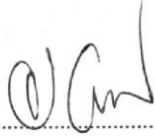
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

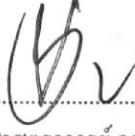
รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย

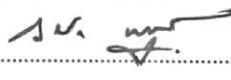
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ ดร.ถนัด บุญชัย

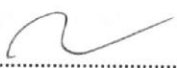
คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิณฉวีตร ปะโกทัง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ถนัด บุญชัย)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลนัฐ พลวัน)

วันที่ ...๑๓... เดือน ...มิถุนายน... พ.ศ. ๒๕๖๖

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ผู้วิจัย : ทิมพิกา โยธา

สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

: อาจารย์ ดร.ถนัด บุญชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการ
2) เปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการ จำแนกตามระดับการศึกษา
ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน และ 3) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหา
การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนใน
อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จำนวน 140 คน และกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทาง
การแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการ คือผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนในอำเภอเมือง
แม่ฮ่องสอนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านวิชาการจำนวน 3 โรงเรียน เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน
(Mixed methods) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน
และปัญหาการบริหารวิชาการ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการ
วิเคราะห์เนื้อหาสรุปบรรยายแบบพรรณนา และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการหาค่าเฉลี่ย
ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที – ทЕСТ (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการ พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการ
โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการบริหารวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
และรายด้านอยู่ในระดับปานกลางและน้อย

2. การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการจำแนกตามระดับการศึกษา ประสิทธิภาพการทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการประชุมชี้แจง นิเทศ ติดตาม และสนับสนุนให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามมาตรฐาน โดยใช้กระบวนการ Active Learning 3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 4) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรมีการจัดทำคู่มือตามกรอบมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 5) การนิเทศการศึกษา ควรมีการกำหนดปฏิทินและแนวทางการนิเทศที่ชัดเจน 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดอบรม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิจัยในชั้นเรียน 7) การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ครูควรพัฒนาตนเองให้ทันต่อการใช้สื่อและเทคโนโลยี

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน, แนวทางการบริหารวิชาการ

The Title : The Academic Administration of Schools in Mueang Mae Hong Son District Under the Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 1

The Author : Thimphika Yotha

Program : Educational Administration

Thesis Advisors

: Associate Professor Dr. Prapan Thamachai

Advisors

: Dr. Thanat Boonchai

Co – advisor

ABSTRACT

The objectives of this mixed-method research were to investigate the current contexts and problems of academic administration, to compare the contexts and problems based on educational levels, work experiences and school sizes, and to examine the guidelines for solving academic administration problems of the schools in Mueang district under the Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 1. The sample group comprised 140 administrators and teachers of the schools in the district. The target group for the focus group discussion to find out the academic administration problem-solving guidelines was the administrators and teachers in three schools with academic best practices. The research instruments were a data record, a questionnaire on academic administration current contexts and problems, and a focus group discussion record. The content analysis was used to analyze the qualitative data and the results were presented descriptively. The quantitative data were statistically analyzed for mean, percentage, standard deviation, and the t-test.

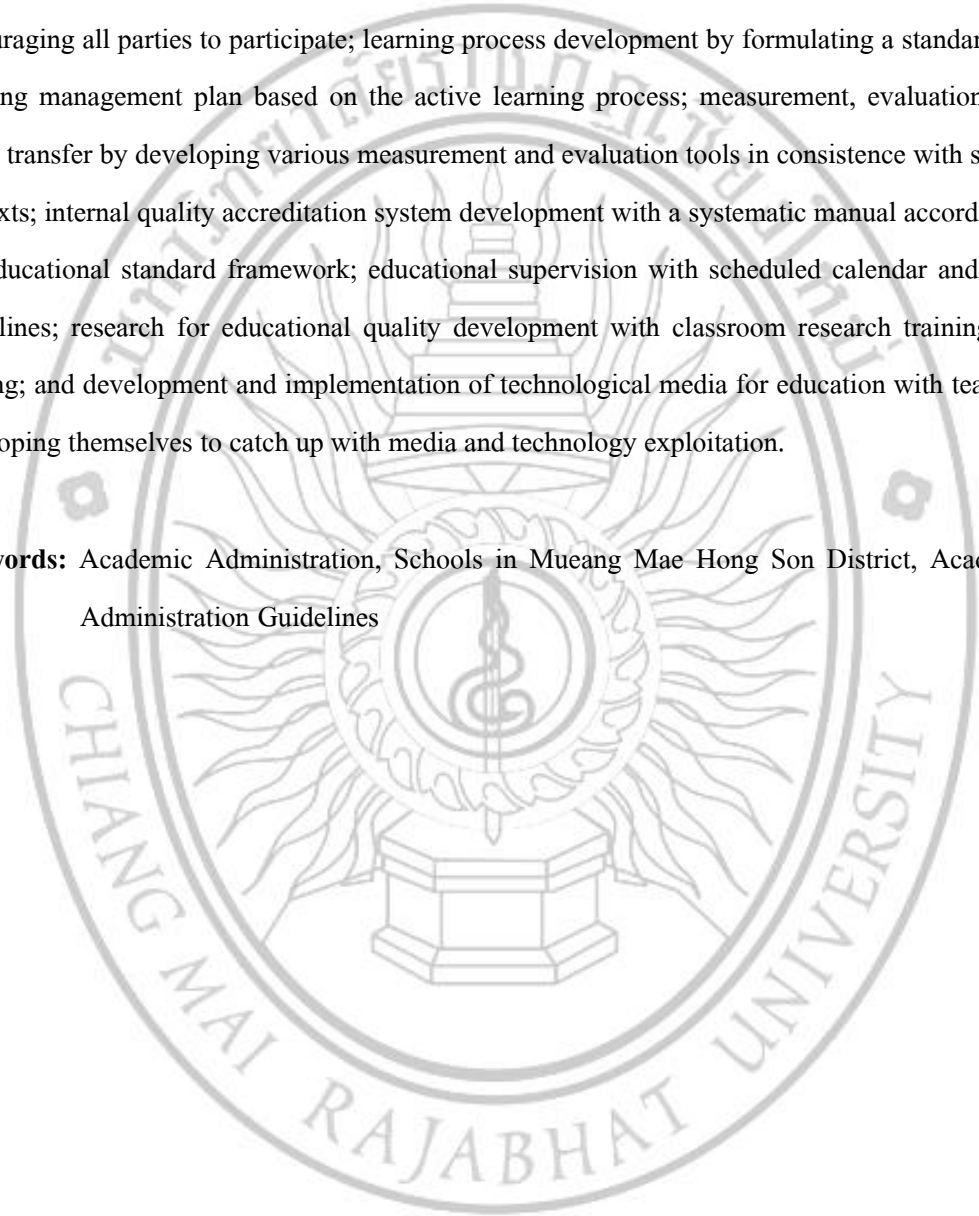
The research results are summarized as follows:

1. The current contexts, overall and by aspects, were at a high level. The overall problems were at a moderate level and the problems by aspects were at the moderate and low levels.

2. The comparison of the current contexts and problems, overall and by aspects, based on educational levels, work experiences and school sizes, was not significantly different at the 0.05 level.

3. There were seven guidelines for solving the academic administration problems. They included school curriculum development by informing, supervising, monitoring, and encouraging all parties to participate; learning process development by formulating a standardized learning management plan based on the active learning process; measurement, evaluation, and credit transfer by developing various measurement and evaluation tools in consistence with school contexts; internal quality accreditation system development with a systematic manual according to the educational standard framework; educational supervision with scheduled calendar and clear guidelines; research for educational quality development with classroom research training and sharing; and development and implementation of technological media for education with teachers developing themselves to catch up with media and technology exploitation.

Keywords: Academic Administration, Schools in Mueang Mae Hong Son District, Academic Administration Guidelines

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากระองศาสตราจารย์ ดร.จิณฉัตร ปะโคทัง ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ธรรมไชย อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ถนัด บุญชัย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน ทำให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน ที่เสียสละเวลาอันมีค่า ให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ และมีคุณค่าต่อวงการศึกษายังแก่ผู้วิจัย นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ท่านรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ตลอดจนผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และเพื่อนครูทุกท่านในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อโยธิน คุณแม่วรรณ โยธา และพี่ ๆ น้อง ๆ ครอบครัวทุกคนที่ทำให้กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตา แคंबิตา มารดา บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

ทิมพิกา โยธา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	๗
ABSTRACT.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
สารบัญ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๑๑
สารบัญภาพ.....	๑๒
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา.....	10
การบริหารวิชาการ.....	20
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1.....	51
ทิศทางการบริหารและจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 1.....	54
บริบทของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย 73
	รูปแบบการวิจัย 73
	ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 73
	ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของ โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 79
	ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 80
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 83
	ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 83
	ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 1 86
	ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 104
	ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 1 113
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 120
	สรุปผลการวิจัย 121

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
อภิปรายผล	130
ข้อเสนอแนะ	140
บรรณานุกรม.....	144
ภาคผนวก.....	153
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	154
ภาคผนวก ข ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	155
ภาคผนวก ค ตัวอย่างหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์.....	156
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)	159
ภาคผนวก จ สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถาม	160
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษา.....	171
ภาคผนวก ช แบบบันทึกข้อมูลเพื่อการวิจัยทางการศึกษา	173
ภาคผนวก ซ แบบสอบถามเพื่อการวิจัยทางการศึกษา.....	182
ภาคผนวก ฌ แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อการวิจัย.....	195
ภาคผนวก ฎ ภาพการประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)	203
ประวัติผู้วิจัย.....	204

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	การสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารวิชาการสำหรับการวิจัย.....	27
2.2	ข้อมูลผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียนทั้งหมดในปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1	58
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	74
4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม	84
4.2	ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 1.....	86
4.3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน โดยรวม.....	89
4.4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา...90	
4.5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	92
4.6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	94
4.7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของ โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา.....	96
4.8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการนิเทศการศึกษา.....	98
4.9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของ โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.100	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของ โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี102	
4.11	ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน จำแนกตามระดับการศึกษา.....104	
4.12	ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน จำแนกตามประเภทการทำงาน106	
4.13	ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน107	
4.14	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน จำแนกตามระดับการศึกษา.....109	
4.15	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน จำแนกตามประเภทการทำงาน110	
4.16	ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน111	
4.17	ผลการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 1.....113	
4.18	จำนวน และร้อยละ ผลการตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมแนวทาง การแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1.....119	

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	แผนที่แสดงพื้นที่เขตรับผิดชอบการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1	53
2.2	โครงสร้างการบริหารจัดการสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1	56
2.3	กรอบแนวคิดการวิจัย	72

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม ความดีงามในจิตใจ การศึกษานับเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคม การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี โลกปัจจุบันและอนาคตเป็นโลกของการแสวงหาความรู้ และใช้ความรู้เป็นฐานอย่างเข้มข้น เพื่อเพิ่มศักยภาพ และความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนของแต่ละประเทศ การศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ และเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรของชาติให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถแข่งขันในประชาคมโลกได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556, น. 2) งานวิชาการนับเป็นงานหลักที่สำคัญยิ่งต่อสถานศึกษา การที่จะทำให้บรรลุถึงความสำเร็จในการบริหารงานที่จะขับเคลื่อนสู่การเปลี่ยนแปลงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเกิดความร่วมมือกันในการบริหารงานของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเป็นหลักในการพัฒนา และจะต้องมีคุณธรรมในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล (ทักษิณา เหลืองทวีผล, 2551, น. 16)

ในการจัดการศึกษาทุกระดับ มาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษามักถูกพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการ ดังนั้นการบริหารวิชาการจึงเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่ต้องมีการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัด โปรแกรม การศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, น. 11) งานด้านวิชาการจึงเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหาร และจัดการศึกษาในสถานศึกษา ดังที่แสงเดือน เงินสร้อย (2559, น. 51) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา เป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารต้องสนใจ และเข้าใจเป็นอย่างดี

จะสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และคุณสมบัติตามหลักสูตรที่กำหนดเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี

ปัญหาสำคัญในปัจจุบันของการจัดการศึกษาในทุกระดับ คือผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ หลักสูตรสาระเนื้อหาแน่นเกินไป และใช้เหมือนกันหมดโดยไม่คำนึงถึงสภาพบริบทของสถานศึกษา กระบวนการเรียนการสอนยึดหลักการถ่ายทอดความรู้ จากผู้สอนสู่ผู้เรียน เน้นการท่องจำมากกว่าการฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาจากสถานการณ์หรือประสบการณ์จริง หนังสือเรียนเป็นเพียงแบบฝึกหัดที่มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว แทนที่จะเป็นคำถามแบบปลายเปิด ครูยังยึดติดกับวัฒนธรรมการสอนแบบเดิม ๆ ทั้งที่หลักสูตรปัจจุบันเน้นการคิดวิเคราะห์ แต่วิธีการสอนยังไม่สอนให้ผู้เรียนมีทักษะดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังไม่ได้รับการอบรมให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงาน ทำให้ขาดทักษะในการบริหารงาน และการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, น. 10)

จากข้อสรุปรายงานสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการด้านการจัดการศึกษาของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ดำเนินการ โดยสมาคมพัฒนาการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน (2557, น. 1) สาระสำคัญส่วนหนึ่งเกี่ยวกับการจัดการศึกษา พบว่าหลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของคนแม่ฮ่องสอน กระบวนการเรียนการสอนยังขาดการส่งเสริมอาชีพ ขณะที่ผู้จบการศึกษาในจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนหนึ่ง ไม่สามารถหางานทำหรือประกอบอาชีพได้ ขาดทักษะชีวิต ทั้งได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาในอนาคตไว้ว่า หลักสูตรสถานศึกษาควรสอดคล้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา และอาชีพของท้องถิ่น มีการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการมีทักษะชีวิต และอาชีพเป็นสำคัญ และจากการรายงานผลการดำเนินงาน ปีการศึกษา 2563 ของกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่า ปัญหาอุปสรรคและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารวิชาการคือ การใช้หลักสูตรสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและท้องถิ่น เนื่องจากส่วนใหญ่ยังยึดติดกับแนวคิดเดิม ภาระงานมีมากทำให้ไม่สามารถบริหารวิชาการ ได้เต็มที่ ครูผู้สอนย้ายบ่อย และมีครูไม่ครบชั้นเรียน ส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการสอนแบบเดิมไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา และการสื่อสารซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพที่เท่าเทียมกันระหว่างสถานศึกษา และยังมีสถานศึกษาขนาดเล็กเป็นจำนวนมากทำให้การศึกษาไม่สามารถสะท้อนคุณภาพ และประสิทธิภาพได้ดีเพียงพอ ส่งผลต่อความพร้อมด้านปัจจัยทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสื่อการจัดการเรียนการสอน ขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปีการศึกษา 2563 ที่ผ่านมามีส่วนใหญ่อยู่อใน

ระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ คือผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (National: NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และผลการทดสอบระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O – NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละระดับเขตพื้นที่การศึกษา ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละระดับประเทศ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1, 2564, น. 44-45)

จากสภาพปัญหาและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ว่าเป็นอย่างไร สภาพปัจจุบัน และปัญหาของการบริหารวิชาการมีความแตกต่างกันหรือไม่ และควรมีกลวิธีหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหา การบริหารวิชาการอย่างไร เพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ตรงตามเป้าหมายการศึกษาต่อไป รวมทั้งจะนำผลที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน พัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีคุณภาพตามมาตรฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 นำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ได้ข้อมูลผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียน รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียน เพื่อใช้ในการวางแผน และกำหนดนโยบายการบริหารวิชาการของโรงเรียนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 88 คน และครูผู้สอน จำนวน 132 คน รวมประชากรทั้งหมด 220 คน ของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ทั้งหมด 44 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 56 คน และครูผู้สอน จำนวน 84 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 140 คน การกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 608) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อหาแนวทางการแก้ไข ปัญหา การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน และครูผู้สอน จำนวน 3 คน รวมทั้งหมด 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านวิชาการ (Best Practices) ที่ประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนในเรื่องการบริหารวิชาการ โดยมีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2562 ปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยรวมระดับประเทศ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาปลาจาด โรงเรียนบ้านรักไทย และโรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการศึกษาตามขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ตามขอบข่ายการบริหารวิชาการที่ได้จากการสังเคราะห์ของหน่วยงานและนักวิชาการทั้ง 9 แหล่งข้อมูล ได้แก่

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552); กระทรวงศึกษาธิการ (2552); ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553); จิตติมา วรรณศรี (2557); ปราณูชลี สุดตา (2560); จิรารัตน์ กระจ่างดี (2562); กุลธร ดอนแก้ว (2562); และนุชเรศ คำดีบุญ (2564) (ดังตารางที่ 2.1, น. 26) ประกอบไปด้วย 7 ด้าน ได้แก่

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 1.5 การนิเทศการศึกษา
- 1.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.7 การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. เปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำแนกตาม

- 2.1 ระดับการศึกษา
- 2.2 ประสิทธิภาพการทำงาน
- 2.3 ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลในปีการศึกษา 2565

ขอบเขตด้านสถานที่

โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพปัจจุบัน หมายถึง การดำเนินการหรือการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการ 7 ด้าน ได้แก่ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 4. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5. การนิเทศการศึกษา 6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

7. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

สภาพปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารวิชาการ 7 ด้าน ได้แก่ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 4. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5. การนิเทศการศึกษา 6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

แนวทาง หมายถึง ผลการสังเคราะห์เนื้อหาการสนทนากลุ่มของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอนเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารวิชาการ 7 ด้าน ได้แก่ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 4. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5. การนิเทศการศึกษา 6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด และตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร ทำให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนสูงสุดตามความเหมาะสม และตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล ส่งผลให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ตามขอบข่ายการบริหารวิชาการทั้ง 7 ด้าน ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ภารกิจงานที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา สารสนเทศ ปัญหา และความต้องการท้องถิ่นนำมากำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายด้วยการบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มเดียวกัน และต่างกลุ่มสาระตามความเหมาะสม เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีการนิเทศการใช้หลักสูตร ติดตาม และประเมินผลเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม และทันสมัย

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเนื้อหาสาระกิจกรรม โดยมีการส่งเสริมสื่อและแหล่งเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมใน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงจากพฤติกรรมเดิม ไปสู่พฤติกรรมใหม่อันเนื่องมาจากการเรียนรู้ผ่านสิ่งแวดล้อมหรือการฝึกฝน และประสบการณ์ที่ได้รับ และพฤติกรรมนั้นจะต้องเป็นพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวรติดตัวไปตลอด

3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการที่ต้องดำเนินการควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบการตัดสินใจคุณภาพของผู้เรียน และสะท้อนประสิทธิผลการจัดการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่ต้องการพัฒนาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยการเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นที่ไปตามประกาศหรือแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการสำหรับการเทียบโอนเข้าสู่การศึกษาในระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ภารกิจงานที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์ /แผนยุทธศาสตร์) ดำเนินตามแผนพัฒนาสถานศึกษาสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วม และวงจรพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming Cycle) หรือวงจรคุณภาพ (PDCA) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

5. การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารการศึกษาที่ชี้แนะช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงกิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร

6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง เครื่องมือที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษานำมาใช้เพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เป็นกระบวนการศึกษาข้อมูลแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ตลอดจนประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ และเผยแพร่ผลงานวิจัย

7. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้บรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามะฮ่องสอน เขต 1 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตั้งอยู่เลขที่ 98 อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน เป็นหน่วยงาน ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่จัดสอนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีโรงเรียนที่อยู่ใน

ความรับผิดชอบ จำนวน 127 โรงเรียน 5 สาขา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มอำเภอ ได้แก่ กลุ่มอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน กลุ่มอำเภอขุนยวม กลุ่มอำเภอปางมะผ้า และกลุ่มอำเภอปาย

โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน หมายถึง โรงเรียนของรัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ที่ตั้งอยู่ในกลุ่มอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ประกอบด้วย 46 โรงเรียน 2 สาขา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนสิงหนาราชาลัย กลุ่มโรงเรียนไตรมิตร กลุ่มโรงเรียนภูผาลีลาวดี และกลุ่มโรงเรียนห้วยโป่ง

กลุ่มโรงเรียน หมายถึง การจัดรวมโรงเรียนของรัฐในพื้นที่ใกล้เคียงกัน ตามความเหมาะสมและความจำเป็นโดยให้มีปัจจัยการบริหารร่วมกัน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานการศึกษา

โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ หมายถึง โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2562 ปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยรวมระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพโดยมีผลงานวิชาการเชิงประจักษ์

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ได้แก่ ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยนับตั้งแต่วันบรรจุแต่งตั้งจนถึงปัจจุบัน จำแนกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปีลงมา และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน หมายถึง จำนวนนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ซึ่งมีจำนวนนักเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่

1. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน
2. โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน และ
3. โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 ขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกใช้เพียง 2 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดเล็ก และ โรงเรียนขนาดกลาง เนื่องจากโรงเรียน

ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีโรงเรียนขนาดใหญ่เพียง 2 โรงเรียนซึ่งผู้วิจัยได้เลือกให้เป็นโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการแล้ว

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าวิชาการที่รับผิดชอบในงานบริหารด้านวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่สอน และดูแลนักเรียนในชั้นเรียนตั้งแต่ต้นภาคเรียนถึงปลายภาคเรียนหรือจบหนึ่งปีการศึกษาพร้อมทั้งทำหน้าที่ธุรการนักเรียน ประจำห้องเรียน ของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำแนกตามการทดสอบระดับชาติ (RT, NT และ O-NET) ดังนี้ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 7 หัวข้อหลัก ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา
2. การบริหารวิชาการ
3. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
4. ทิศทางการบริหารและจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
5. บริบทของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียน เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การจัดระบบของการศึกษาที่จะมุ่งไปสู่ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมของการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ ความหมายของการบริหารสถานศึกษา แนวทางการบริหาร และการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมไปถึงการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมือง และสังคมที่ดีตามลำดับ

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ปฎิภาณ นาดี (2559, น. 15) กล่าวว่า การบริหาร โรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จะต้องทำเป็นกระบวนการ โดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ การพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารที่จะต้องสามารถนำองค์กรให้รอด ต้องกำหนดแผนงานวิธีการตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบโดยพึงพิงงบประมาณจากรัฐที่มีไม่มากนักด้วยความประหยัด ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ทั้งคน เงิน เวลา และทรัพยากรอื่น เพราะถ้าระบบบริหารในสถานศึกษาไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน ได้ ดังนั้นความสำเร็จหรือล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษาจึงขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ

กุลธร คอนแก้ว (2562, น. 10) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารสถานศึกษาเป็นการส่งเสริมความร่วมมือในการทำงานร่วมกันของบุคคลทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน โดยร่วมกันระดมทรัพยากรจากแหล่งที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทัศนคติ ค่านิยมรวมถึงคุณธรรม และจริยธรรม ให้เกิดกับผู้เรียน โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษาช่วยอำนวยความสะดวก และส่งเสริมสนับสนุนในการทำงานเพื่อให้บรรลุมาตรฐานตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

แคมเบล (Camball, 1971, p. 22) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดแผนยุทธศาสตร์ในสถาบันการศึกษา เพื่อให้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างแท้จริง

กู๊ด (Good, 1973, p. 14) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมและการจัดการเกี่ยวกับงานหรือกิจการสถานศึกษา ทั้งการบริหารธุรกิจ ในสถานศึกษาและการดำเนินการที่เกี่ยวกับบุคลากรทั้งหมดในสถานศึกษา ตลอดจนถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง เช่น การเรียนการสอน การแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างเป็นระบบของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทัศนคติ ค่านิยมรวมถึงคุณธรรม และจริยธรรม ให้เกิดกับผู้เรียน เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้ ดังนั้นสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับระบบการบริหารงาน และสมรรถภาพของผู้บริหารในโรงเรียนนั้น ๆ

แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำหรับการบริหารงานในสถานศึกษาตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในปี พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ในปี พ.ศ. 2545 (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, น. 23) ที่กำหนดให้กับกระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารงานและการจัดการศึกษา ได้แก่ งานในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปโดยที่ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานแต่ละด้านไว้ ดังนี้

1. การบริหารวิชาการ ให้มีขอบข่ายการบริหารวิชาการ ดังต่อไปนี้

- 1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- 1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 1.3 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.4 การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.5 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.6 การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 1.7 การนิเทศการศึกษา
- 1.8 การแนะแนว
- 1.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
- 1.10 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น
- 1.12 การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 1.13 การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 1.14 การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ ให้มีขอบข่ายการบริหารงบประมาณ ดังต่อไปนี้

- 2.1 การจัดทำแผนงบประมาณ และคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
- 2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

- 2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
- 2.4 การขอ โอน และการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
- 2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
- 2.6 การตรวจสอบติดตาม และรายงานการใช้งบประมาณ
- 2.7 การตรวจสอบติดตาม และรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
- 2.8 การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
- 2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 2.11 การวางแผนพัสดุ
- 2.12 การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้าง
ที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
- 2.13 การพัฒนาระบบข้อมูล และสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
- 2.14 การจัดหาพัสดุ
- 2.15 การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ
- 2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
- 2.17 การเบิกเงินจากคลัง
- 2.18 การรับเงิน การรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
- 2.19 การนำเงินส่งคลัง
- 2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน
- 2.21 การจัดทำรายงานทางการเงิน และงบการเงิน และการจัดทำหรือจัดหาแบบ
พิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
3. การบริหารงานบุคคล ให้มีขอบข่ายการบริหารงานบุคคล ดังต่อไปนี้
 - 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง
 - 3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.3 การสรรหา และบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
 - 3.6 การลาทุกประเภท
 - 3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

- 3.8 การดำเนินการทางวินัย และการลงโทษ
- 3.9 การสั่งพักราชการ และการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัย และการลงโทษ
- 3.11 การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์
- 3.12 การออกจากราชการ
- 3.13 การจัดระบบ และการจัดทำทะเบียนประวัติ
- 3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อ และให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- 3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
- 3.16 การส่งเสริม และยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
- 3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต และการพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
4. การบริหารทั่วไป ให้มีขอบข่ายการบริหารทั่วไป ดังต่อไปนี้
 - 4.1 การพัฒนาระบบ และเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 - 4.2 การประสานงาน และพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 - 4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
 - 4.4 การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
 - 4.5 การจัดระบบการบริหาร และพัฒนาองค์กร
 - 4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
 - 4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - 4.8 การดำเนินงานธุรการ
 - 4.9 การดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม
 - 4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
 - 4.11 การรับนักเรียน
 - 4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
 - 4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย
 - 4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.15 การทัศนศึกษา

4.16 งานกิจการนักเรียน

4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.18 การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร
หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

4.20 การรายงานผลการปฏิบัติงาน

4.21 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน และการจัดกิจกรรมในการลงโทษ
นักเรียนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และสังคมที่ดี

หลักธรรมาภิบาลกับการศึกษา (Good Governance and Education)

การกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมทางการศึกษานับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการปฏิรูป
การศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพราะจะช่วยให้มีคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหน่วยงาน
ทางการศึกษา และบริหารจัดการ โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ อาทิ การสร้างหลักสูตรอันเหมาะสม
ของท้องถิ่นที่ทันสมัย ทันโลก ผสมผสานกับภูมิปัญญาของท้องถิ่น สอดคล้องกับความต้องการของ
ผู้เรียน และชุมชน (People Needed) ทำให้เกิดการประหยัดการใช้ทรัพยากรในด้านต่าง ๆ อาทิ
ทรัพยากรบุคคล งบประมาณ เพราะทุกภาคส่วนร่วมพัฒนาโดยเข้ามามีส่วนร่วม (Participation)
ในความรับผิดชอบ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ผลจากการเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม
ตรวจสอบ มีผลทำให้การจัดการศึกษาในท้องถิ่นดีขึ้นสอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ไว้ใน ข้อ 4 หลักการบริหาร
กิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี ที่ระบุไว้ในข้อย่อย 4.2 ว่าในการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคม
ที่ดีควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ คือ
หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และ
หลักความคุ้มค่า คุ่มทุน โดยเฉพาะหลักการมีส่วนร่วม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้
และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น
การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ และข้อ 6 แนวทางปฏิบัติ
ในข้อย่อย 6.3 เร่งรัดให้เกิดการปฏิรูป และเปลี่ยนแปลงในการบริหารภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรม
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

การปฏิรูป ระบบราชการ และการปฏิรูปการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล มีดังนี้ (สุพรรณิ เกษสม, 2555, น. 45-53)

1. การบริหารตามหลักนิติธรรม (The Rule of Law) หลักนิติธรรม หมายถึง การปฏิบัติ ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตาม อำนาจหรืออำนาจของตัวบุคคล จะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม และความยุติธรรม รวมทั้งมี ความรัดกุม และรวดเร็วด้วยการประยุกต์ธรรมาภิบาล หลักนิติธรรมไปใช้ในการบริหาร สถานศึกษา มีดังนี้

1.1 งานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูได้ปฏิบัติการสอนโดยยึดระเบียบ มาตรฐานการปฏิบัติงานตามที่คุรุสภากำหนด และมาตรฐานการปฏิบัติตนตามมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพครู พ.ศ.2548 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้จัด การเรียนการสอนตามแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม

1.2 งานงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามให้ครูผู้มีหน้าที่ในการจัดซื้อ จัดจ้าง และดำเนินการด้านพัสดุให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และใช้จ่าย งบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ กำหนดผู้รับผิดชอบการเงินบัญชี และพัสดุชัดเจนของ งบประมาณแต่ละหมวด บริหารงบประมาณตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนดไว้ จัดระบบการ ตรวจสอบว่าวงดุลากรบริหารงานงบประมาณ เป็นต้น

1.3 งานบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู และบุคลากรได้ประพฤติปฏิบัติ ตนในตามวินัยของข้าราชการ รู้จักพัฒนาตนเองตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้กำหนดแนวปฏิบัติเอาไว้ มีกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับสำหรับใช้ ปฏิบัติงานร่วมกันนำกฎคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาว่าด้วยการเลื่อนขั้น มาใช้อย่างเคร่งครัด ประเมินผลงานบุคลากรตามระเบียบกฎหมายที่กำหนดออกคำสั่งมอบหมาย งานให้บุคลากรได้ปฏิบัติไว้ชัดเจน เป็นต้น

1.4 งานบริหารทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู และบุคลากรได้ปฏิบัติตาม ระเบียบสารบรรณ พ.ศ. 2526 และแก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา ระเบียบว่าด้วยการลงโทษนักเรียน ระเบียบว่าด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น

2. การบริหารตามหลักคุณธรรม (Morality) หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นใน ความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์

จริงจัง ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ การประยุกต์ธรรมาภิบาล หลักคุณธรรมไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา มีดังนี้

2.1 งานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้นำหน่วยการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่ห้องเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนยึดมั่นในคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ คือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ มาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

2.2 งานงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามไม่ให้ครู และบุคลากร มีการทุจริตในการใช้จ่ายงบประมาณ ใช้หลักคุณธรรมในการบริหารงบประมาณ จัดสรรงบประมาณปัจจัยพื้นฐานให้แก่นักเรียนอย่างเป็นธรรม จัดสรรงบประมาณกลางวันให้นักเรียนอย่างเป็นธรรม จัดหาเงินทุนการศึกษาแก่นักเรียนเรียนดี ประพฤติดี เพื่อให้โอกาสทางการศึกษา เป็นต้น

2.3 งานบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู และบุคลากรมีวินัย ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทย

2.4 งานบริหารทั่วไป การจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยึดมั่นใน 3 ดี คือ ประชาธิปไตย คุณธรรมจริยธรรม และการห่างไกลยาเสพติด

3. การบริหารตามหลักความโปร่งใส (Accountability) หลักความโปร่งใส หมายถึง ความโปร่งใสพอเทียบได้ว่ามีความหมายตรงข้าม หรือเกือบตรงข้ามกับการทุจริตคอร์รัปชัน โดยที่เรื่องทุจริตคอร์รัปชันมีความหมายในเชิงลบ และความน่าสะพรึงกลัวแฝงอยู่ ความโปร่งใสเป็นคำศัพท์ที่ให้แง่บวกในเชิงบวก และให้ความสนใจในเชิงสงบสุข ประชาชนหรือผู้ปกครองเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้สะดวก และเข้าใจง่าย และมีกระบวนการให้ประชาชนหรือผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาได้ตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจน การประยุกต์ธรรมาภิบาล หลักความโปร่งใสไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา มีดังนี้

3.1 งานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูได้วัด และประเมินผลการเรียนด้วยความโปร่งใส ไม่ให้มีการทุจริตในการสอบ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และวิชาการ สถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส และส่งเสริมให้มีการใช้ระบบข้อมูลข่าวสารทางราชการ พ.ศ. 2540 ในเรื่องการขอรายงานการวัดผลของผู้เรียน หรือคะแนนสอบทั้งภาคปฏิบัติ และภาคความรู้

3.2 งานงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบภายใน มอบหมายให้มีผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี และการพัสดุด้วยความโปร่งใส และก่อนดำเนินงานตามโครงการขออนุมัติงบประมาณต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และเปิดเผยการใช้

จ่ายงบประมาณให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบด้วย มีแผนการใช้จ่ายเงินตามแผนงาน โครงการอย่างชัดเจน คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับรู้ และอนุมัติงบประมาณแผนงบประมาณมีความสัมพันธ์กับการใช้จ่ายจริง เปิดแผนงบประมาณให้ที่ประชุมผู้ปกครองทราบ เป็นต้น

3.3 งานบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนเงินเดือนด้วยความโปร่งใส ประเมินผลการปฏิบัติงานครู และบุคลากรระบบเปิด จัดทำคะแนนผลการปฏิบัติงานไว้ ตรวจสอบการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้ครูได้รับทราบร่วมกัน จัดสรรทุนการศึกษาหรืองบประมาณจ่ายพื้นฐานให้กับนักเรียนอย่างโปร่งใสครู และบุคลากรในโรงเรียนรับทราบงบประมาณร่วมกัน

3.4 งานบริหารทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การรับนักเรียนเข้าเรียนด้วยความโปร่งใส ไม่มีอามิสสินบน แจกงบประมาณแก่ผู้ปกครองทราบก่อนดำเนินการจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนแต่ละภาคเรียน เป็นต้น

4. การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้โอกาสบุคลากรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และหรือ คณะทำงาน โดยให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ประเมินร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ การประยุกต์ธรรมาภิบาล หลักการมีส่วนร่วมไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา มีดังนี้

4.1 งานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทำงานแบบมีส่วนร่วม ตั้งแต่การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการ การศึกษาสภาพภายใน และภายนอกการวางแผนการดำเนินการตามแผน และการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประสานความร่วมมือกับชุมชนในการใช้แหล่งเรียนรู้ เชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียน จัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น

4.2 งานงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบภายใน มอบหมายให้มีผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี และการพัสดุเป็นคณะทำงานร่วมกันจัดทำบัญชีการเงิน การรับจ่าย การดำเนินการเรื่องจำหน่ายพัสดุมีทีมงานรับผิดชอบ ระดมทรัพยากรจากชุมชน เพื่อพัฒนาการศึกษาประสานความร่วมมือทางงบประมาณเพื่อการศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาเสนอความเห็นการใช้เงินให้ครู และบุคลากรเสนอแนะการใช้เงินเพื่อการศึกษา เป็นต้น

4.3 งานบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนรับรู้ และตัดสินใจแก้ปัญหาาร่วมกัน มีการทำงานเป็นทีม มีการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างบ้าน วัด และ โรงเรียน เป็นต้น

4.4 งานบริหารทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การรับนักเรียน เข้าเรียนด้วยความโปร่งใส ไม่มีอามิสสินบน แจกงบประมาณแก่ผู้ปกครองทราบก่อนดำเนินการ จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนแต่ละภาคเรียน เป็นต้น

5. การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ (Responsibility) หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหา การบริหารจัดการการกระทำความผิดหรือรื้อฟื้นในกรณีปัญหา และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างรวมทั้ง ความกล้าที่จะยอมรับผลดี และผลเสียจากการกระทำของตนเอง การประยุกต์ธรรมาภิบาล หลักความรับผิดชอบไปใช้ในการบริหารศึกษา มีดังนี้

5.1 งานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทำงานด้วยความรับผิดชอบ โดยเฉพาะ การเรียนการสอน กิจกรรมสอนซ่อมเสริม การวัดผลประเมินผลด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม การเอาใจใส่ต่อนักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบสอน ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมครูจัดกิจกรรม ฝึกนักเรียนให้รับผิดชอบตัวเอง เป็นต้น

5.2 งานงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบถ่วงดุล และการส่งเสริมความรับผิดชอบการปฏิบัติงานการเงินในสถานศึกษา เป็นต้น

5.3 งานบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษากระจายงานในความรับผิดชอบให้กับ บุคลากร ได้ช่วยกันรับผิดชอบ และมอบงานให้ทำตามความรู้ ความสามารถ ความถนัด และ ประสิทธิภาพในการทำงาน ส่งเสริมครู และบุคลากรยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

5.4 งานบริหารทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีส่วนรับผิดชอบร่วมกัน เป็นหุ้นส่วนของปัญหา และร่วมกันแก้ไขปัญหาได้อย่างมี ประสิทธิภาพประสิทธิผล จัดให้ครู และบุคลากรรับผิดชอบเป็นที่ปรึกษาคุ้มหมู่บ้าน จัดให้ครู และ บุคลากรรับผิดชอบอยู่เวรยามสถานที่ราชการ

6. การบริหารตามหลักความคุ้มค่า (Cost Effectiveness or Economy) หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยบรรณรักษ์ให้บุคลากรมีความประหยัดใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ สมบูรณ์ยั่งยืน การประยุกต์ธรรมาภิบาลหลักความคุ้มค่าไปใช้บริหารสถานศึกษา มีดังนี้

6.1 งานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทำการสอนโดยใช้สื่อ ประกอบการสอนเพื่อจะทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น ส่งเสริมให้นักเรียนได้ เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะการใช้ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้คุ้มกับงบประมาณที่ได้ลงทุนไป

6.2 งานงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบว่ามีความคุ้มค่า คุ้มทุนหรือไม่ และรายการใดมีการประหยัดงบประมาณ หรือใช้งบประมาณน้อยแต่ได้ผลเกินความคาดหมาย

6.3 งานบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษากระจายงานในความรับผิดชอบให้กับบุคลากรได้ช่วยกันรับผิดชอบ และมอบงานให้บุคลากรได้ช่วยกันประหยัดพลังงาน ไม่ว่าจะเป็นการประหยัดน้ำ ประหยัดไฟฟ้า ประหยัดวัสดุ เป็นต้น

6.4 งานบริหารทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทำงานธุรการอย่างสม่ำเสมอ ช่วยกันรับผิดชอบดูแลอาคารสถานที่ และช่วยกันรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินราชการ และการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ก็เพื่อเป้าหมายสำคัญคือ การบรรลุผลสำเร็จของสถานศึกษา คือนักเรียน เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จได้นั้น ไม่มีทฤษฎี และหลักการใดที่เหมาะสมที่สุด ที่สามารถนำมาใช้บริหารได้กับทุกสถานศึกษา เนื่องจากสภาพบริบทเชิงพื้นที่ และปัจจัยต่าง ๆ ของแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับผู้บริหารของสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารที่เป็นมืออาชีพ มีความรู้ ความสามารถ ใช้หลักธรรมาภิบาลคือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อหลักความคุ้มค่า มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป รู้จักการนำเทคนิค ทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ ที่หลากหลายมาบูรณาการเพื่อปรับใช้กับการบริหารจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์ สถานที่ ระยะเวลา และปัจจัยแวดล้อม จึงจะประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพในที่สุด

การบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ (Academic Administration) ถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาหรือในโรงเรียน เนื่องจากการบริหารวิชาการ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษายังเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และยังเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในความหมาย และความสำคัญของการบริหารวิชาการ ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ และการสังเคราะห์ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ สำหรับการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ดังนี้

ความหมายของการบริหารวิชาการ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555, น. 29) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการในการบริหารกิจกรรมในทุกอย่างในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้พัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น โดยตั้งแต่ในการกำหนดนโยบายการจัดการวางแผนการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตลอดทั้งการประเมินผลการสอนเพื่อพัฒนาให้ดำเนินตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายถึงมาตรฐานการจัดการศึกษาเพื่อผลประโยชน์ตกไปถึงนักเรียนให้ได้มากที่สุด

กฤตยา จุลละมณฑล (2557, น. 17) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิด ทุกประเภท ตามกระบวนการและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ปรีศนา สีเงิน (2559, น. 11) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

นุชเรศ คำดีบุญ (2564, น. 8) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานบริหารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การกำหนดนโยบาย การปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน ให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

กอร์ดัน (Gorton, 1983, p. 158-164) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไข การเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งได้แก่ งานด้านหลักสูตร การจัดการเรียน การจัดการตารางการเรียนการสอน การจัดครูเข้าสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการ การวัดประเมินผล การนิเทศการสอน

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการ เป็นการบริหารงานทุกกิจกรรมในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด และตรงตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ทำให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนสูงสุดตามความเหมาะสม และตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล ส่งผลให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

ความสำคัญของการบริหารวิชาการ

สมบัวคำ ชุมจันทร์ (2555, น. 15) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารวิชาการเป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องสนับสนุน และส่งเสริมการบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีที่สมบูรณ์ให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง

จุฑาณัฐ สุภาพ (2555, น. 19) ได้สรุปความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักในการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาเป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ ปรับตัวอยู่กับสังคมได้อย่างมีความสุข โรงเรียนจะสามารถจัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ จะต้องสามารถบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

จรูณี เก้าเอี้ยน (2557, น. 3) การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้ ความสามารถในด้านการบริหารเพราะการบริหารเป็นภารกิจหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการ โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ เพราะการบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการทำกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การพัฒนาการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน หากมองการบริหารงานวิชาการในด้านงานของสถานศึกษา งานบริหารวิชาการ ได้แก่ งานควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือ การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอนการปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่ งานวิชาการ การวัดผล ประเมินผล การประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และประสิทธิภาพของสถานศึกษา เป็นต้น

แสงเดือน เงินสร้อย (2559, น. 51) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานสำคัญของโรงเรียน เป็นหน้าที่หลักของโรงเรียนที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารต้องสนใจ และเข้าใจเป็นอย่างดีจะสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณสมบัติตามหลักสูตรที่กำหนดเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี

มุนา จารง (2560, น. 37) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญอันดับแรก ส่วนงานอื่นเป็นงานที่สนับสนุนวิชาการให้มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข การบริหารวิชาการมีความสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักวางแผน การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การควบคุมบังคับบัญชา การวินิจฉัยสั่งการ การมอบหมายงานให้ถูกต้อง และเหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สิพร ละครเพชร (2562, น. 13) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้น เป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษาเป็นหน้าที่หลัก เป็นหัวใจสำคัญ ที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูจะต้องร่วมกันปฏิบัติตามภารกิจสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จ ได้ดีนั้น ก็ขึ้นอยู่กับ การบริหารงานวิชาการว่าจะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพมีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อให้นักเรียนได้นำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม และยังเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จ ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำขององค์กรด้วย

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก ส่งเสริม สนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและผู้บริหารต้องกระจายอำนาจในการบริหารวิชาการไว้อย่างชัดเจน มีการวางแผนการทำงานที่เป็นระบบ ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถปฏิบัติงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ

ในการบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารต้องทราบขอบข่ายของวิชาการให้ชัดเจน ได้มีนักการศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษากำหนดขอบข่ายวิชาการไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา (2545, น. 13) ได้เสนอแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา นำเสนอขอบข่ายภารกิจของงานในด้านการบริหารวิชาการไว้ 8 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. การประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
5. การพัฒนา และใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

8. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 29-30) กำหนดขอบข่ายภารกิจงาน และแนวทางปฏิบัติ ด้านวิชาการไว้ดังนี้

1. การวางแผนงานด้านวิชาการ
2. การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
3. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
4. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
8. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาหรือองค์กรอื่น
14. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนา และ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 6-7) ได้กำหนดขอบข่าย และ ภารกิจการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนา และ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา

8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 6-7) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีขอบข่ายภาระงานที่ กว้างขวาง และครอบคลุมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตการจั ดการศึกษา จึงสรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการประกอบด้วยงานที่สำคัญ 7 ด้าน ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้
4. การจัดการเรียนรู้
5. การวัดผล และประเมินผล
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
7. การนิเทศภายใน

ปราัญชลี สุดตา (2560, น. 31) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการด้านที่มี ความสำคัญมากที่สุดประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล และประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
5. การนิเทศการศึกษา
6. การพัฒนา และ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จิรารัตน์ กระจ่างดี (2562, น. 14-33) กล่าวว่า งานวิชาการมีขอบข่ายครอบคลุมเกี่ยวกับ งานด้านหลักสูตร และการเรียนการสอนตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงาน เกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการการสอนตลอดจนการวัด และประเมินผลรวมทั้งติดตามผล และสื่อการสอนรวมถึงการพัฒนาผู้สอนตลอดจนการดำเนินงานของโรงเรียนจะต้องเป็นไป ตามหลักสูตร และระเบียบวิธีการของการเรียนการสอนจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมทุกระยะด้วยการจัดเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย บางครั้งก็มี

การเพิ่มวิชาใหม่ ๆ เข้าไปด้วยจึงสรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการประกอบด้วยงานที่สำคัญ แบ่งได้เป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล และประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนา และ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

นุชเรศ คำดีบุญ (2564, น. 21) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการประกอบด้วยงานที่สำคัญ 4 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. การวางแผนงานวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอน
4. การวัดผล และประเมินผล

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารวิชาการอาจมีความแตกต่างกันตามความเหมาะสมของแต่ละบริบทพื้นที่ของสถานศึกษานั้น ๆ โดยการบริหารวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนงานและดำเนินงานวิชาการ เพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการจึงมีนักวิชาการ และนักการศึกษา รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานต่าง ๆ ได้กำหนดขอบข่ายของงานด้านวิชาการไว้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติในการดำเนินงานด้านวิชาการเท่านั้น

การสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารวิชาการสำหรับการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จากผลการวิจัยของหน่วยงานและนักวิชาการเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารวิชาการสำหรับการวิจัย

แหล่งข้อมูล ขอบข่ายการบริหารวิชาการ	สนง.ปฏิบัติการศึกษา (2545)	สพฐ. (2552)	กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	ปริยพักร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	จิตติมา วรธรรมศรี (2557)	ปรายัญลี สุดตา (2560)	จิราวัฒน์ กระจำงดี (2562)	คุณชร ดอนแก้ว (2562)	นุชเรศ คำดีบุญ (2564)	รวมความได้
1. การวางแผนงานด้านวิชาการ			✓	✓	✓				✓	4
2. การพัฒนาหรือดำเนินการ เกี่ยวกับการให้ความเห็น การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น			✓							1
3. การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	8*
4. การจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา			✓	✓	✓				✓	4
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		7*
6. การวัดผล ประเมินผลและ การเทียบโอนผลการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9*
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		7*
8. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	✓	✓	✓		✓					4
9. การนิเทศการศึกษา	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		5*
10. การแนะแนว	✓	✓	✓							2
11. การพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	✓	✓	✓				✓	✓		5*
12. การส่งเสริมชุมชนให้มี ความเข้มแข็งทางวิชาการ	✓	✓	✓							3
13. การประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาหรือองค์กรอื่น	✓	✓	✓							2
14. การส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	✓	✓	✓							2

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล	ขอบข่ายการบริหารวิชาการ									
	สนง.ปฏิบัติการศึกษา (2545)	สพฐ. (2552)	กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	จิตติภา วรณศรี (2557)	ปริญญชลี สุดตา (2560)	จิรารัตน์ กระแจ้งดี (2562)	คุณธร ดอนแก้ว (2562)	นุชพรศ คำดีบุญ (2564)	รวมความถี่
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา			✓							1
16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา			✓							1
17. การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	✓	✓	✓	✓		✓	✓			6*

จากการสังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาหาความถี่ของข้อมูลโดยใช้ฐานนิยม (Mode) เลือกข้อที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป พบว่า ขอบข่ายการบริหารวิชาการจากหน่วยงานทางการศึกษา และนักวิชาการ ด้านที่มีความสำคัญที่สุดประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 4. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5. การนิเทศการศึกษา 6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 7. การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรได้มีนักวิชาการให้ความหมายสรุปได้ ดังนี้ ทักษิณีย์ เสียงหวาน (2557, น. 26) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ และการปรับปรุงที่มีหลักสูตรนั้นอยู่แล้วให้ดีขึ้น โดยการร่วมมือกันของผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผล รวมถึงจุดประสงค์อื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายสำคัญของการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

นิตยัธิดา จันดาสงค์ (2558, น. 25) กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเองด้วยวิธีการ ดังนี้

1.1) จัดให้มีการวิจัย และพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น

1.2) จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

1.3) จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ

1.4) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของวิชาให้สูง และลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับ กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ ส่งเสริมความเป็นเลิศผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก

1.5) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และโลก

2) สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้การสอน และอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษโดยความร่วมมือของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และเครือข่ายสถานศึกษา

3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตร สถานศึกษา

4) นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา อีกทั้ง รายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

สายนภา ดาวแสง (2559, น. 27) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครู มีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดหาคู่มือแนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามาบริการแก่ครู ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ประเมินการใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง นิเทศการใช้หลักสูตร ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และดำเนินงานตามวัตถุประสงค์เป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ภารกิจการงานที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา สารสนเทศ ปัญหา และความต้องการท้องถิ่นนำมากำหนด

วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายด้วยการบูรณาการเนื้อหาสาระ ทั้งในกลุ่มเดียวกัน และต่างกลุ่มสาระตามความเหมาะสม เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีกรณีศึกษาการใช้หลักสูตร การติดตาม และการประเมินผลเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม และทันสมัยอยู่เสมอ

1.2 ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 31) ได้กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเนื่องจากหลักสูตรเป็นแผนการจัดการศึกษาโดยรวมของสถานศึกษาโดยมีความสำคัญต่อผู้เรียน ครู สถานศึกษาและผู้ปกครอง

ณัฐธินิชา ฮาร์ริสัน (2559, น. 37) ได้กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญ ถือเป็นหลักและหัวใจของการจัดการศึกษา ทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ทำให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีต่อผู้เรียน ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

กุลธร ดอนแก้ว (2562, น. 21) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นแนวทาง และมาตรฐานทางการศึกษาสำหรับการควบคุมการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้นการศึกษา และยังเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมาย และนโยบายของการศึกษาของชาติสู่การนำไปปฏิบัติของสถานศึกษา และการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคล และสังคมไทยอีกทั้งให้ผู้เรียนมีความสามารถตามความสามารถ และความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการเรียนการสอนสถานศึกษาต้องศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนการใช้หลักสูตรผู้บริหาร และบุคลากรในสถานศึกษา จะต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง และนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยยังคงยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นแนวทาง การพัฒนาหลักสูตรจะต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

1.3 ขอบข่ายของการพัฒนาหลักสูตร

ขอบข่ายของการพัฒนาหลักสูตร มีนักวิชาการ และหน่วยงานทางการศึกษา ได้ให้ความหมาย สามารถสรุปได้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น. 43-44) กำหนดว่า ขอบข่ายของการพัฒนาหลักสูตรคือ ศึกษาคุณภาพของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ

ในท้องถิ่นที่มีความต้องการให้จัดหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร พิจารณาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่นทั้งนี้ให้คำนึงถึงความพร้อมของสถานศึกษา และครูอันเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษาพิจารณาให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และพิจารณาให้สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรทุก ๆ ปี เพื่อนำไปปรับ และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 35-38) กำหนดขอบข่ายการพัฒนาหลักสูตร คือ การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ การใช้หลักสูตรการเรียนการสอนระดับชั้นเรียน วิจัย และการติดตามการใช้หลักสูตรขั้นตอน การดำเนินการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษามีดังนี้ การแต่งตั้งกรรมการบริหารหลักสูตรวิเคราะห์ ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลสำคัญของการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ได้แก่ หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบท้องถิ่น ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพ ปัญหาจุดเน้นความต้องการของชุมชน และสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ ใช้หลักสูตรสถานศึกษา วิจัยและติดตามผลการใช้ หลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 34) กล่าวว่า ขอบข่ายของการพัฒนา หลักสูตรคือ การออกแบบของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลการใช้หลักสูตร

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการจัดการเพื่อ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มีกระบวนการ ดังนี้ ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตร จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา วางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการใช้หลักสูตร กำกับ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล การใช้หลักสูตร แล้วปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.1 ความหมายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่งใน การจัดการศึกษาเป็นเป้าหมายทางการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้โดยมี แนวคิดที่มุ่งเน้นในเรื่องของการสอนให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ไขปัญหาเป็น สามารถพัฒนา ความสามารถของศักยภาพของตนเอง ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และในการดำเนินชีวิตในสังคม ให้มีความสุขจึงจะเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์เจริญทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ กระบวนการ เรียนรู้สามารถพัฒนาขึ้นได้ ดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 34-35) กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนา กระบวน การเรียนรู้ตามแนวการปฏิรูปการศึกษาไว้ดังนี้

1) ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระ และหน่วย การเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวน การเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญกับสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝัง คุณธรรม และค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม โดยทั้งนี้จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่ง เรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวน การเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

3) จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครู ในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้น การนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนา การเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวน การเรียนรู้ตาม ความเหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 11) กล่าวถึง การพัฒนากระบวน การเรียนรู้ ดังนี้

1) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามสาระ และหน่วย การเรียนรู้แบบบูรณาการ

1.1) วิเคราะห์หลักสูตร และเนื้อหาสาระ

1.2) มาตรฐานการเรียนรู้

1.3) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.4) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2) จัดกระบวน การเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสมโดยจัดเนื้อหา สาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ตลอดจนผู้ที่มีความสามารถ พิเศษ และผู้ที่มีความบกพร่องหรือด้อยโอกาส โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ

สถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง สร้างสถานการณ์ตัวอย่าง

3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน

4) ปลุกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม

5) จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

6) นำภูมิปัญญาท้องถิ่น และประสานความร่วมมือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

7) จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเป็นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันของบุคลากรภายในสถานศึกษา

8) ส่งเสริมให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (การวิจัยในชั้นเรียน)

9) ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนา วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและต่อเนื่อง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

10) จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่

10.1) จัดกิจกรรมแนะแนว

10.2) จัดกิจกรรมนักเรียน

รัชনী สีหะวงษ์ (2558, น. 35) ได้กล่าวว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้รูปแบบ กระบวนการ เทคนิคการสอนต่าง ๆ มีการบูรณาการ พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ค้นคว้า ทดลอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ตามความถนัด ความสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามมาตรฐานของหลักสูตร

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเนื้อหาสาระกิจกรรม โดยมีการส่งเสริมสื่อและแหล่งเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงจาก

พฤติกรรมเดิมไปสู่พฤติกรรมใหม่อันเนื่องมาจากการเรียนรู้ผ่านสิ่งแวดล้อม หรือการฝึกฝน และประสบการณ์ที่ได้รับ และพฤติกรรมนั้นจะต้องเป็นพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวรติดตัวไปตลอด

2.2 ความสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555, น. 71-72) กล่าวถึง ความสำคัญของการพัฒนากระบวนการ การเรียนรู้ว่าเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองตามกำลังหรือตามศักยภาพของแต่ละคนจำเป็นต่อการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ไปสู่ศักยภาพสูงสุด

นคร จงอนุรักษ์ (2564, น. 26-27) ได้กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ นั้นมีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ ต้องดำเนินการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาวิเคราะห์ให้เข้าใจสาระสำคัญ และเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม จัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นหน้าที่หลัก และมีความสำคัญยิ่งของบุคลากรทางการศึกษาทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.3 ขอบข่ายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 36) กำหนดว่า ขอบข่ายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีดังนี้ จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องจัดการเรียนการสอน โดยการผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนการสอนอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้รวมทั้งสามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้จัดการเรียนการสอนให้เกิดขึ้นตลอดเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบหรือ

การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าเพื่อเป็นผู้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้ และต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555, น. 71) กล่าวว่า ขอบข่ายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีดังนี้ ส่งเสริมครูให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ไขปัญหา และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร และส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 151) กล่าวว่า ขอบข่ายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีดังนี้ การจัดประมวลการสอน (Syllabus) หรือ โครงการสอน โดยเริ่มจากการวางแผนระยะยาวเป็นภาคการศึกษาแล้วจึงเป็นวางแผนระยะสั้น เช่น รายสัปดาห์ตามความเหมาะสมแต่ครบตามหลักสูตรที่กำหนด การจัดแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถ การจัดตารางสอน ซึ่งเป็นการกำหนดวิชา และเวลาเรียน โดยละเอียด การจัดชั้นเรียน เป็นการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าชั้นเรียน จัดครูอาจารย์เข้าสอน การซ่อมเสริม การเลือกตารางเรียน คู่มือครูในงานวิชาการ เป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานด้านวิชาการของครู และอาจารย์ การจัดทำคู่มือให้นักเรียน นักศึกษา และการจัดห้องศูนย์ควบคุมการเรียนการสอนทางวิชาการ

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริมผู้เรียนให้ได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดได้ ทำเป็น และการแก้ไขปัญหาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดบรรยากาศ สภาพการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนตามศักยภาพ และส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

3.1 ความหมายของการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ได้มี

นักวิชาการ และหน่วยงานทางการศึกษาให้ความหมายไว้ สรุปได้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 66-67) ให้ความหมายของการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนว่าการวัด (Measurement)

หมายถึง การกำหนดตัวเลขให้กับวัตถุประสงค์ของ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของ ผู้เรียน การจะได้มาซึ่งตัวเลขนั้นจะต้องใช้เครื่องมือวัด เพื่อให้ได้ตัวเลขที่สามารถแทนคุณลักษณะ ต่าง ๆ ที่ต้องการวัด การประเมิน (Assessment) กระบวนการเก็บข้อมูล ตรวจสอบ ตีความ บันทึกลง และใช้ข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบของผู้เรียนที่ทำในภาระงาน/ชิ้นงานว่า ผู้เรียนรู้อะไร สามารถทำอะไร ได้ และทำอะไร ด้วยวิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลาย การวัด และประเมินผลการเรียนรู้เป็น กระบวนการพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน และตัดสินใจว่าผู้เรียนมีความรู้ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนบรรลุตาม มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ในระดับใดสามารถที่จะได้รับการเลื่อนชั้นหรือจบการศึกษาได้หรือไม่

ปริศนา สีเงิน (2559, น. 19) ได้กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียนรู้เป็นการกิจเกี่ยวกับการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เน้นการประเมินผลตามสภาพจริง มีการเทียบโอน มีการสร้างและ พัฒนาเครื่องมือวัด และการประเมินผลที่มีมาตรฐาน โดยการบริหารงานการประเมินผลการเรียน

ภูวนัย บัญญัติ (2559, น. 30-31) ได้กล่าวว่า การวัด และการประเมินผล การเรียนรู้ และการเทียบโอนเป็นกระบวนการทางหลักวิชาการเพื่อทดสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ในแต่ละระดับ ตามความสามารถ เพื่อนำผลที่ได้ไปสู่การปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมการเทียบโอน เป็นขั้นตอนในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการยกเว้นในรายวิชานั้น ๆ ในกรณีที่ย้ายออกหรือเข้า รับการศึกษาต่อในสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อเป็นการลดตอนในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีบริบท แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาตามความเหมาะสม

อภิเชษฐ์ บุญพยอม (2560, น. 35) ได้กล่าวว่า งานวัดผล ประเมินผล และ การเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และเพื่อ ตัดสินผลการเรียน ซึ่งผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนา และประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตาม มาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยการเทียบโอนเข้าสู่การศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการเทียบ โอนผลการเรียน เข้าสู่การศึกษาในระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการที่ต้องดำเนินการควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบการตัดสินคุณภาพ ของผู้เรียน และสะท้อนประสิทธิผลการจัดการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่ต้องการพัฒนาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยการเทียบโอนผลการเรียน ให้เป็นไปตามประกาศหรือแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการสำหรับการเทียบ โอนเข้าสู่

การศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 ความสำคัญของการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 69) กำหนดว่า ความสำคัญของการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนว่า เป็นข้อมูลสะท้อนให้ผู้สอนทราบถึงผลการจัดการเรียน การสอนของตน และพัฒนาการของผู้เรียน ดังนั้นข้อมูลที่เกิดจากการวัดผล ประเมินผลที่มีคุณภาพ เท่านั้นจึงจะนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี ตรงตามเป้าหมาย และคุ้มค่าต่อการปฏิบัติงาน ผู้สอน ต้องดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนสภาพจริงจะได้นำไป กำหนดเป้าหมายและวิธีการพัฒนาผู้เรียน ผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในหลักการแนวคิดวิธีการดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ เพื่อสามารถนำไปใช้ในการวางแผน และออกแบบวัดผล ประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพบน พื้นฐานการประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่มีความถูกต้องยุติธรรมเชื่อถือได้มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หากการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ไม่มีคุณภาพจะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขาดข้อมูลสำคัญใน การสะท้อนผลการดำเนินการจัดการศึกษาทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง ได้แก่ ต้นสังกัด ส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องขาดข้อมูลสำคัญในการสะท้อนผล และสภาพความสำเร็จเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ส่งผลให้การวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนาผู้เรียนระยะต่อไปไม่สามารถสร้างความมั่นใจได้ว่า จะสอดคล้องกับสภาพปัญหา และมีความเหมาะสมกับระดับความสำเร็จของการพัฒนาผู้เรียนใน ระยะที่ผ่านมา

ณัฐฉิชา ฮารีรัตน์ (2559, น. 54) ได้กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลเป็น สิ่งจำเป็นในกระบวนการเรียนการสอนเพราะการวัด และประเมินผลจะเป็นการวัดผู้สอนและ ผู้เรียนว่าควรจะมีการปรับปรุงแก้ไขในสวนใดบ้างโดยนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง การเรียนการสอน ซึ่งการวัดและประเมินผลสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ ประเมินผลก่อนการเรียน ประเมินผลระหว่างเรียน และประเมินผลหลังการเรียน และการวัดผลและประเมินผลที่ดีนั้น จะต้อง กระทำร่วมกันทั้งผู้บริหาร และครูผู้สอนโดยผู้บริหารต้องส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในการวัด และประเมินผลตลอดจนอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การวัดผล และประเมินผลดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นการควบคุมคุณภาพทางวิชาการ อันจะนำไปสู่ คุณภาพที่ดีของผู้เรียน

สาขานภา ดาวแสง (2559, น. 32) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องดำเนินการวางแผนและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลร่วมกับครู และฝ่ายวิชาการให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตร วัดผล และประเมินผลตามสภาพจริง จัดประชุม อบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการสร้างเครื่องมือวัดผล และประเมินผล และควบคุมติดตามการประเมินผล และนำผลการประเมินมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนมีความสำคัญเป็นข้อมูลทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ปรับปรุงการเรียนการสอนของครูผู้สอน กำหนดทิศทางการพัฒนาผู้เรียนใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่แสดงการพัฒนา ความก้าวหน้า และความสำเร็จของผู้เรียน ส่งเสริมการเทียบโอนเป็นขั้นตอนในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการยกเว้นในรายวิชานั้น ๆ ในกรณีที่ย้ายออกหรือเข้ารับการศึกษาต่อในสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อเป็นการลดขั้นตอนในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีบริบทแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาตามความเหมาะสม

3.3 ขอบข่ายของการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 37) กำหนดว่า ขอบข่ายการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนมี ดังนี้ กำหนดระเบียบการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา การวัดผล การประเมินผลการเรียนรู้ และอนุมัติผลการเรียนรู้ จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ของทุกช่วงชั้น และมีการจัดให้มีการสอนซ่อมเสริม จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล และประเมินผล จัดระบบสารสนเทศในการวัดผล ประเมินผล การอนุมัติผลการประเมินผลการเรียน และการเทียบโอนผลการเรียน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555, น. 49) กล่าวว่า ขอบข่ายการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนมี ดังนี้ กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ และผลงาน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน มี ดังนี้การกำหนดระเบียบการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา การวัดผล และ

ประเมินผลการเรียนรู้ การอนุมัติผลการเรียนรู้ และการเทียบโอนผลการเรียน การประเมินผลการเรียนรู้ของทุกระดับชั้น และการสอนซ่อมเสริมพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผล จัดระบบสารสนเทศ ด้านการวัดผลประเมินผล และการอนุมัติผลการประเมิน และตัดสินผลการเรียนผ่านระดับชั้น และจบการศึกษา

4. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

4.1 ความหมายของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นระบบที่สถานศึกษาร่วมกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้การกำกับดูแล และสนับสนุนส่งเสริมของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา ข้อมูลหลักฐานที่ตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งมีหน่วยงานทางการศึกษา และนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, น. 7) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการ และการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม

สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา (2549, น. 1) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินผล และติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

อภิชา พุ่มพวง (2559, น. 67-68) กล่าวว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมายวางแผนการประกันคุณภาพ การปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อปรับปรุง และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐาน

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2556, น. 54) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการจัดระบบการวางแผน การควบคุม และการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

อมรรัตน์ โพธิ์เพชร (2557, น. 65) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการหรือกลไกในการดำเนินการของสถานศึกษา เพื่อเป็นหลักประกันว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้ได้ผลผลิตที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ผู้รับบริการ และสังคมโดยรวมยอมรับว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ เป็นที่เชื่อถือ และตรวจสอบได้

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ภารกิจงาน ที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์ / แผนยุทธศาสตร์) ดำเนินตามแผนพัฒนาสถานศึกษาสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วมและวงจรการพัฒนาคุณภาพของ เดมมิง (Deming Cycle) หรือวงจรคุณภาพ (PDCA) การจัดทำมีการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

4.2 ความสำคัญของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ศุภชัย วีระวาทิน (2550, น. 55) กล่าวว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นเนื่องจากจะได้ทราบสภาพการปฏิบัติงานของตนเอง อันจะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและตามนโยบายของรัฐ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555, น. 160) กล่าวว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา มีเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาโดยให้มีทั้งการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก และถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร

อรพรรณ มุลละ (2560, น. 37-38) กล่าวว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษามี 3 ประการ คือ

- 1) ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ และเกิดความเชื่อมั่นและตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน
- 2) ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ
- 3) ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้พัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง

กุลธร ดอนแก้ว (2562, น. 30-31) กล่าวถึง ความสำคัญของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีดังนี้ พัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา เป็นส่วนหนึ่ง

ของกระบวนการบริหารสถานศึกษาทำให้รู้สภาพ จุดเด่น จุดด้อย ปัญหา และแนวทางการพัฒนา การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และนโยบายของรัฐ

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสำคัญ ยิ่ง เป็นการสะท้อนให้เห็นว่า สถานศึกษาจะดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสร้างความมั่นใจ ให้แก่ผู้ปกครอง และชุมชนว่าลูกหลานของพวกเขาเหล่านั้นจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ที่สำคัญคือสถานศึกษาได้รู้จักสภาพ จุดเด่น จุดด้อย ปัญหา และ อุปสรรคเพื่อหาแนวทางพัฒนาโดยใช้หลักการบริหารที่ครบวงจรของเดมมิ่ง

4.3 ขอบข่ายของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 44) กำหนดว่าขอบข่ายของการประกัน คุณภาพการศึกษามีดังนี้ กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของ ชุมชนจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนางาน และ การสร้างระบบการประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่จัดทำแผน สถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ดำเนินตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างระบบ การทำงานที่เข้มแข็ง และวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง การตรวจสอบ และการทบทวน คุณภาพการศึกษาประเมินคุณภาพการศึกษา และจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2555, น. 218-219) ได้กล่าวถึง การกำหนดขอบข่าย ความรับผิดชอบงานควรวางกรอบงานหลักตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติแห่งชาติพ.ศ. 2542 แยกส่วนตามงานที่ปฏิบัติจริงจากนั้นจึงกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามขอบข่ายงาน การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

- 1) จัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา
- 2) กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
- 3) วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา
- 4) ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ และประเมิน คุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5) ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นในการปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

6) ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

7) ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาในการประเมินสถานศึกษาเพื่อฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีดังนี้

1) การเตรียมการ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยการสร้างความตระหนัก การเสริมสร้างความรู้ การกำหนดความรับผิดชอบ และการศึกษาข้อมูลสารสนเทศ

2) การดำเนินการ ได้แก่ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการ และการประเมินตนเอง

3) การปรับปรุง การนำไปใช้ และการรายงานผลการปฏิบัติ

5. การนิเทศการศึกษา

5.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา ได้มีนักวิชาการให้ความหมายสรุปได้

ดังนี้

กูด (Good. 1973, p. 306) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นความพยายามของผู้ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยให้คำแนะนำแก่ครู หรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู

แฮริซ (Harris. 1973, p. 19) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา คือ สิ่งที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคล และสิ่งต่าง ๆ เพื่อจะดำรงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียนเพื่อให้กระบวนการสอนมีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ

รัตนพร คงกุลทอง (2557, น. 12) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอน คือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ซึ่งผู้นิเทศทำงานร่วมกับครู เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนโดยมีเป้าหมายสุดท้ายที่คาดหวัง คือ การทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียนดีขึ้น การทำให้เป้าหมายดังกล่าวบรรลุผลสัมฤทธิ์อาจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู การปรับหลักสูตรหรือโครงสร้างของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนเสียใหม่

สิวพร ละหารเพชร (2562, น. 52) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ จะไม่สามารถรู้ได้ว่าจัดกระบวนการเรียนรู้ได้ดี มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม

เนื้อหา หรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่ ถ้าไม่มีการนิเทศ ดังนั้น การนิเทศคือการบอกกล่าวเพิ่มเติม เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของครู เพื่อให้นำไปปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารการศึกษาที่ ซึ่งแนะช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงกิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ และพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร

5.2 ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา

ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศศึกษาไว้ ดังนี้
 กรองทอง จิระเชษฐกุล (2550, น. 4) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญ คือ

- 1) เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษา ให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน
- 2) ปริมาณศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอกับความต้องการของครู และสถานศึกษา
- 3) บุคลากรภายในสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีความคุ้นเคย และใกล้ชิดปัญหามากที่สุด
- 4) บรรยากาศในการนิเทศมีความเป็นกันเอง และสามารถปฏิบัติงานนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 266) กล่าวว่า ความสำคัญของการนิเทศ การศึกษา มีดังนี้ พัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อสำรวจ วิเคราะห์วิจัย และประเมินผล เพื่อปรับปรุงคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนให้ได้ มาตรฐานมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ และความจำเป็นของสถานศึกษา และเพื่อเป็น การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทักษะ และประสบการณ์ที่จำเป็น เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน การจัดการศึกษา และแก้ไขปัญหาได้

ฉัฐฉนิชา ฮารีรัตน์ (2559, น. 48) กล่าวว่า ความสำคัญของการนิเทศภายใน คือ การปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิผล โดยครู และบุคลากรต้อง ปรับเปลี่ยนพัฒนาพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ซึ่งผู้นิเทศจะต้องยึดหลักกัลยาณมิตรหลัก ความเชื่อ และหลักครูเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาเพื่อให้ครูหรือผู้รับการนิเทศเกิดความตระหนัก และปรับปรุงตนเอง รวมทั้งการมีทักษะในการสื่อสารที่ดี

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา มีความสำคัญเพราะเป็นการพัฒนาบุคลากร โดยมุ่งที่คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากร

กระบวนการเรียนการสอนพัฒนา ส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่จำเป็นที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนการจัดการศึกษาทั้งสามารถแก้ไขปัญหาได้

5.3 ขอบข่ายของการนิเทศการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 40) กำหนดว่าขอบข่ายของการนิเทศศึกษามีดังนี้

สร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผล การนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้องก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และตัวครู จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึง และต่อเนื่องเป็นระบบ และกระบวนการจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตรี โชค กางกั้น (2552, น. 42) กล่าวว่า ขอบข่ายของการนิเทศศึกษามีดังนี้

การปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดมุมความรู้หรือห้องวิชาการ การพัฒนาครูสามารถทำหน้าที่แนะแนว และให้บริการแก่ผู้เรียนการส่งเสริมให้ครู สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข ส่งเสริมผู้ปฏิบัติงานมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงาน

บีชและไรน์ฮาร์ทซ์ (Beach and Reinhartz, 2000, pp. 10-11) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายหลักที่ควรคำนึงถึงในการดำเนินการนิเทศภายในมี 6 ประการ ดังนี้

1) หลักเปลี่ยนแปลงเริ่มที่ตนเอง ครูสามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอน โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง

2) หลักความเชื่อ และความศรัทธา บุคคลจะยอมรับความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนนั้นมาจากความรู้สึภายในตน ไม่ใช่จากการสั่งหรือบังคับโดยผู้อื่น

3) หลักวิธีการที่หลากหลาย มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการสอนของหลากหลายวิธี อาทิ การประชุมอภิปรายอย่างเป็นทางการ การเยี่ยมชมชั้นเรียน การสังเกตอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้สามารถสำรวจ และระบุสภาพปัญหาในชั้นเรียนได้

4) หลักการเป็นพี่เลี้ยง ให้คำแนะนำ การใช้เวลาในชั้นเรียน การอำนวยความสะดวกจะช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) หลักครูเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ครูคือผู้มีบทบาทหลักในการกำหนดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามความต้องการ ความพร้อมและความสามารถของครู

6) หลักกัลยาณมิตร ผลลัพธ์ของการนิเทศการศึกษาขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ที่ดีการประสานงาน ความร่วมมือความไว้วางใจ การให้เกียรติซึ่งกัน และกันระหว่างผู้นิเทศกับครู

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการนิเทศการศึกษา มีดังนี้ จัดระบบการนิเทศการศึกษาดำเนินการนิเทศการศึกษาโดยใช้วิธีการรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสม ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษา พัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ในการจัดระบบการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น เครือข่ายนิเทศการศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด

6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6.1 ความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

วิบูลย์ ไม้เลียง (2550, น. 36) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึงกระบวนการวิจัยที่มุ่งพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชั้นเรียน และขณะที่สอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และนำผลที่ค้นพบมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555, น. 113) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบน่าเชื่อถือ สำหรับการใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่สนใจเกี่ยวกับการศึกษา

นคร จงอนุรักษ์ (2564, น. 31) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา คือ กำหนดนโยบาย และแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องพัฒนาครู และนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยการใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น การผสมความรู้แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย รวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง เครื่องมือที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษานำมาใช้เพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เป็นกระบวนการ

การศึกษาข้อมูลแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ตลอดจนประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ และเผยแพร่ผลงานวิจัย

6.2 ความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 12) กล่าวถึง ความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามมาตรา 24 ข้อ 5 ไว้ว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอน และผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

เจริญพงศ์ คงทน (2558, น. 42) กล่าวว่า การวิจัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะการวิจัยเป็นการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบเชื่อถือได้ ผลการวิจัยจะนำไปสู่ความเจริญพัฒนาการบริหาร และการจัดการศึกษาได้อย่างยั่งยืน มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

จิรารัตน์ กระจ่างดี (2562, น. 26) กล่าวถึง ความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการวิจัยพัฒนาวิชาชีพครูรวมถึงแสดงความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติและเป็นการส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความสำคัญในการแก้ไขปัญหาปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน สามารถแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยกระบวนการทางการวิจัยอย่างเป็นระบบ และสามารถนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ และแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา และสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการศึกษาเกิดการพัฒนา และบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้

6.3 ขอบข่ายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 35) ได้กำหนดขอบข่ายแนวทางในการปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

- 1) ศึกษาวิเคราะห์วิจัยการบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา
- 2) ส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้

3) ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ก, น. 6-16) กล่าวถึง กระบวน การวิจัยในชั้นเรียนว่า ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

- 1) การกำหนดปัญหาหรือเป้าหมายของการวิจัย
- 2) การกำหนดวิธีการวิจัย
- 3) การรวบรวมข้อมูล
- 4) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 5) การสรุป และเขียนรายงานการวิจัย

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555, น. 119-120) กล่าวว่า ขอบข่ายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีดังนี้ การวิเคราะห์ปัญหา และความต้องการเพื่อกำหนดทิศทางวิสัยทัศน์ การจัดทำแผนโรงเรียนดำเนินงานตามแผนการนิเทศการติดตาม และประเมินผลการทำงานและ รายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา และการแก้ปัญหาการพัฒนา และนำไปใช้ปรับปรุง ทุกขั้นตอน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือการวิเคราะห์ ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษาเพื่อกำหนดนโยบาย และจัดทำแผนงาน ดำเนินงานตาม แผนงาน แล้วพัฒนาครู และผู้เรียน โดยใช้กระบวนการวิจัยนิเทศติดตามประเมินผล พัฒนาและ นำไปใช้ปรับปรุง และรวบรวม เผยแพร่การวิจัย

7. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

7.1 ความหมายของการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กิจกรรมทางการศึกษาสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะต้องปฏิบัติควบคู่ไปกับ กิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาคือ กิจกรรมการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อช่วยเหลือให้นักเรียนเกิดความสนใจ และเกิดการเรียนรู้ โดยเป็นสื่อกลางให้ผู้สอนสามารถ ส่งเสริมความรู้ไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีหน่วยงานทางการศึกษา และนักวิชาการได้ ให้ความหมายไว้สรุปได้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, น. 12-34) กำหนดให้สถานศึกษามีภาระหน้าที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้

1) จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

2) พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา

3) พัฒนา และใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยมุ่งเน้นการพัฒนา และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้ข้อเท็จจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

อภิชาติ พุ่มพวง (2559, น. 44) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เป็นการศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี การจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จิรารัตน์ กระจ่างดี (2562, น. 29) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นการนำข้อมูลจากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ให้เกิดความชัดเจนว่ามีอุปสรรคจากการใช้สื่ออย่างไรให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรม และผู้เรียนระดับใด การประเมินจะช่วยในการตัดสินใจเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อ ๆ ไปหรือปรับปรุงเพื่อพัฒนาเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น สื่อการเรียนรู้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนของครูดำเนินไปด้วยดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีตามกระบวนการต่าง ๆ ที่หลักสูตรต้องการในปัจจุบัน

สรุปได้ว่า การพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้บรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.2 ความสำคัญของการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษามีความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการจัดการเรียนรู้ การเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องมีการเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ซึ่งได้มีหน่วยงานทางการศึกษา และนักวิชาการให้ความสำคัญของสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาไว้ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, น. 38) กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการเรียนรู้ว่า สื่อมีบทบาทสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสื่อจะทำหน้าที่ถ่ายทอด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ให้ผู้เรียนปัจจุบัน สื่อการเรียนรู้

มีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจนเกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ ได้แก่

1) ความรู้ สื่อการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิงเนื้อหา ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า หากความรู้เพิ่มเติมเพื่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่ที่ได้เข้ากับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

2) ทักษะ สื่อการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน

3) คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้เห็นคุณค่าในตนเอง มีจิตสำนึก และค่านิยมที่ดีงาม

ณปภัช รุ่งโรจน์ (2553, น. 23-24) กล่าวว่า สถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน ครูผู้สอนในการจัดหาสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกสถานที่ เพราะสื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาเกิดทักษะกระบวนการ และความรู้สึกนึกคิดอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย

วสันต์ ปริदानันท์ (2553, น. 34-35) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษานั้น สถานศึกษาต้องส่งเสริม สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยมีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม ผู้บริหาร ครูอาจารย์ จะต้องวางแผนร่วมกัน ทั้งร่วมคิด ร่วมปรึกษา ร่วมพัฒนาให้มีการคิดค้นผลิต และใช้สื่อการสอน จัดหาสื่ออย่างเป็นระบบ จัดให้มีศูนย์สื่อ มีการจัดหาแหล่งวิทยากรในท้องถิ่น มีการติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

โสภา วงษ์นาคเพ็ชร (2553, น. 44) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนนั้นนับเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการศึกษา ทำให้การเรียนการสอนสามารถดำเนินไปด้วยความราบรื่น การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาจึงเป็นการส่งเสริมนักเรียนเกิดทักษะ และกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง และนอกจากนี้สถานศึกษาควรที่จะต้องมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการช่วยให้ครูได้มีการใช้ และผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากการนำเอาแนวคิด วิธีการใหม่ ๆ เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือคอมพิวเตอร์มาใช้ในการสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นทั้งในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ปลุกฝังนิสัยแห่งการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

7.3 ขอบข่ายของการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 36) ได้ให้ขอบข่ายแนวทางในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ 5 ประการ ดังนี้

- 1) ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ และเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ
- 2) ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน
- 3) จัดหาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานด้านวิชาการ
- 4) ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน และพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ
- 5) การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ชุมศักดิ์ อินทร์รัชย์ (2546, น. 6) ได้กล่าวถึงขอบข่าย หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีดังนี้

- 1) ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 2) ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน
- 3) จัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานวิชาการ
- 4) ประสานความร่วมมือในการผลิตสื่อ จัดหา พัฒนา และการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานด้านวิชาการกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา จากขอบข่าย และแนวปฏิบัติในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาดังกล่าว

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555, น. 130) กล่าวว่า ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนรู้ของครู อาจารย์บรรลุผล โดยการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีที่มีความหลากหลายเหมาะสม และเพียงพอให้ครูอาจารย์ได้เลือกพัฒนา และใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างได้ผล สื่อ และเทคโนโลยีควรเน้นตั้งแต่การจัดทำจัดหาจากท้องถิ่น ไปจนถึงสื่อที่ทันสมัยเป็นสากล การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิด

การพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ การคิดอย่างไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมี
 วิจารณญาณ ตลอดจนสร้างคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมให้แก่ผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์ (2553, น. 220) ได้กล่าวถึงงานสื่อการเรียนการสอน
 ว่าเป็นการนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้มีประสิทธิภาพทาง
 ด้านวิชาการสถานศึกษาจะมีงานสื่อการเรียน โดยเรียกชื่อต่างกันไป เช่น ศูนย์โสตทัศนูปกรณ์
 งานสื่อการเรียนการสอน ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา อย่างไรก็ตามงานสื่อการเรียนเป็นงานบริการ
 ในด้านวัสดุเครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์แก่ครูอาจารย์ และนักเรียน ในด้านงานบริการสื่อการเรียนจะมี
 การจัดหาสื่อการเรียนเพื่อไว้บริการ การจัดบริการในรูปแบบต่าง ๆ การบำรุงรักษาสื่อการเรียน
 การประชาสัมพันธ์การจัดทำโครงการด้านวิชาการ และการประเมินผลงานสื่อการเรียน ด้านอาคาร
 สถานที่ก็เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในด้านการให้บริการสื่อการเรียน

สรุปได้ว่า ผู้บริหารจะต้องสำรวจความต้องการของครูในการใช้วัสดุ
 ประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน จัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน
 มาบริการอำนวยความสะดวกแก่ครู ส่งเสริมให้ครูได้มีการคิดค้น และผลิตวัสดุสื่อ นวัตกรรมและ
 เทคโนโลยีทางการศึกษา และควบคุม กำกับให้ครูใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
 บริบท และการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จัดตั้งขึ้นตามประกาศ
 กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 ประกาศ
 กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ปรับปรุงแก้ไขการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา และกำหนดเขตพื้นที่
 การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
 เรื่อง ปรับปรุงแก้ไขการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาและกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม
 พ.ศ. 2551 ลงวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นไปตามความในมาตรา 5 และมาตรา 37
 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553
 และความในมาตรา 8 และมาตรา 33 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
 กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้มี
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาโดยให้
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีภารกิจในการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน

เขตพื้นที่การศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา และการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสานส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการประสาน ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสานส่งเสริม การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจกรรมภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มี ใต้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้มอบหมาย

สภาพทั่วไป และข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 98 ถนนขุนลุมประพาส ตำบลจองคำ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58000 โทรศัพท์ 053-611282 โทรสาร 053-611445 Website:<http://www.mhs1.go.th> e- Mail address: admin@mhs1.go.th

พื้นที่ และอาณาเขต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีพื้นที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอขุนยวม อำเภอปาย และอำเภอปางมะผ้า มีสถานศึกษาภาครัฐในกำกับดูแล จำนวน 127 แห่ง 5 สาขา มีหมู่บ้าน 211 หมู่บ้าน มีตำบล 24 ตำบล มีองค์การบริหารส่วนตำบล 23 แห่ง มีเทศบาลตำบล 2 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง มีพื้นที่ทั้งหมด 7,224.502 ตารางกิโลเมตร และมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับประเทศพม่า
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับประเทศพม่า

ภาพที่ 2.1 แผนที่แสดงพื้นที่เขตรับผิดชอบการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1

ที่มา: กลุ่มนโยบายและแผน, สพป.แม่ฮ่องสอนเขต 1, 2565, น. 3

ทิศทางการบริหารและจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

วิสัยทัศน์ (Vision)

ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานความเป็นไทยและความหลากหลายของชาติพันธุ์ ผู้การพัฒนาย่างยั่งยืน

พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นพลเมืองที่รู้สิทธิหน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ ภูมิใจ ในความเป็นไทย
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ได้รับความปลอดภัย จากภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อรองรับวิถีชีวิตใหม่
3. พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตร ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
4. พัฒนาผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีศักยภาพ ความสามารถเป็นเลิศในการแข่งขัน ทางวิชาการ และผลงานนวัตกรรมทางการศึกษา
5. สร้าง โอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม
6. ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม
7. ส่งเสริม พัฒนาระบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและการจัดการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ค่านิยม

บริการดี มีวินัย โปร่งใส มีส่วนร่วม

บริการดี มุ่งมั่นบริการด้วยความเต็มใจ

มีวินัย มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

โปร่งใส บริหารด้วยความโปร่งใส

มีส่วนร่วม ประสานคน ประสานใจ ได้ทีมงาน

จุดเน้น

1. 1 โรงเรียน 1 กิจกรรมเด่น 1 ทักษะอาชีพ (ทุกโรงเรียน)
2. 1 ห้องเรียน 1 นวัตกรรม (ครู)
3. 1 ห้องเรียน 1 โครงการ (นักเรียน)
4. 1 กลุ่มภารกิจ 1 นวัตกรรม
5. การบริหารจัดการด้วยข้อมูลสารสนเทศ (Big Data)
6. พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วม

เป้าประสงค์

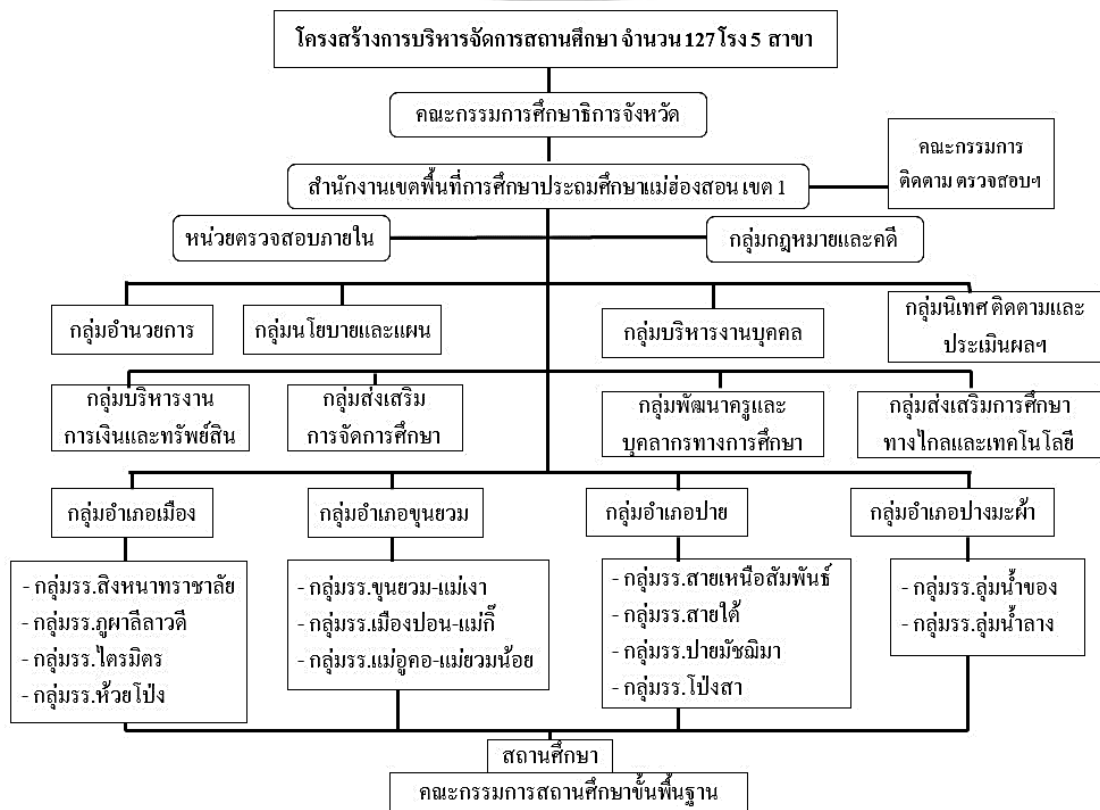
1. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นพลเมืองที่รู้สิทธิหน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ ภูมิใจในความเป็นไทย
2. ผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา ได้รับการดูแลความปลอดภัยจากภัยพิบัติภัยคุกคามทุกรูปแบบสามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่โรครุบัติซ้ำ และรองรับกับวิถีชีวิตใหม่
3. ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและมีสมรรถนะตามหลักสูตรทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถปรับตัวในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
4. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถในการแข่งขันทางวิชาการ มีผลงานนวัตกรรมทางการศึกษา
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด มีคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
6. ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมและมีคุณภาพ
7. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ
8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาในสังกัด มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และการจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ
2. สร้างโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนทุกคน
3. ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
4. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

การจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 รับผิดชอบการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมีโครงสร้างการบริหารจัดการสถานศึกษา ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการบริหารจัดการสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ที่มา : กลุ่มนโยบายและแผน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1, 2565, น. 7

บริบทของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

พื้นที่ส่วนใหญ่ของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน เป็นทิวเขาสูงสลับซับซ้อน และยังคงเป็นป่าไม้ตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์โดยมีพื้นที่ป่าไม้ มีทิวเขาเรียงตามแนว ทิศเหนือ – ใต้ ขนานกัน ซึ่งมีทิวเขาที่สำคัญ คือ ทิวเขาแดนลาว อยู่ทางตอนเหนือสุดของจังหวัด เป็นแนวแบ่งเขตแดนประเทศไทยกับประเทศพม่า และทิวเขาถนนธงชัยเป็นแนวชายแดนไทย – พม่า โดยมี

การบริหารจัดการ โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนสิงหนาทราชาลัย ประกอบด้วย 10 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนชุมชนบ้านปางหมู โรงเรียนบ้านกุงไม้สักกมิตราภที่ 98 โรงเรียนบ้านทุ่งกอมู โรงเรียนบ้านสบสอย โรงเรียนบ้านในสอย โรงเรียนบ้านไม้สะเป่ โรงเรียนบ้านสบป่อง โรงเรียนบ้านใหม่ โรงเรียนอนุบาลเมืองแม่ฮ่องสอน และโรงเรียนเขตพื้นที่อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน กลุ่มโรงเรียนไตรมิตร ประกอบด้วย 12 โรงเรียน 1 สาขา ได้แก่ โรงเรียนบ้านท่าโป่งแดง โรงเรียนบ้านห้วยเตือ โรงเรียนอนุบาลเมือง (ป่าปู้มิตรภาพที่ 29) โรงเรียนบ้านน้ำเพียงดิน โรงเรียนบ้านห้วยเสือเต่า (เจ้ากอแก้วอุปถัมภ์) โรงเรียนชุมชนบ้านผาบ่อง โรงเรียนบ้านน้ำส้อม โรงเรียนบ้านห้วยปมผาด โรงเรียนบ้านห้วยปูลิง โรงเรียนบ้านห้วยปูละ โรงเรียนบ้านห้วยตอง โรงเรียนบ้านห้วยน้ำแม่ฮ่องสอน และโรงเรียนบ้านป่าปู้ (สาขาห้วยแก้วล่าง) กลุ่มโรงเรียนภูผาลีลาวดี ประกอบด้วย 13 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนร่มเกล้าปางตอง ในโครงการตามพระราชดำริ โรงเรียนบ้านห้วยมะเขือส้ม โรงเรียนบ้านห้วยขาน โรงเรียนบ้านนาป่าแปก โรงเรียนบ้านรักไทย โรงเรียนบ้านห้วยโป่งอ่อน โรงเรียนชุมชนบ้านหมอกจำแป่ โรงเรียนบ้านแม่สะงา โรงเรียนบ้านห้วยผา โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 99 (บ้านแม่สุยะ) โรงเรียนบ้านนาปลาจาด โรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง และโรงเรียนบ้านคาหาน และกลุ่มโรงเรียนห้วยโป่ง ประกอบด้วย 11 โรงเรียน 1 สาขา ได้แก่ โรงเรียนบ้านห้วยโป่ง โรงเรียนบ้านยอดคอยวิทยา โรงเรียนบ้านกลาง โรงเรียนบ้านแก่นฟ้า โรงเรียนบ้านป่าลาน โรงเรียนเสรีวิทยา โรงเรียนบ้านไม้ฆางหนาม โรงเรียนบ้านแม่จ่า โรงเรียนบ้านหนองเจียว โรงเรียนบ้านใหม่ห้วยหวาย โรงเรียนบ้านห้วยช่างคำ และสาขาบ้านห้วยช่างเหล็ก รวมมีโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ทั้งหมด 46 โรงเรียน 2 สาขา โดยมีจำนวนผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียนทั้งหมดในปีการศึกษา 2565 ดังแสดงในตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียนทั้งหมดในปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

กลุ่มโรงเรียน ในอำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน	ขนาดโรงเรียน			รวม	ข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากร						รวม	จำนวนนักเรียน		รวม (คน)
	เล็ก	กลาง	ใหญ่		ผอ.	รอง ผอ.	ครู	พจน. ราชการ	ลูกจ้าง ประจำ	ลูกจ้าง อื่น ๆ		ชาย (คน)	หญิง (คน)	
สิงหนาทราชาลัย	8	-	2	10	10	1	88	10	4	18	131	726	847	1,573
ไทรมิตร	12	1	-	13	12	1	65	8	2	31	119	400	527	927
ภูผาสีลาวดี	8	5	-	13	13	-	110	12	6	17	158	823	934	1,757
ห้วยโป่ง	9	3	-	12	11	-	57	7	2	35	112	410	497	907
รวม	37	9	2	48	46	2	320	37	14	101	520	2,359	2,805	5,164

ที่มา : กลุ่มนโยบายและแผน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1, 2565, น. 9 – 15

สภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

1. กลุ่มโรงเรียนสิงหนาราชาลัย ประกอบด้วย 10 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 8 โรง และโรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรง มีสาธารณูปโภคไฟฟ้า น้ำประปา สัญญาณอินเทอร์เน็ตเข้าถึง นักเรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ได้แก่ ไทยใหญ่ กะเหรี่ยง และคนพื้นเมืองรวมไปถึงมีนักเรียนที่ไม่มีชื่อสกุล เป็นนักเรียนที่อพยพมาจากชายแดนไทย-พม่า มาเรียนร่วม โดยโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ที่สุดได้แก่ โรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน เป็นโรงเรียนประจำจังหวัด มีจำนวนนักเรียนปัจจุบัน 662 คน และมีจำนวนบุคลากร 29 คน มีอาคารเรียน และอาคารอเนกประสงค์ จำนวน 9 หลัง ระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร ส่วนโรงเรียนที่มีขนาดเล็กที่สุด ได้แก่ โรงเรียนบ้านสบสอย มีจำนวนนักเรียนปัจจุบัน 30 คน และมีจำนวนบุคลากร 3 คน มีอาคารเรียน 1 หลัง ระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร และมีโรงเรียนเขตพื้นที่อำเภอเมืองเป็นโรงเรียนที่มีการบริหารแตกต่างจากโรงเรียนอื่น ๆ คือมีการแบ่งห้องเรียนตามหย่อมบ้าน มีทั้งหมด 5 ห้องเรียน โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานต่าง ๆ

2. กลุ่มโรงเรียนไตรมิตร ประกอบด้วย 12 โรงเรียน 1 สาขา เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 12 โรง และโรงเรียนขนาดกลาง 1 โรง แบ่งเป็น 2 พื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนพื้นที่ราบ 7 โรง และโรงเรียนที่อยู่บนภูเขา 6 โรง โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบมีสาธารณูปโภคไฟฟ้า น้ำประปา สัญญาณอินเทอร์เน็ตเข้าถึง การคมนาคมสะดวกสบาย แต่โรงเรียนที่อยู่บนภูเขาจะต้องใช้พลังงานทดแทนจากแสงอาทิตย์ มีการบริหารจัดการสัญญาณอินเทอร์เน็ตแบบห้วยปู่ลิง โมเดล และการคมนาคมยากลำบากเป็นถนนลูกรัง และมีดินโคลน ดันไม้ล้มทับในช่วงฤดูฝน นักเรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ได้แก่ ไทยใหญ่ กะเหรี่ยง และคนพื้นเมือง รวมไปถึงมีนักเรียนที่ไม่มีชื่อ

ก

เป็นนักเรียนที่อพยพมาจากชายแดนไทย-พม่า มาเรียนร่วม โดยโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ที่สุด ได้แก่ โรงเรียนชุมชนบ้านผาบ่อง มีจำนวนนักเรียนปัจจุบัน 222 คน และมีจำนวนบุคลากร 15 คน มีอาคารเรียน และอาคารอเนกประสงค์จำนวน 5 หลัง ระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีระยะทางประมาณ 12 กิโลเมตร ส่วนโรงเรียนที่มีขนาดเล็กที่สุด ได้แก่ โรงเรียนบ้านหัวน้ำแม่ฮ่องสอน มีจำนวนนักเรียนปัจจุบัน 11 คน และมีจำนวนบุคลากร 1 คน มีอาคารเรียน 1 หลัง ระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีระยะทางประมาณ 35 กิโลเมตร แต่ต้องใช้ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมงเนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในภูเขาสูง การคมนาคมยากลำบากในช่วงฤดูฝน

3. กลุ่มโรงเรียนภูผาลีลาวดี ประกอบด้วย 13 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 8 โรง และโรงเรียนขนาดกลาง 5 โรง มีสาธารณูปโภคไฟฟ้า น้ำประปา สัญญาณอินเทอร์เน็ตเข้าถึง นักเรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ได้แก่ ไทยใหญ่ กะเหรี่ยง จีนยูนนาน และคนพื้นเมือง รวมไปถึงมีนักเรียนที่ไม่มีชื่อสกุล เป็นนักเรียนที่อพยพมาจากชายแดนไทย-พม่า มาเรียนร่วม โดยโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ที่สุด ได้แก่ โรงเรียนชุมชนบ้านหมอกจำแป่ จำนวนนักเรียนปัจจุบัน 293 คน และมีจำนวนบุคลากร 20 คน มีทั้งนักเรียนพักนอน นักเรียนที่เดินทางมากับรถรับ-ส่งนักเรียน และนักเรียนที่เดินเรียน มีอาคารเรียนและอาคารอเนกประสงค์จำนวน 7 หลัง ระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร ส่วนโรงเรียนที่มีขนาดเล็กที่สุด ได้แก่ โรงเรียนบ้านห้วยโป่งอ่อน มีจำนวนนักเรียนปัจจุบัน 15 คน และมีจำนวนบุคลากร 2 คน มีอาคารเรียน 7 หลัง ระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีระยะทางประมาณ 25 กิโลเมตร

4. กลุ่มโรงเรียนห้วยโป่ง ประกอบด้วย 11 โรงเรียน 1 สาขา เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 9 โรง และโรงเรียนขนาดกลาง 3 โรง แบ่งเป็น 2 พื้นที่ ได้แก่โรงเรียนพื้นที่ราบหุบเขา 8 โรง และโรงเรียนที่อยู่บนภูเขา 4 โรง มีสาธารณูปโภคไฟฟ้า น้ำประปา สัญญาณอินเทอร์เน็ตเข้าถึง แต่ไม่เสถียรขึ้นอยู่กับสภาพอากาศเพราะบางโรงเรียนตั้งอยู่ในหุบเขา มีภูเขาล้อมรอบ นักเรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ได้แก่ ไทยใหญ่ กะเหรี่ยง ม้ง และคนพื้นเมือง รวมไปถึงมีนักเรียนที่ไม่มีชื่อสกุล เป็นนักเรียนที่อพยพมาจากชายแดนไทย-พม่า มาเรียนร่วม โดยโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ที่สุด ได้แก่ โรงเรียนบ้านป่าลาน มีจำนวนนักเรียนปัจจุบัน 221 คน และมีจำนวนบุคลากร 18 คน มีทั้งนักเรียนพักนอน นักเรียนที่เดินทางมากับรถรับ-ส่งนักเรียน และนักเรียนที่เดินเรียน มีอาคารเรียนและอาคารอเนกประสงค์จำนวน 5 หลัง ระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีระยะทางประมาณ 42 กิโลเมตร ส่วนโรงเรียนที่มีขนาดเล็กที่สุด ได้แก่ โรงเรียนบ้านกลาง มีจำนวนนักเรียนปัจจุบัน 24 คน และมีจำนวนบุคลากร 2 คน เป็นนักเรียนเดินเรียนทั้งหมด มีอาคารเรียน 1 หลัง ระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีระยะทางประมาณ 50 กิโลเมตร

สภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

1. กลุ่มโรงเรียนสิงหนาราชาลัย มีลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ โรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในตัวอำเภอเมือง ลักษณะภูมิอากาศมีลักษณะร้อน ประกอบด้วย 13 หมู่บ้านการปกครองขึ้นอยู่กับ

กับองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู ประชากรมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ได้แก่ ไทใหญ่ กะเหรี่ยง คนพื้นเมือง และคนต่างด้าวที่อพยพมาจากชายแดนไทย-พม่า มีอาชีพรับจ้าง ค้าขาย และทำการเกษตร เช่น ทำนา ปลูกกระเทียม ปลูกแตงโม ทำสวนส้ม เป็นต้น มีรายได้ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจ และความต้องการของผู้บริโภค การคมนาคมสะดวกสบายเพราะเป็นพื้นที่ราบ ชุมชนและผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการศึกษา มีการแข่งขันสูง และมีค่านิยมในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนดังประจำจังหวัด

2. กลุ่มโรงเรียนไตรมิตร แบ่งเป็น 2 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ราบ และพื้นที่อยู่บนภูเขา ลักษณะภูมิอากาศมีลักษณะร้อนชื้น พื้นที่ราบประกอบไปด้วย 12 หมู่บ้าน การปกครองขึ้นอยู่กับองค์การบริหารส่วนตำบลผาบ่อง และพื้นที่อยู่บนภูเขา ประกอบด้วย 11 หมู่บ้านการปกครองขึ้นอยู่กับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยปูลิง ประชากรมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ได้แก่ ไทใหญ่ กะเหรี่ยง คนพื้นเมือง และคนต่างด้าวที่อพยพมาจากชายแดนไทย-พม่า มีอาชีพรับจ้าง และทำการเกษตรตามฤดูกาล เช่น ทำนา ปลูกข้าวไร่ ปลูกกระเทียม ปลูกข้าวโพด พักทอง เป็นต้น มีรายได้ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจ และความต้องการของผู้บริโภค มีประเพณีวัฒนธรรมที่โดดเด่น และเป็นชุมชนวิถีแห่งการท่องเที่ยว ปลูกพืชผลประจำท้องถิ่น เช่น ลูกพลับ แตงคอย เป็นต้น

3. กลุ่มโรงเรียนภูผาลิลาดี แบ่งเป็น 2 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ราบ และพื้นที่อยู่บนภูเขา ลักษณะภูมิอากาศมีลักษณะร้อนชื้น พื้นที่ราบประกอบไปด้วย 8 หมู่บ้าน การปกครองขึ้นอยู่กับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยผา และพื้นที่อยู่บนภูเขา ประกอบด้วย 9 หมู่บ้านการปกครองขึ้นอยู่กับองค์การบริหารส่วนตำบลหมอกจำแป่ ประชากรมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ได้แก่ ไทใหญ่ กะเหรี่ยง จีนยูนนาน คนพื้นเมือง และคนต่างด้าวที่อพยพมาจากชายแดนไทย-พม่า มีอาชีพค้าขายรับจ้าง และทำการเกษตรตามฤดูกาล เช่น ทำนา ปลูกกระเทียม ปลูกข้าวโพด พักทอง เป็นต้น มีรายได้ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจ และความต้องการของผู้บริโภค เป็นชุมชนวิถีแห่งการท่องเที่ยวและเป็นแหล่งท่องเที่ยวประจำจังหวัดเช่น หมู่บ้านรักไทย ปางอุ๋ง ถ้ำปลา เป็นต้น

4. กลุ่มโรงเรียนห้วยโป่ง แบ่งเป็น 2 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ราบ และพื้นที่อยู่บนภูเขา ลักษณะภูมิอากาศมีลักษณะร้อนชื้น ประกอบด้วย 15 หมู่บ้าน การปกครองขึ้นอยู่กับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง ประชากรมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ได้แก่ ไทใหญ่ กะเหรี่ยง ม้ง คนพื้นเมือง และคนต่างด้าวที่อพยพมาจากชายแดนไทย-พม่า มีอาชีพรับจ้าง และทำการเกษตรตามฤดูกาล เช่น ทำนา ปลูกกระเทียม ปลูกข้าวโพด พักทอง ทำสวนส้ม เป็นต้น มีรายได้ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจ และความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติพี่น้อง เนื่องจากบิดา มารดาต้องไปทำงานต่างจังหวัด ดังนั้นจึงทำให้เกิดปัญหาตามมา

หลายอย่าง เช่น เด็กขาดความอบอุ่น ผู้ปกครองไม่รู้หนังสือ ฯลฯ ส่งผลถึงความร่วมมือสนับสนุน การศึกษาแก่บุตรหลาน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง นักเรียนกับ โรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สมชาย คำปลิว (2550) ได้ศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาอำเภอรายไสล จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาอำเภอรายไสล จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันจัดการศึกษา การประสานงานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผลประเมินผลเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา และการแนะแนวการศึกษา ตามลำดับ

มานพ พรรณภิละ (2550) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ที่สำคัญ 3 อันดับแรก คือ 1) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร 2) จัดประชุมคณะครู และผู้เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และ 3) กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนจากสภาพปัญหาความต้องการหรือความจำเป็นของชุมชนท้องถิ่น สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ที่สำคัญ 3 อันดับแรก คือ 1) จัดประชุมคณะครู และผู้เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2) ส่งเสริมให้ครูสอนให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 3) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร และครูผู้สอนที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด รายได้ และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตรีโชค กางกั้น (2552) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนมีสภาพการบริหารงานด้านกิจกรรมนักเรียนเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านการเรียนการสอน และมีสภาพการบริหารงานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนเป็นอันดับสุดท้าย และผลการเปรียบเทียบผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทับทิม ปาเงิน (2552) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอแม่สรวย ทั้ง 5 งาน พบว่าการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางพัฒนา คือควรมีการจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ด้านงานการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนา คือควรแนะนำให้ครูผู้สอนได้แก้ปัญหาการเรียนแก่นักเรียน โดยวิธีการสอนซ่อมเสริม ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ด้านวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางพัฒนา คือควรจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้ครูได้อย่างเหมาะสมทันต่อความต้องการ และควรกระตุ้นให้ครูได้ผลิต และจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพื่อประกอบ การเรียนการสอน ด้านวัดผล และประเมินผลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน แนวทางการพัฒนา คือควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในด้านการวัดผล และประเมินผล และควรกำหนดแนวทางในการวัด และประเมินผลระหว่างภาคเรียน ปลายภาคเรียน และตลอดภาคเรียนได้อย่างเหมาะสม ส่วนงานนิเทศการศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนา คือควรจัดทำแบบบันทึกการนิเทศการสอน ใ้ไว้อย่างชัดเจน ควรมีการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาอย่างหลากหลายวิธี ครูผู้สอนให้ความร่วมมือ และยอมรับผลการนิเทศภายใน

อับดุลกอร์เคร์ อิบรอฮิม (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษานราธิวาส เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานราธิวาส เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และ

ด้านการนิเทศและประเมินการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจูงใจบุคลากรมีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10-20 ปี มีทัศนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการจูงใจบุคลากรสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

เพียงเพ็ญ เพียรสันเทียะ (2553) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ทิพยาภรณ์ เตียวเจริญ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และจากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนรายด้าน พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีระดับสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการน้อยที่สุด คือด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเป็นเป้าหมายที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้โดยมีแนวคิดที่มุ่งเน้นในเรื่องการสอนให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ไขปัญหาเป็น สามารถพัฒนาความสามารถของศักยภาพของตนเอง ทั้งด้านความรู้ความสามารถ และในการดำเนินชีวิตในสังคมให้มีความสุขจึงจะเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์เจริญทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ กระบวนการเรียนรู้สามารถพัฒนาได้

ระเบียบ วิเศษรัมย์ (2556) ได้ศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาศรีราชา อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาศรีราชา อำเภอศรีราชา ผลการวิจัย พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาศรีราชา อำเภอศรีราชา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน

ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานสถานศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามลำดับ ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์สอน และขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 ได้แก่ ควรจัดอบรมครูในโรงเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร แนวทางการดำเนินการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และควรสร้างเครื่องมือวัดผล และประเมินผลให้ครอบคลุมสำรวจความต้องการ และจัดหาสื่ออุปกรณ์ให้เหมาะสม และจัดทำแผนปฏิบัติการ และกำหนดปฏิทินการนิเทศภายในอีกทั้งมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน

นิลวรรณ วัฒนา (2556) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรีมีการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด นอกนั้นมีการปฏิบัติงานในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการจัดการศึกษา และด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และที่ตั้งโรงเรียน พบว่า มีสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามสถานภาพและรูปแบบการจัดชั้นเรียน พบว่า มีสภาพปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนการศึกษาปัญหาพบมากที่สุด ด้านบุคลากรขาดความรู้ในการบริหาร งานวิชาการ รองลงมาคือ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร บุคลากรขาดทักษะในการปฏิบัติงานขาดงบประมาณในการพัฒนา มีข้อเสนอแนะคือ การจัดอบรม ทำคู่มือการปฏิบัติงาน การพัฒนาหลักสูตร การติดตามอย่างต่อเนื่องโดยศึกษานิเทศก์ และการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนมาสนับสนุนการบริหาร

กฤตยา จุลละมณฑล (2557) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเมืองฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเมืองฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง พบว่าครูขาดทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี ไม่มีความรู้ในการนำสื่อเทคโนโลยีไปใช้ สื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ส่วนปัญหาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเกิดจากผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่ครูอาจจะยังขาดความรู้ความชำนาญด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ไกรวัลย์ รัตน์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารวิชาการไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ผ่านหลักสูตรการบริหารสถานศึกษาได้เรียนรู้ถึงหลักการ ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารงาน บริหารคน และบริหารคนมาเป็นอย่างดี จึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

เจริญพงศ์ คงทน (2558) ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี พบว่าแตกต่างกันคือตัวแปรด้านประสบการณ์การบริหาร และขนาดสถานศึกษา นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ศรินภา นิยมเฉย (2558) ได้วิจัยสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 ผลการวิจัย พบว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การส่งเสริมองค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ และการนิเทศการศึกษา

อภิชา พุ่มพวง (2559) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 รวมถึงเพื่อตรวจสอบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการจากผู้บริหาร ผลการวิจัย พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ สำหรับแนวทางการพัฒนาการบริหาร งานวิชาการ พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาผู้บริหารควรชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย สร้างแรงจูงใจ และสนับสนุนให้ ครู เผยแพร่งานวิจัยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และนิเทศประเมินผลการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ใน การสอน ส่วนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ควรวางแผนจัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อ และการซ่อมบำรุงให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการศึกษา จัดอบรม เชิงปฏิบัติการใช้สื่อเทคโนโลยีการสอนนิเทศ และประเมินผลการใช้สื่อการสอน สร้างแรงจูงใจให้ ครูผลิตสื่อการสอน และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดอบรมกระบวนการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตร ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยจัด นิเทศการนำหลักสูตร ไปใช้สอนแบบเชิงรุกและเป็นกัลยาณมิตร ส่วนระดับความคิดเห็นของ ผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 3 ด้านพบว่า ผ่านการยอมรับจาก ผู้บริหารสามารถใช้เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการได้ตรงตามปัญหาที่เกิดขึ้น

สุกัญญา แก้วหล้า (2560) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน อนุบาล สานสายไยรัก เทศบาลเมืองเมืองแก่นพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนอนุบาลสานสายไยรัก เทศบาลเมืองเมืองแก่นพัฒนา มีการบริหารใน 7 ด้าน มีการปฏิบัติระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาสื่อการสอน ด้านการพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา รองลงไปมีการปฏิบัติ ระดับปานกลาง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา สถานศึกษามีปัญหาด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา และการวัดผลประเมินผล

มูนา จารง (2560) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะ ครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนใน

ศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 ด้านการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 พบว่า โดยรวมเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 คือ ผู้บริหารควรมีการวางแผนงานด้านวิชาการควรพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นและควรมีการนิเทศการศึกษาเป็นระยะ ๆ

แสงสรวัน สลิจันโท (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยสงฆ์จำปาสัก เมืองปากเซ แขวงจำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยสงฆ์จำปาสัก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยสงฆ์จำปาสัก เมืองปากเซ แขวงจำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน

กุลธร คอนแก้ว (2562) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ที่พบว่า สภาพปัญหาทางวิชาการ โรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยรวมมีสภาพปัญหาในการบริหารงาน วิชาการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับขอบข่ายงาน วิชาการที่มีระดับสภาพปัญหามากที่สุด ลำดับที่ 1 - 6 มีดังนี้ 1) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 5) ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน และ 6) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ดวงนภา เตป๋า (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านท่าบุญเรืองอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า สภาพและความต้องการในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านท่าบุญเรืองบึงจ้ายภายในองค์กร พบจุดอ่อน ได้แก่ โรงเรียนไม่มีคู่มือปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการ ครูไม่มีความเข้าใจในขอบข่ายงาน

ด้านการบริหารงานวิชาการเบื้องต้น หลักสูตรสถานศึกษามีเนื้อหามากเกินไป ครูมีภาระงานนอกมาก ทำให้มีเวลาสอนน้อยจึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนยังไม่บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ มีความต้องการพัฒนางานวิชาการในขอบข่ายงาน 5 ด้านประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา สำหรับแนวทางการบริหารงานวิชาการจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีในวิชาการ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการวางแผนพัฒนาหลักสูตร ส่งเสริมครูให้มีความรู้ในการวิเคราะห์หลักสูตรและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ครูต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มีเทคนิควิธีการการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่การเรียนการสอน 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ในการวัดผลและประเมินผลจากสภาพจริง ด้วยวิธีที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 4) ด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนอยู่เสมอและจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความเหมาะสมตรงกับความต้องการของครู และผู้เรียน 5) ด้านการนิเทศศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในโดยกำหนดปฏิทินการนิเทศอย่างชัดเจน

ปิยพันธ์ ศิริรักษ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการนิเทศการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำ สุดคือ ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมมีความเห็นไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า โดยภาพรวมมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และแนวทางในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ควรปรับปรุงหลักสูตร โดยใช้วงจรการบริหารแบบมีคุณภาพ (PDCA) ควรเน้นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติเอง

บรันนัน สาสแล (2564) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอสาขบุรี จังหวัดปัตตานี พบว่าระดับการบริหารบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชนอำเภอสาขบุรี จังหวัดปัตตานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอสาขบุรีจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปรเพศ ประสบการณ์ การทำงาน และขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนตัวแปร วุฒิการศึกษา พบว่าภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลการประมวลข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอสาขบุรี จังหวัดปัตตานี มากที่สุดคือ ควรสนับสนุนการจัดการ ประชุมปกครองนักเรียน ปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนและร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น รองลงมาคือ ผู้บริหารควรพิจารณาเนื้อหาไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติและไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี และน้อยที่สุดคือ ควรมีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานด้านวิชาการให้เป็นไปตามแผนวิชาการ

งานวิจัยต่างประเทศ

เชสเตอร์ (Chester, 1996) ได้ศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารการศึกษา ทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพสูง คือ มีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น เช่น การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอน หลากหลายวิธี ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดอบรม สาธิตวิธีการสอน เพื่อให้ครู ค้นเคยกับวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่ครู ส่งเสริมให้ครูอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับวิชาครูเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน

บูโกสกาย (Bukosky, 1999) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาที่บริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ผลการศึกษา พบว่าในการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดองค์ประกอบ 7 ด้าน คือ หลักสูตรมีมาตรฐานการสอนที่มี ประสิทธิภาพ การเรียนแบบปฏิสัมพันธ์ การวัดผลประเมินผล การปฏิบัติงานมีเทคโนโลยี การพัฒนาบุคลากร การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การออกแบบการทำงานใหม่

ยูเนสโก (Unesco, 2002) ได้วิจัยเรื่องการบริหารวิชาการในระดับมัธยมศึกษาใน ทวีปเอเชีย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารวิชาการในระดับมัธยมศึกษาในทวีปเอเชีย การใช้ หลักสูตรของประเทศในทวีปเอเชีย ได้แก่ประเทศอัฟกานิสถาน บังคลาเทศ อินเดีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์และศรีลังกา ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการใช้หลักสูตรเป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลน เอกสาร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมครูและขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตรของครูและผู้ที่

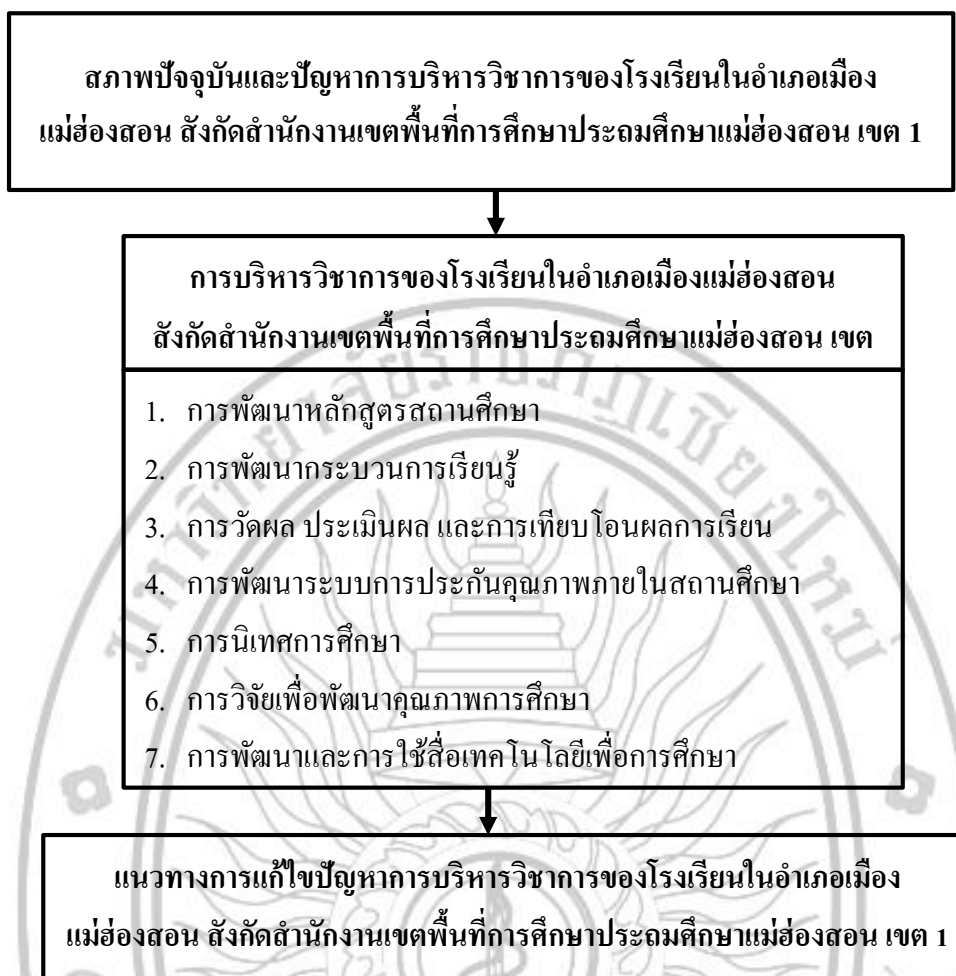
เกี่ยวข้องกับกรอบมรรคเกี่ยวกับหลักสูตรขาดประสิทธิภาพ หลักสูตรตำราเรียนไม่ทันสมัย ประการสุดท้ายคือศูนย์พัฒนาหลักสูตรขาดการวางแผนที่ดีในการนำหลักสูตรไปใช้

สมิทซ์ (Smith, 2007) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนประถมศึกษาในเขตเมืองเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยที่โรงเรียนที่มีระบบการบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพนักเรียนก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงไปด้วย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ พอสรุปได้ว่า เป็นการศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการหรือเป็นการกล่าวถึงลักษณะการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพทั้งสิ้นเพราะงานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นหัวใจที่สำคัญของโรงเรียน และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนที่ครอบคลุมถึงการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อ การวัดผลประเมินผล การนิเทศการสอน และการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พัฒนาขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ที่มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

การศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. การสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารวิชาการสำหรับการวิจัย
2. การสำรวจสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประเภทข้อมูลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2562 ปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 ของกลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 รายงานสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการด้านการจัดการศึกษา ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ดำเนินการ โดยสมาคมพัฒนาการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นต้น

2. ประเภทบุคคล ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 88 คน และครูผู้สอน จำนวน 132 คน รวมประชากรทั้งหมด 220 คน ของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ทั้งหมด 44 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา และการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 56 คน และครูผู้สอน จำนวน 84 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 140 คน การกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเคร์ชชี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 608) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรออกตามกลุ่มโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนสิงหนาทราชาลัย กลุ่มโรงเรียนไตรมิตร กลุ่มโรงเรียนภูผาลีลาวดี และกลุ่มโรงเรียนห้วยโป่ง ดำเนินการสุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มโรงเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ตามสัดส่วนของประชากรแต่ละโรงเรียน ดังแสดงตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนประชากร			รวม	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			รวม
		ผู้อำนวยการโรงเรียน	หัวหน้าวิชาการ	ครูผู้สอน		ผู้อำนวยการโรงเรียน	หัวหน้าวิชาการ	ครูผู้สอน	
สิงหนาทราชาลัย	8	8	8	24	40	5	5	15	25
ไตรมิตร	12	12	12	36	60	8	8	23	39
ภูผาลีลาวดี	13	13	13	39	65	8	8	25	41
ห้วยโป่ง	11	11	11	33	55	7	7	21	35
รวม	44	44	44	132	220	28	28	84	140

ที่มา : กลุ่มนโยบายและแผน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1, 2565, น. 9

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารวิชาการ ผู้วิจัยได้ใช้ตารางสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารวิชาการสำหรับการวิจัย และได้สรุปผลการสังเคราะห์ไว้ในรายงานการวิจัยบทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้ใช้แบบบันทึกข้อมูล ดังนี้

แบบบันทึกข้อมูล

1. ลักษณะแบบบันทึกข้อมูลสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เป็นแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง 7 ด้าน คือ

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 1.5 การนิเทศการศึกษา
- 1.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.7 การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. การศึกษาข้อมูลจากบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทำการศึกษาลักษณะของเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับการวิจัย ในการวิจัยขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ใช้ แบบสอบถาม ดังนี้

แบบสอบถาม

ลักษณะแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

แม่ฮ่องสอน เขต 1 ครอบคลุมงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน แบบสอบถามตอนนี้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของนคร จงอนุรักษ์ (2564) กุศลธร คอนแก้ว (2562) ภูวนัย ปัฐพี (2559) และรัชนิย สีหะวงษ์ (2558) แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/ปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/ปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/ปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/ปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/ปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open Ended Question)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบบันทึกข้อมูล สภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการของโรงเรียน

1.2 กำหนดกรอบด้านเนื้อหาของประเด็น การวิเคราะห์

1.3 จัดทำร่างแบบบันทึกข้อมูล

1.4 นำร่างแบบบันทึกข้อมูลให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และความเหมาะสมในการนำไปใช้

1.5 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. แบบสอบถาม สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

2.2 กำหนดกรอบด้านเนื้อหาของประเด็นการวิเคราะห์

2.3 จัดทำร่างแบบสอบถาม กำหนดข้อคำถามในแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและกรอบแนวคิดของการวิจัย ลักษณะของร่างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale)

2.4 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามและการใช้ภาษา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Item – Objective Congruence: IOC) โดยจะพิจารณาค่าความสอดคล้องที่คำนวณได้ต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.60 ขึ้นไป ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นถูกต้อง มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นยังไม่ถูกต้อง และไม่มี ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.5 ผลปรากฏว่าข้อคำถามของแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .06 -1.00 เป็นค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ (ภาคผนวก จ)

2.6 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลอง ในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียน ในอำเภอขุนยวม จำนวน 30 คน

2.7 นำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990, p. 161) โดยใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตั้งแต่ .70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ผลปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เท่ากับ .98 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัญหา การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เท่ากับ .99 (ภาคผนวก ฉ)

2.8 ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะ จัดพิมพ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์เอกสาร เพื่อรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ได้แก่

- 1.1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.1.3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.1.4 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 1.1.5 การนิเทศการศึกษา
- 1.1.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.1.7 การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.2 การสอบถามสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 ผู้วิจัยขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

1.2.2 นำหนังสือจากวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ขออนุญาตโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วยตนเอง แล้วขอนัดวันมารับแบบสอบถามด้วยตนเอง

1.2.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามก่อนแล้วจึงนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

1.2.4 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยนำมาจัดหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และเลือกใช้สถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางประกอบการพรรณนา

2. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ และข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของเบสต์ (Best, 1978, p. 190) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบการพรรณนา

สำหรับการแปลผลค่าเฉลี่ย จากแบบสอบถาม ได้กำหนดขอบเขต ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/ปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/ปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/ปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/ปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/ปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ข้อเสนอแนะการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ผู้วิจัยได้นำมาจัดหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ (Frequency)

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยนำมาจัดหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบที-เทสต์ (t-test) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการพรรณนา

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหา การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน และครูผู้สอนจำนวน 3 คน รวมทั้งหมด 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านวิชาการ (Best Practices) ที่ประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนในเรื่องการบริหารวิชาการ โดยมีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2562 ปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยรวมระดับประเทศ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาปลาจาด โรงเรียนบ้านรักไทย และโรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้ใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ดังนี้

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

ลักษณะแบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เป็นแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง จำนวน 7 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
5. การนิเทศการศึกษา
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
7. การพัฒนาและ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. นำข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยน้อย และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มากำหนดโครงสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
2. นำร่างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่สร้างเสร็จ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ความครอบคลุมเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
3. นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกมา เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำชี้แนะ และขอความเห็นชอบ
2. ประสานผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความอนุเคราะห์ร่วมการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
3. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อเชิญผู้เชี่ยวชาญร่วมประชุมสนทนากลุ่ม ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2566 เวลา 09.00 น.-14.00 น. ณ ห้องประชุมปางหมู วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
4. จัดการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยกำหนดผู้ร่วมสนทนากลุ่ม 2 รอบ โดยรอบที่ 1 ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 3 คน และรอบที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน

รวมทั้งหมด 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านวิชาการ (Best Practices) ที่ประสบความสำเร็จ และเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนในเรื่องการบริหารวิชาการโดยมีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2562 ปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยรวมระดับประเทศ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาปลาจาด โรงเรียนบ้านรักไทย และโรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน กำหนดผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Moderator) ผู้ทำหน้าที่ในการจดบันทึกการสนทนากลุ่ม (Note Taker) ผู้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก และบันทึกภาพ บันทึกเสียง ให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มกำหนด ผู้สังเกตการณ์ในการสนทนากลุ่ม ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนได้แสดงความคิดเห็นในแต่ละประเด็น ผู้ศึกษาสรุปแต่ละประเด็นของข้อความอีกครั้ง จัดเตรียมข้อมูลที่ได้ในการสนทนากลุ่มเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาต่อไป

5. กำหนดผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Moderator) ผู้ทำหน้าที่ในการจดบันทึกการสนทนากลุ่ม (Note Taker) ผู้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก และบันทึกภาพ บันทึกเสียง ให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มกำหนดผู้สังเกตการณ์ในการสนทนากลุ่ม

6. ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนได้แสดงความคิดเห็นในแต่ละประเด็น ผู้วิจัยสรุปแต่ละประเด็นของข้อความอีกครั้ง และให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนยืนยันตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของข้อสรุปที่ผู้วิจัยสรุปไว้ แล้วจัดเตรียมข้อมูลที่ได้ในการสนทนากลุ่มเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การสังเคราะห์ข้อมูลแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปแบบการพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณรวมทั้งสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบบันทึกข้อมูล แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ผลการศึกษาข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยจำนวนข้อมูลที่ได้จัดเก็บ จำนวนข้อมูลที่ได้รับคืน ข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโดยการตอบแบบสอบถาม และข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1. จำนวนข้อมูลที่ได้จัดเก็บและจำนวนข้อมูลที่ได้รับคืน

1.1 จำนวนข้อมูลที่ได้จัดเก็บจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 140 ชุด ได้รับคืนและมีสภาพสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 140 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ประกอบด้วยข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 56 ชุด และครูผู้สอน จำนวน 84 ชุด

1.2 จำนวนข้อมูลที่ได้จัดเก็บจากกลุ่มเป้าหมายผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยผู้วิจัยได้จัดการสนทนากลุ่มแบ่งเป็น 2 รอบ ดังนี้ รอบที่ 1 ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 3 คน ในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้ระบบ “Google Meet” เมื่อวันที่ 23 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 เวลา 15.00 – 17.00 น. และรอบที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ณ ห้องประชุมปางหมู วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 เวลา 09.00 – 14.00 น. รวมผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทั้งหมด 9 คน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = 140)

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
1. ชาย	25	44.64	25	29.76
2. หญิง	31	55.36	59	70.24
รวม	56	40.00	84	60.00
อายุ				
1. 20 – 30 ปี	5	8.93	15	17.86
2. มากกว่า 30 – 40 ปี	13	23.21	38	45.24
3. มากกว่า 40 – 50 ปี	28	50.00	22	26.19
4. มากกว่า 50 – 60 ปี	10	17.86	9	10.71
รวม	56	40.00	84	60.00
ระดับการศึกษา				
1. ปริญญาตรี	16	28.57	51	60.71
2. สูงกว่าปริญญาตรี	40	71.43	33	39.29
รวม	56	40.00	84	60.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์การทำงาน				
1. ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	21	37.50	47	55.95
2. มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	35	62.50	37	44.05
รวม	56	40.00	84	60.00
ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน				
1. โรงเรียนขนาดเล็ก	40	71.43	57	67.86
2. โรงเรียนขนาดกลาง	16	28.57	27	32.14
รวม	56	40.00	84	60.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 55.36 เป็นเพศชาย จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 44.64 มีอายุมากกว่า 40 - 50 ปี มากที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ รองลงมา มีอายุมากกว่า 30 - 40 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 23.21 ตามลำดับ มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมา คือ ปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปีลงมา จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และเป็นโรงเรียนที่ปฏิบัติงานขนาดเล็กมากที่สุด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่ดำรงตำแหน่งครูผู้สอน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 70.24 เป็นเพศชาย จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 29.76 มีอายุมากกว่า 30 - 40 ปี มากที่สุด จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 45.24 รองลงมา มีอายุมากกว่า 40 - 50 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 26.19 ตามลำดับ มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 60.71 รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 39.29 มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปีลงมามากที่สุด จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 55.95 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 44.05 และเป็นโรงเรียนที่ปฏิบัติงานขนาดเล็กมากที่สุด จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 67.86

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเชิงปริมาณจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 รายการ วิเคราะห์และสรุปสาระสำคัญลงในแบบบันทึกข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วสังเคราะห์เชิงเนื้อหาขอบข่ายการบริหารวิชาการสำหรับการวิจัยที่สำคัญ 7 ด้าน เพื่อใช้เป็นแนวทางการศึกษา การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ดังนี้

- 1.1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 1.1.3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
 - 1.1.4 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 1.1.5 การนิเทศการศึกษา
 - 1.1.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 1.1.7 การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- ผลการศึกษาในแต่ละด้านปรากฏ ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยยึดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (ปรับปรุง พ.ศ.2560) เป็นหลัก	หลักสูตรสาระเนื้อหามากเกินไป ใช้เหมือนกันหมดทุกโรงเรียน ไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ยึดหลักการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียน เน้นการท่องจำมากกว่าการฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ครูไม่ได้จัดทำแผนการสอน และบันทึกหลังการสอน สอนตามหนังสือเป็นหลัก	ครูยึดติดกับวัฒนธรรมการสอนแบบเดิม ๆ และไม่ยอมพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงตนเองให้เข้ากับยุคสมัย ไม่มีการจัดทำแผนการสอน และเตรียมการสอนล่วงหน้า และไม่ได้จดบันทึกหลังการสอนเพื่อนำมาพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	มีการวัดผล ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรฯ และประกาศของสถานศึกษา ส่วนการเทียบโอนผลการเรียนเป็นไปตามประกาศหรือแนวทางการปฏิบัติของกระทรวง ศึกษาธิการกำหนด	มีข้อบ่งชี้ข้อบ่งของการวัดผล ประเมินผลที่ไม่ชัดเจน และมีการประเมินผลแค่ระยะเดียว ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ และเกณฑ์การประเมินไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด บริบทของสถานศึกษา และไม่มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผล
4. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	มีการกำหนดเป้าหมาย จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี การศึกษา และมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทั้งภายใน โดยมาจากบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และจากหน่วยงานภายนอกเช่น สมศ.	การจัดทำรอบการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดยังไม่สอดคล้องกับทิศทาง เป้าหมาย จุดเน้นของแต่ละโรงเรียน และไม่มี การปรับปรุง และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นระบบ และต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา
5. การนิเทศการศึกษา	มีการจัดทำคู่มือการนิเทศ และแบบนิเทศต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยมีการแต่งตั้งหัวหน้าฝ่ายหัวหน้าสายชั้นในการนิเทศ นำผลการนิเทศการศึกษามาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขต่อไป	มีรูปแบบการนิเทศการศึกษาที่ไม่หลากหลาย และไม่สอดคล้องกับบริบท ไม่พัฒนาเครื่องมือในการนิเทศทำแบบเดิมซ้ำ ๆ และขาดการนิเทศ ติดตามจากหน่วยงานภายนอกหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	มีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชั้นเรียน ศึกษาข้อมูลและความรู้ในการทำวิจัยจากสื่ออินเทอร์เน็ต และระบบสารสนเทศออนไลน์	มีการคัดลอกผลงานวิจัยในชั้นเรียนของผู้อื่น ไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียน และไม่ได้นำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงขาดการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศึกษาคุณงานวิจัยจากหน่วยงานภายนอก
7. การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	มีการใช้สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรม เข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนที่มีงบประมาณเพียงพอ หรือได้รับจัดสรรจากหน่วยงานภายนอก ครูมีการจัดทำสื่อช่วยสอน และใช้ระบบสารสนเทศออนไลน์ที่สพฐ. จัดสรรให้เข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เช่น การเรียนการสอนผ่านระบบ DLTV หรือใช้อินเทอร์เน็ตฟรีที่สพฐ. กำหนด เป็นต้น	โรงเรียนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีงบประมาณไม่เพียงพอ ต่อการจัดหาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเรียนการสอน ครูและบุคลากร ขาดความรู้ ทักษะเรื่องการใช้สื่อ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ยึดติดความคิดรูปแบบเดิม ๆ ไม่ยอมพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตนเอง ขาดภาวะความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ และเทคโนโลยี

2. ผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของเบสต์ (Best, 1978, p. 190) ทั้งโดยรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 4.3 - 4.10

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน โดยรวม

การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.18	0.57	มาก	2.53	0.43	ปานกลาง
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.22	0.56	มาก	2.49	0.53	น้อย
3. การวัดผล ประเมินผล และ การเทียบโอนผลการเรียน	4.13	0.63	มาก	2.64	0.55	ปานกลาง
4. การพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	4.16	0.61	มาก	2.63	0.56	ปานกลาง
5. การนิเทศการศึกษา	4.14	0.62	มาก	2.60	0.56	ปานกลาง
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3.90	0.61	มาก	2.80	0.58	ปานกลาง
7. การพัฒนาและการใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.84	0.49	มาก	2.91	0.56	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.08	0.52	มาก	2.66	0.48	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.08, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (\bar{X} = 4.22, S.D. = 0.56) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (\bar{X} = 4.18, S.D. = 0.57) และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (\bar{X} = 4.16, S.D. = 0.61) สำหรับสภาพ

ปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (\bar{X} = 3.84, S.D. = 0.49)

ส่วนปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.66, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (\bar{X} = 2.91, S.D. = 0.56) รองลงมาคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (\bar{X} = 2.80, S.D. = 0.58) และด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน (\bar{X} = 2.64, S.D. = 0.55) สำหรับปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (\bar{X} = 2.49, S.D. = 0.53)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนมีการจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบที่เอื้อต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.11	0.71	มาก	2.50	0.50	น้อย
2. ผู้อำนวยการ ครู และบุคลากรในโรงเรียน มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.22	0.67	มาก	2.53	0.53	ปานกลาง
3. โรงเรียนมีการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ปรับปรุง พ.ศ. 2560)	4.29	0.70	มาก	2.50	0.50	น้อย
4. โรงเรียนมีการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	4.31	0.77	มาก	2.56	0.50	ปานกลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
5. โรงเรียนจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนด ไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาโดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีการบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม	4.30	0.70	มาก	2.52	0.54	ปานกลาง
6. โรงเรียนมีการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีคุณภาพ และเกิดประสิทธิผล	4.19	0.73	มาก	2.51	0.54	ปานกลาง
7. โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	4.03	0.71	มาก	2.57	0.51	ปานกลาง
8. โรงเรียนมีการนำข้อมูลจากการนิเทศ ติดตาม มาวิเคราะห์ และปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามความเหมาะสม	3.98	0.67	มาก	2.59	0.49	ปานกลาง
เฉลี่ย	4.18	0.57	มาก	2.53	0.43	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสองลำดับแรก พบว่า ปัจจุบันโรงเรียนมีการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ การกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.31$, S.D. = 0.77) รองลงมาคือ โรงเรียนจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา

โดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีการบูรณาการเนื้อหาสาระ ทั้งภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม (\bar{X} = 4.30, S.D. = 0.70) และข้อที่มีสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ใน ระดับน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการนำข้อมูลจากการนิเทศ ติดตาม มาวิเคราะห์ และปรับปรุง พัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาตามความเหมาะสม (\bar{X} = 3.98, S.D. = 0.67) ส่วนปัญหาการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.53, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณารายชื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสองลำดับแรก พบว่า โรงเรียนมีการนำข้อมูลจากการนิเทศ ติดตาม มาวิเคราะห์ และปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาตามความเหมาะสม มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 2.59, S.D. = 0.49) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (\bar{X} = 2.57, S.D. = 0.51) และข้อที่มีปัญหาการบริหารวิชาการด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดระบบ โครงสร้างการบริหารงาน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบที่เอื้อต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ และโรงเรียนมีการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ปรับปรุง พ.ศ. 2560) (\bar{X} = 2.50, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของ โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ หลักสูตรสถานศึกษา นโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ และนโยบาย ของ สพป.แม่ฮ่องสอน เขต 1	4.23	0.70	มาก	2.50	0.58	น้อย
2. โรงเรียนจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ได้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ครอบคลุมกลุ่มสาระการ เรียนรู้	4.01	0.78	มาก	2.51	0.61	ปานกลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. โรงเรียนจัดกระบวนการเรียน การสอนและพัฒนากระบวนการ เรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ สอดคล้องกับความถนัด และความ สนใจของผู้เรียน	4.16	0.69	มาก	2.49	0.62	น้อย
4. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเข้ารับ การฝึกอบรมในด้านกระบวนการ จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของ ตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.32	0.69	มาก	2.47	0.61	น้อย
5. โรงเรียนมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้	4.51	0.71	มากที่สุด	2.42	0.60	น้อย
6. โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อ ต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.37	0.71	มาก	2.46	0.63	น้อย
7. โรงเรียนมีการนำภูมิปัญญา ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ เรียนรู้	4.16	0.75	มาก	2.49	0.67	น้อย
8. โรงเรียนมีการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพียงพอ และเหมาะสมกับ การจัดการเรียนรู้	3.99	0.73	มาก	2.59	0.71	ปานกลาง
เฉลี่ย	4.22	0.56	มาก	2.49	0.53	น้อย

จากตารางที่ 4.5 พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสองลำดับแรก พบว่า ปัจจุบันโรงเรียนมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$, S.D. = 0.71) รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.37$, S.D. = 0.71) และข้อที่มีสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เพียงพอและเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.99$, S.D. = 0.73)

ส่วนปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.49$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสองลำดับแรก พบว่า โรงเรียนมีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เพียงพอและเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=2.59$, S.D. = 0.71) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ($\bar{X}=2.51$, S.D. = 0.61) ส่วนข้อที่มีปัญหาการบริหารวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ น้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=2.42$, S.D. = 0.60)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

การบริหารวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และ ประเมินผลของโรงเรียนอย่างชัดเจน	4.16	0.69	มาก	2.60	0.72	ปานกลาง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การบริหารวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำ การวัดผล และประเมินผลแต่ละ รายวิชาสอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	4.16	0.78	มาก	2.63	0.68	ปานกลาง
3. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครู ดำเนินการวัดผล ประเมินผลการเรียน การสอน โดยเน้นการประเมินตาม สภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติ และผลงานของผู้เรียน	4.22	0.76	มาก	2.49	0.54	น้อย
4. โรงเรียนได้จัดให้มีการเทียบโอน ความรู้ ทักษะประสบการณ์ และ ผลการเรียนจากโรงเรียนอื่น ๆ ตาม แนวทางที่กระทรวงศึกษา ฯ กำหนด	3.97	0.78	มาก	2.70	0.74	ปานกลาง
5. โรงเรียนมีการติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินการวัดผล ประเมินผล การ เรียนการสอนของครูผู้สอน โดยเน้น การประเมินตามสภาพจริง	4.20	0.69	มาก	2.63	0.51	ปานกลาง
6. โรงเรียนมีการพัฒนาเครื่องมือ วัดผล และประเมินผลให้สอดคล้อง กับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระ การเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.09	0.75	มาก	2.80	0.69	ปานกลาง
เฉลี่ย	4.13	0.63	มาก	2.64	0.55	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสองลำดับแรก พบว่า ปัจจุบันโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ การปฏิบัติและผลงานของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.22, S.D. = 0.76) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอนของครูผู้สอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง (\bar{X} = 4.20, S.D. = 0.69) และข้อที่มีสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ และผลการเรียนจากโรงเรียนอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด (\bar{X} = 3.97, S.D. = 0.78)

ส่วนปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.64, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสองลำดับแรก พบว่า โรงเรียนมีการพัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 2.80, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ และผลการเรียนจากโรงเรียนอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด (\bar{X} = 2.70, S.D. = 0.74) และข้อที่มีปัญหาการบริหารวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ และผลงานของผู้เรียน (\bar{X} = 2.49, S.D. = 0.54)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนมีการแต่งตั้ง มอบหมาย ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ	4.37	0.74	มาก	2.54	0.64	ปานกลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อม ด้านบุคลากร ทรัพยากร และจัดระบบ ข้อมูลสารสนเทศ ด้านการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาที่ถูกต้อง และพร้อมในการใช้งาน	4.12	0.70	มาก	2.61	0.68	ปานกลาง
3. โรงเรียนมีการจัดทำกรอบ การประเมินตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับทิศทาง และจุดเน้นของการพัฒนา โรงเรียน	4.03	0.65	มาก	2.67	0.71	ปานกลาง
4. โรงเรียนมีการนำข้อมูลของระบบ การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา และนำผลการประเมิน มาใช้ในการตัดสินใจและวางแผน พัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน ในครั้งต่อไป	4.18	0.69	มาก	2.62	0.66	ปานกลาง
5. โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงาน ผลการประเมินคุณภาพภายในของ สถานศึกษา	4.20	0.67	มาก	2.55	0.55	ปานกลาง
6. โรงเรียนมีการปรับปรุง และ พัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.08	0.70	มาก	2.83	0.55	ปานกลาง
เฉลี่ย	4.16	0.61	มาก	2.64	0.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.16, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสองลำดับแรก พบว่า ปัจจุบันโรงเรียนมีการแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.74) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา (\bar{X} = 4.20, S.D. = 0.67) และข้อที่มีสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดทำกรอบการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับทิศทาง และจุดเน้นของการพัฒนาโรงเรียน (\bar{X} = 4.03, S.D. = 0.65)

ส่วนปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.64, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสองลำดับแรก พบว่า โรงเรียนมีการปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 2.83, S.D. = 0.55) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการจัดทำกรอบการประเมินตาม มาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับทิศทาง และจุดเน้นของการพัฒนาโรงเรียน (\bar{X} = 2.67, S.D. = 0.71) และข้อที่มีปัญหาการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้ง มอบหมายผู้รับผิดชอบงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ (\bar{X} = 2.54, S.D. = 0.64)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของ โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการนิเทศการศึกษา

การบริหารวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนมีการจัดประชุมครูเพื่อ ทราบจุดมุ่งหมายและแนวทาง ปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	4.29	0.79	มาก	2.58	0.67	ปานกลาง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การบริหารวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือการนิเทศ และแบบนิเทศต่าง ๆ ของโรงเรียน อย่างต่อเนื่อง	4.04	0.73	มาก	2.66	0.69	ปานกลาง
3. โรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้ครูได้ มีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน โรงเรียน	4.36	0.68	มาก	2.57	0.67	ปานกลาง
4. โรงเรียนมีการนิเทศ การเรียน การสอน ในรูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	4.17	0.70	มาก	2.60	0.69	ปานกลาง
5. โรงเรียนมีการนำผลการนิเทศ มาวางแผนเพื่อพัฒนางานวิชาการ ในครั้งต่อไป	4.17	0.76	มาก	2.54	0.63	ปานกลาง
6. โรงเรียนมีการประเมินผล การจัดระบบ และกระบวนการนิเทศ การศึกษาในโรงเรียน	4.06	0.73	มาก	2.59	0.60	ปานกลาง
7. โรงเรียนมีการประสานงานกับเขต พื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบ และ กระบวนการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอนของโรงเรียน	4.09	0.77	มาก	2.61	0.61	ปานกลาง
8. โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายเพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ จัดระบบนิเทศการศึกษาทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน	3.98	0.78	มาก	2.67	0.64	ปานกลาง
เฉลี่ย	4.14	0.62	มาก	2.60	0.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสองลำดับแรก พบว่า ปัจจุบันโรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการนิเทศภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.36$, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดประชุมครูเพื่อทราบจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ($\bar{X}=4.29$, S.D. = 0.79) และข้อที่มีสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการด้านการนิเทศศึกษาน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ จัดระบบนิเทศการศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ($\bar{X}=3.98$, S.D. = 0.78)

ส่วนปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.60$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสองลำดับแรก พบว่า โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ จัดระบบนิเทศการศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=2.67$, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือการนิเทศ และแบบนิเทศต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=2.66$, S.D. = 0.69) และข้อที่มีปัญหาการบริหารวิชาการด้านการนิเทศศึกษาน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมีการนำผลการนิเทศมาวางแผนเพื่อพัฒนางานวิชาการในครั้งต่อไป ($\bar{X}=2.54$, S.D. = 0.63)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การบริหารวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนมีการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านงานวิชาการ	3.92	0.75	มาก	2.76	0.69	ปานกลาง
2. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูบุคลากรได้รับการพัฒนาตนเองในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.05	0.75	มาก	2.80	0.71	ปานกลาง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การบริหารวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. โรงเรียนสร้างความตระหนักให้แก่ครู และบุคลากรให้เห็นประโยชน์และความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.10	0.73	มาก	2.79	0.70	ปานกลาง
4. โรงเรียนมีการรวบรวมผลการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนตนเอง และโรงเรียนอื่น ๆ โดยจัดทำเป็นสารสนเทศเพื่อเป็นแหล่งความรู้ของโรงเรียน	3.74	0.76	มาก	2.88	0.70	ปานกลาง
5. โรงเรียนมีการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาคูงานวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.60	0.72	มาก	2.81	0.66	ปานกลาง
6. โรงเรียนสนับสนุนให้ครู และบุคลากรนำผลการวิจัยในชั้นเรียนที่แก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้สำเร็จมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นผลงานทางวิชาการ	3.97	0.74	มาก	2.79	0.58	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.90	0.61	มาก	2.80	0.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสองลำดับแรก พบว่า ปัจจุบันโรงเรียนมีการสร้างความตระหนักแก่ครู และบุคลากรให้เห็นประโยชน์และความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.73) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครู บุคลากรได้รับการพัฒนาตนเอง ในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.75) และข้อที่มีสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศึกษาคุณงานวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (\bar{X} = 3.60, S.D. = 0.72)

ส่วนปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.80, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสองลำดับแรก พบว่า โรงเรียนมีการรวบรวมผลการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนตนเองและโรงเรียนอื่น ๆ โดยจัดทำเป็นสารสนเทศเพื่อเป็นแหล่งความรู้ของโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 2.88, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศึกษาคุณงานวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (\bar{X} = 2.81, S.D. = 0.66) ส่วนข้อที่มีปัญหาการบริหารวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านงานวิชาการ (\bar{X} = 2.76, S.D. = 0.69)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี

การบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการศึกษา	4.07	0.65	มาก	2.84	0.72	ปานกลาง
2. โรงเรียนมีการจัดหาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเรียนการสอนและงานวิชาการ	3.59	0.64	มาก	3.08	0.78	ปานกลาง
3. โรงเรียนมีการศึกษาวิธีการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเนื้อหาวิธีการเรียนรู้ และเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน	4.02	0.67	มาก	2.99	0.76	ปานกลาง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

การบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี	สภาพปัจจุบัน			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูสามารถผลิตและพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้จริง	4.09	0.70	มาก	2.78	0.68	ปานกลาง
5. โรงเรียนมีการพัฒนา ปรับปรุงห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของโรงเรียนและชุมชน	3.80	0.74	มาก	2.84	0.71	ปานกลาง
6. โรงเรียนมีการจัดทำ จัดซื้อ จัดหาสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้	3.96	0.68	มาก	2.83	0.71	ปานกลาง
7. โรงเรียนมีการกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อและการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง	3.55	0.59	มาก	3.11	0.52	ปานกลาง
8. โรงเรียนมีการนำผลการนิเทศติดตาม ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้มาวางแผนเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.66	0.58	มาก	2.79	0.74	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.84	0.49	มาก	2.91	0.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.84, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสองลำดับแรก พบว่า ปัจจุบันโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครู สามารถผลิตและพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อวัตกรรมการ และเทคโนโลยีในการศึกษา (\bar{X} = 4.07,

S.D. = 0.65) และข้อที่มีสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อและการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง (\bar{X} = 3.55, S.D. = 0.59)

ส่วนปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 2.91, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสองลำดับแรก พบว่า โรงเรียนมีการกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อและการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 3.11, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการจัดหาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเรียนการสอน และงานวิชาการ (\bar{X} = 3.08, S.D. = 0.78) และข้อที่มีปัญหาการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครู สามารถผลิตและพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้จริง (\bar{X} = 2.78, S.D. = 0.68)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

1. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสิทธิภาพการทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบที-เทสต์ (t - test) ดังตารางที่ 4.11 - 4.13

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารวิชาการ	ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D.	t	Sig2-tailed
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ปริญญาตรี	4.17	0.54	-0.28	0.78
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.19	0.60		

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การบริหารวิชาการ	ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D.	t	Sig2-tailed
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ปริญญาตรี	4.16	0.51	-1.27	0.21
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.28	0.59		
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	ปริญญาตรี	4.12	0.58	-0.23	0.82
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.15	0.68		
4. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ปริญญาตรี	4.13	0.61	-0.69	0.49
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.20	0.61		
5. การนิเทศการศึกษา	ปริญญาตรี	4.13	0.60	-0.28	0.78
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.16	0.63		
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ปริญญาตรี	3.87	0.57	-0.48	0.63
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.92	0.64		
7. การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ปริญญาตรี	3.81	0.45	-0.73	0.47
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.87	0.52		
โดยรวม	ปริญญาตรี (n = 67)	4.05	0.48	-0.62	0.54
	สูงกว่าปริญญาตรี (n = 73)	4.11	0.56		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม และรายด้านประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมือง
แม่ฮ่องสอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารวิชาการ	ประสบการณ์ การทำงาน	\bar{X}	S.D.	t	Sig2- tailed
1. การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	4.26	0.53	1.56	0.12
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.11	0.60		
2. การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	4.21	0.54	-0.19	0.85
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.23	0.58		
3. การวัดผล ประเมินผล และ การเทียบโอนผลการเรียน	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	4.18	0.64	0.90	0.37
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.09	0.63		
4. การพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	4.21	0.61	0.92	0.36
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.12	0.61		
5. การนิเทศการศึกษา	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	4.18	0.62	0.64	0.52
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.11	0.62		
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	3.93	0.58	0.57	0.57
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	3.87	0.63		
7. การพัฒนาและการใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	3.88	0.42	0.76	0.45
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	3.81	0.55		
โดยรวม	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา (n = 68)	4.12	0.49	0.83	0.41
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป (n = 72)	4.05	0.55		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประเภทการทำงาน โดยรวมและรายด้านประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

การบริหารวิชาการ	ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน	\bar{X}	S.D.	t	Sig2-tailed
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ขนาดเล็ก (นักเรียน < 120 คน)	4.18	0.60	-0.10	0.92
	ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)	4.19	0.50		
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ขนาดเล็ก (นักเรียน < 120 คน)	4.21	0.60	-0.23	0.82
	ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)	4.23	0.44		
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	ขนาดเล็ก (นักเรียน < 120 คน)	4.11	0.68	-0.73	0.47
	ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)	4.19	0.51		
4. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ขนาดเล็ก (นักเรียน < 120 คน)	4.12	0.66	-1.24	0.22
	ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)	4.26	0.47		

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

การบริหารวิชาการ	ขนาดโรงเรียนที่ ปฏิบัติงาน	\bar{X}	S.D.	t	Sig2-tailed
5. การนิเทศการศึกษา	ขนาดเล็ก (นักเรียน < 120 คน)	4.12	0.65	-0.66	0.51
	ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)	4.20	0.54		
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	ขนาดเล็ก (นักเรียน < 120 คน)	3.89	0.63	-0.16	0.88
	ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)	3.91	0.55		
7. การพัฒนาและการใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ขนาดเล็ก (นักเรียน < 120 คน)	3.86	0.52	0.81	0.42
	ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)	3.79	0.40		
โดยรวม	ขนาดเล็ก (n = 98) (นักเรียน < 120 คน)	4.07	0.56	-0.41	0.68
	ขนาดกลาง (n = 42) (นักเรียน 121-300 คน)	4.11	0.42		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ ทดสอบที-เทสต์ (t – test) ดังตารางที่ 4.14 - 4.16

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารวิชาการ	ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D.	t	Sig2-tailed
1. การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	ปริญญาตรี	2.58	0.41	1.18	0.24
	สูงกว่าปริญญาตรี	2.49	0.44		
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ปริญญาตรี	2.58	0.53	1.90	0.06
	สูงกว่าปริญญาตรี	2.41	0.53		
3. การวัดผล ประเมินผล และการ เทียบโอนผลการเรียน	ปริญญาตรี	2.70	0.54	1.31	0.19
	สูงกว่าปริญญาตรี	2.58	0.56		
4. การพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	ปริญญาตรี	2.71	0.57	1.59	0.12
	สูงกว่าปริญญาตรี	2.56	0.55		
5. การนิเทศการศึกษา	ปริญญาตรี	2.68	0.57	1.55	0.12
	สูงกว่าปริญญาตรี	2.53	0.53		
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	ปริญญาตรี	2.85	0.59	0.90	0.37
	สูงกว่าปริญญาตรี	2.76	0.57		
7. การพัฒนาและการใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ปริญญาตรี	2.95	0.61	0.86	0.39
	สูงกว่าปริญญาตรี	2.87	0.51		
โดยรวม	ปริญญาตรี (n = 67)	2.72	0.49	1.50	0.14
	สูงกว่าปริญญาตรี (n = 73)	2.60	0.46		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารวิชาการ	ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	S.D.	t	Sig2-tailed
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	2.53	0.41	-0.17	0.87
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	2.54	0.44		
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	2.47	0.53	-0.46	0.64
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	2.51	0.54		
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	2.59	0.54	-1.09	0.28
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	2.69	0.56		
4. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	2.59	0.55	-0.97	0.33
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	2.69	0.57		
5. การนิเทศการศึกษา	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	2.56	0.58	-0.78	0.44
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	2.64	0.53		
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	2.84	0.62	0.76	0.45
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	2.77	0.53		
7. การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	2.88	0.61	-0.51	0.61
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	2.93	0.51		
โดยรวม	ตั้งแต่ 10 ปีลงมา	2.64	0.49	-0.52	0.60
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	2.68	0.47		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาและ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

การบริหารวิชาการ	ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน	\bar{X}	S.D.	t	Sig2-tailed
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ขนาดเล็ก (นักเรียน < 120 คน)	2.54	0.42	0.76	0.94
	ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)	2.53	0.44		
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ขนาดเล็ก (นักเรียน < 120 คน)	2.49	0.56	0.13	0.90
	ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)	2.48	0.47		
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	ขนาดเล็ก (นักเรียน < 120 คน)	2.61	0.53	-0.98	0.33
	ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)	2.71	0.59		
4. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ขนาดเล็ก (นักเรียน < 120 คน)	2.60	0.56	-1.14	0.26
	ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)	2.72	0.57		

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

การบริหารวิชาการ	ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน	\bar{X}	S.D.	t	Sig2-tailed
5. การนิเทศการศึกษา	ขนาดเล็ก (นักเรียน < 120 คน)	2.59	0.57	-0.41	0.69
	ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)	2.63	0.51		
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ขนาดเล็ก (นักเรียน < 120 คน)	2.79	0.59	-0.59	0.55
	ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)	2.85	0.57		
7. การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ขนาดเล็ก (นักเรียน < 120 คน)	2.87	0.57	-1.19	0.24
	ขนาดกลาง (นักเรียน 121-300 คน)	2.99	0.52		
โดยรวม	ขนาดเล็ก (n = 98) (นักเรียน < 120 คน)	2.64	0.48	-0.70	0.49
	ขนาดกลาง (n = 42) (นักเรียน 121-300 คน)	2.70	0.47		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ผลการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันที่มีค่าน้อยที่สุดและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมากำหนดเป็นเนื้อหาในการสนทนากลุ่มของกลุ่มเป้าหมายผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านวิชาการ (Best Practices) ที่ประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนในเรื่องการบริหารวิชาการ โดยมีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2562 ปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยรวมระดับประเทศ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาปลาจาด โรงเรียนบ้านรักไทย และโรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน และได้สังเคราะห์ผลการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ตามตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ผลการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

การบริหารงานวิชาการ	แนวทางการแก้ไขปัญหา
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 1. ปัญหาการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	1.1 ประชุมชี้แจง แต่งตั้งคณะทำงาน และให้ความสำคัญกับการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยให้คำแนะนำ และช่วยเหลือกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร สนับสนุนครูผู้สอนได้อย่างถูกต้อง 1.2 กระบวนการนิเทศจะต้องมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ หัวหน้าสายชั้น หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอนเพื่อจะได้ข้อมูลและทราบถึงปัญหาที่แท้จริง แล้วใช้การมีส่วนร่วมจากโรงเรียนเครือข่ายศึกษานิเทศก์ หรือผู้มีความรู้ ช่วยในการแก้ไขปัญหาเมื่อพบปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ 1.3 การประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นต้น

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	แนวทางการแก้ไขปัญหา
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (ต่อ) 2. ปัญหาการนำข้อมูลจากการนิเทศ ติดตาม มาวิเคราะห์ และปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามความเหมาะสม	2.1 มีการสร้างความตระหนักและรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ครูทุกคนได้รับทราบข้อมูลจากการนิเทศติดตามไปในทิศทางเดียวกัน มีเป้าหมายในการพัฒนาและแก้ปัญหาร่วมกัน 2.2 การใช้ข้อมูลที่เป็นข้อดี จุดเด่นหรือปัญหาที่ได้จากการนิเทศ นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนา แก้ไข หรือสร้างเป็นนวัตกรรมของโรงเรียน ได้อย่างเหมาะสม
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 1. ปัญหาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2. ปัญหาการจัดสรร สนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ และเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้	1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้คณะครูเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เปรียบเสมือนเข็มทิศในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 1.2 เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning ให้ครูใช้วิธีการสอนและเทคนิคที่หลากหลาย 1.3 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับจุดเน้น บริบทของสถานศึกษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามช่วงชั้นที่จัดการเรียนการสอน เช่น ช่วงชั้นที่ 1 ควรเน้นเรื่องการอ่านออก เขียนได้ ช่วงชั้นที่ 2 ควรเพิ่มการคิดคำนวณ และช่วงชั้นที่ 3 ควรเพิ่มการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา 2.1 โรงเรียนควรมีการประชุมวางแผนการใช้งบประมาณในการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของคณะครู โดยให้มีการสำรวจและมีการจัดลำดับความสำคัญ วางแผนการจัดกิจกรรม/โครงการ เพื่อเสนอขออนุมัติงบประมาณในที่ประชุม เพื่อให้ทุกคนร่วมกันรับทราบและช่วยกันพิจารณาตามความเหมาะสม

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	แนวทางการแก้ไขปัญหา
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (ต่อ) 2. ปัญหาการจัดสรร สนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ และเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้	2.2 โรงเรียนอาจมีการระดมทุน เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย หรือการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น 2.3 เมื่อสิ้นปีการศึกษา โรงเรียนมีการสรุปงบประมาณตามโครงการ ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดสรรงบประมาณในปีการศึกษาต่อไป
การวัดผล ประเมินผล และ การเทียบโอนผลการเรียน 1. ปัญหาการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และ ผลการเรียนจากโรงเรียนอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด 2. ปัญหาการพัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผล ให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระ การเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1.1 โรงเรียนควรมีการทดสอบความรู้ของนักเรียนเพื่อทราบถึงความรู้ ความสามารถของนักเรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของระดับชั้นที่จะทำการเทียบโอน 1.2 โรงเรียนต้องเคารพในการตัดสินผลการเรียนจากสถานศึกษาเดิม แต่หากนักเรียนยังขาดความรู้ ทักษะ หรือ ประสบการณ์ด้านใดด้านหนึ่ง ครูประจำชั้น/ประจำวิชา จะให้การช่วยเหลือนักเรียน โดยการสอนซ่อมเสริม เพื่อเป็นการเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียน 2.1 โรงเรียนควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผล ที่หลากหลาย ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และมีคุณภาพ ตรงกับธรรมชาติของแต่ละวิชา เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน 2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหัวหน้าวิชาการ ต้องมีการติดตาม และตรวจสอบการใช้เครื่องมือการวัดผล ประเมินผลที่เหมาะสมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	แนวทางการแก้ไขปัญหา
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 1. ปัญหาการจัดทำกรอบการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับทิศทางและจุดเน้นของการพัฒนาโรงเรียน	1.1 โรงเรียนควรมีการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด สอดคล้องกับทิศทางและบริบท ซึ่งโรงเรียนอาจจะมีรูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นนวัตกรรมเทคนิคและวิธีการตามบริบทของโรงเรียนนั้น ๆ จัดทำเป็นคู่มือ แนวทางในการประเมิน เพื่อให้โรงเรียนมีเป้าหมายที่ชัดเจน ตรงกับจุดเน้น และผู้เรียนเกิดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 1.2 การมีส่วนร่วมในการจัดทำและกำหนดกรอบการประเมินของผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรในโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเป็นตัวขับเคลื่อนให้การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ
2. ปัญหาการปรับปรุง และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นระบบและต่อเนื่อง	2.1 เพื่อให้เกิดความเป็นระบบและต่อเนื่อง ควรมีการดำเนินการประชุม เพื่อชี้แจงการทำงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา จัดทำเป็นคำสั่งมอบหมายงานและความรับผิดชอบที่ชัดเจน มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินการเป็นระยะ เพื่อให้เกิดระบบประกันคุณภาพสถานศึกษาที่มีคุณภาพและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง 2.2 โรงเรียนควรมีการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อเปิดโอกาสให้รับฟังข้อมูลจากทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เช่นกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน เป็นต้น เป็นการสร้างเป้าหมายคุณภาพของผู้เรียนร่วมกัน เสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพต่อไป

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	แนวทางการแก้ไขปัญหา
การนิเทศการศึกษา 1. ปัญหาการจัดทำคู่มือการนิเทศ และแบบนิเทศต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ต่อเนื่อง 2. ปัญหาการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จัดระบบนิเทศการศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	1.1 โรงเรียนควรมีการจัดทำคู่มือการนิเทศ แบบนิเทศให้เหมาะสมกับประเด็นการนิเทศในแต่ละครั้ง รวมถึงมีการศึกษาเทคนิควิธีการนิเทศเพื่อให้เกิดความหลากหลาย 1.2 โรงเรียนควรมีการพัฒนาคู่มือการนิเทศ และแบบนิเทศต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นระบบและเกิดความต่อเนื่อง 2.1 โรงเรียนควรมีการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งภายในโรงเรียน และนอกโรงเรียน กลุ่มเครือข่าย หรือการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าร่วมการพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษา เพื่อให้เกิดมุมมอง ข้อคิด หรือแนวทางการพัฒนาใหม่ ๆ ส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 1. ปัญหาการเก็บรวบรวมผลการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนตนเอง และโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อจัดทำเป็นสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน 2. ปัญหาการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศึกษาดูงานวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1.1 โรงเรียนควรมีการสร้างความตระหนักให้ครูเห็นถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนจัดอบรมให้ความรู้โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการทำวิจัย 1.2 จัดทำระบบสารสนเทศที่เป็นแหล่งเรียนรู้และสามารถเก็บรวบรวมงานวิจัยในชั้นเรียนของคณะครูบุคลากรในรูปแบบไฟล์เอกสารออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อให้สามารถสืบค้นข้อมูลและนำมาใช้ประโยชน์ได้ 2.1 โรงเรียนควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และศึกษาดูงานวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จ นำมาปรับใช้กับนักเรียนในชั้นเรียนของตนเอง ทั้งนี้ การปรับใช้สื่อและวิธีการต่าง ๆ ต้องนำมาปรับประยุกต์ หรือพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพบริบทปัญหาและศักยภาพของนักเรียน 2.2 ในการเผยแพร่งานวิจัย โรงเรียนสามารถนำมาจัดทำเป็นนิทรรศการหรือการประกวด Best Practice ทั้งภายในโรงเรียน หรือระดับเครือข่ายสถานศึกษาได้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	แนวทางการแก้ไขปัญหา
การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษ 1. ปัญหาการจัดการห้องเรียนและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเรียนการสอนและงานวิชาการ 2. ปัญหาการกำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อ และการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง	1.1 โรงเรียนควรมีการอำนวยความสะดวกให้คณะครูในเรื่องการจัดการห้องเรียนและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น การพัฒนาสัญญาณอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย การจัดซื้อ ซ่อมอุปกรณ์ เพื่อให้มีสภาพที่สามารถใช้งานได้ และเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมเอกสารทางวิชาการให้เป็นปัจจุบัน 1.2 ผู้บริหารต้องรอบรู้ด้านสื่อ เทคโนโลยีมีการพัฒนาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง จัดโครงการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและสร้างเป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลทำให้นักเรียนเกิดคุณภาพตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ 2.1 โรงเรียนควรมีการกำกับติดตามการใช้สื่อและเทคโนโลยี ในรูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการสังเกต มีการบันทึก การรายงาน การประเมินการใช้สื่อ เป็นต้น 2.2 นำผลการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยี มาเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง จัดสรรสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนสำหรับปีการศึกษาต่อไป

นอกจากแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 กลุ่มเป้าหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิยังให้ฉันทมติตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม แนวทางการแก้ไขปัญหการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ตามตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 จำนวน และร้อยละ ผลการตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมแนวทางการ
แก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

รายการ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	9	100.00	9	100.00
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	9	100.00	9	100.00
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน ผลการเรียน	9	100.00	9	100.00
4. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	9	100.00	9	100.00
5. การนิเทศการศึกษา	9	100.00	9	100.00
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	9	100.00	9	100.00
7. การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	9	100.00	9	100.00

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมโดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive
Sampling) จากโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านวิชาการ (Best
Practices) ที่ประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของสาธารณะชนในเรื่องการบริหารวิชาการ
โดยมีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2562 ปีการศึกษา 2563 และ
ปีการศึกษา 2564 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยรวมระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 3 โรงเรียน
ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาปลาจาด โรงเรียนบ้านรักไทย และโรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน โดยรวม
ทุกรายการมีความถูกต้อง และความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 100

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครีซซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 608) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้นได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 140 คน และกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จากโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านวิชาการ (Best Practices) จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาปลาจาด โรงเรียนบ้านรักไทย และโรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 3 ชนิด ได้แก่

1. แบบบันทึกข้อมูล เป็นแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง 7 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของ

โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1967, p. 90-95) แบ่งเป็น 7 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาและ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Question)

3. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เพื่อสังเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เป็นแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาและ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การหาคุณภาพของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ปรากฏว่ามีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง .60 – 1.00 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นเชิงสอดคล้องภายใน (Internal Consistency of Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 และแบบสอบถามปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การสังเคราะห์เนื้อหา รวมทั้งใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบที-เทสต์ (t-test) และแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1978, p.190) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 สรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีระดับสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนน้อยที่สุด คือด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เมื่อพิจารณาแต่ละด้านสามารถเรียงลำดับสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยได้ ดังนี้

1.1 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัจจุบันการบริหารวิชาการมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ มีระดับค่าเฉลี่ยที่มีการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือ มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยและถือว่าเป็นปัญหาของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ และเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ตามลำดับ

1.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัจจุบันการบริหารวิชาการมีการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีระดับค่าเฉลี่ยที่มีการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือ การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีการบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยและถือว่าเป็นปัญหาของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ การนำข้อมูลจาก การนิเทศ ติดตาม มาวิเคราะห์ และปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามความเหมาะสม และการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ

1.3 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัจจุบันการบริหารวิชาการมีการแต่งตั้ง มอบหมาย ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบมีระดับค่าเฉลี่ยที่มีการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือ มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการประเมิน

คุณภาพภายในของสถานศึกษาตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยและถือว่าเป็นปัญหาของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ การจัดทำกรอบการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับทิศทาง และจุดเน้นของการพัฒนาโรงเรียน และการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามลำดับ

1.4 การนิเทศการศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัจจุบันการบริหารวิชาการมีการเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการนิเทศภายในโรงเรียนมีระดับค่าเฉลี่ยที่มีการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือ มีการจัดประชุมครูเพื่อทราบจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ตามลำดับส่วนประเด็นที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยและถือว่าเป็นปัญหาของการนิเทศการศึกษา ได้แก่ การสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ จัดระบบนิเทศการศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และการจัดทำคู่มือการนิเทศแบบนิเทศต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

1.5 การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัจจุบันการบริหารวิชาการมีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงานของผู้เรียนมีระดับค่าเฉลี่ยที่มีการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือมีการติดตามตรวจสอบ การดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอนของครูผู้สอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยและถือว่าเป็นปัญหาของการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ได้แก่ การจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะประสบการณ์และผลการเรียนจากโรงเรียนอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับ

1.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัจจุบันการบริหารวิชาการมีการสร้างความตระหนักให้แก่ครูและบุคลากรให้เห็นประโยชน์และความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพศึกษามีระดับค่าเฉลี่ยที่มีการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือส่งเสริมให้ครู บุคลากรได้รับการพัฒนาตนเองในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยและถือว่าเป็นปัญหาของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาคูงานวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จด้านการ

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการรวบรวมผลการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนตนเองและโรงเรียนอื่น ๆ โดยจัดทำเป็นสารสนเทศเพื่อเป็นแหล่งความรู้ของโรงเรียน ตามลำดับ

1.7 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัจจุบันการบริหารวิชาการมีการส่งเสริมให้ครูสามารถผลิตและพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้จริง มีระดับค่าเฉลี่ยที่มีการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือมีการสำรวจความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการศึกษา ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยและถือว่าเป็นปัญหาของการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ได้แก่ การกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อและการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง และการจัดหาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเรียนการสอนและงานวิชาการ ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาปัญหาการบริหารวิชาการของ โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าปัญหาการบริหารวิชาการของ โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านการพัฒนาและ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนด้านที่มีระดับปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนน้อยที่สุด คือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาแต่ละด้านสามารถเรียงลำดับปัญหาการบริหารวิชาการของ โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ ดังนี้

2.1 การพัฒนาและ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีปัญหาการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อและการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือปัญหาการจัดหาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเรียนการสอนและงานวิชาการตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยได้แก่ การส่งเสริมให้ครูสามารถผลิตและพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้จริง

2.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาการรวบรวมผลการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนตนเอง และโรงเรียนอื่น ๆ โดยจัดทำเป็นสารสนเทศเพื่อเป็นแหล่งความรู้ของ โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาดูงานวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยได้แก่ การจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านงานวิชาการ

2.3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือปัญหาการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ซึ่งประสบการณ์ และผลการเรียนจากโรงเรียนอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยได้แก่ การเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ และผลการเรียนจากโรงเรียนอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2.4 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นระบบและต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือปัญหาการจัดทำกรอบการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับทิศทางและจุดเน้นของการพัฒนาโรงเรียนตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยได้แก่ การแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ

2.5 การนิเทศการศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีปัญหาการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ จัดระบบนิเทศการศึกษาทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือปัญหาการจัดทำคู่มือการนิเทศและแบบนิเทศต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ต่อเนื่อง ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยได้แก่ การนำผลการนิเทศ มาวางแผนเพื่อพัฒนางานวิชาการในครั้งต่อไป

2.6 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีปัญหาการนำข้อมูลจากการนิเทศ ติดตาม มาวิเคราะห์ และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือปัญหาการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยได้แก่ การจัดระบบ โครงสร้างการบริหารงาน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบที่เอื้อต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ปรับปรุง พ.ศ. 2560)

2.7 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีปัญหาการจัดสรร สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ และเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือปัญหาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีปัญหา

อยู่ในระดับน้อยได้แก่ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสิทธิภาพการทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาและ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสิทธิภาพการทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาและ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

4. แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ที่มีความเหมาะสมประกอบด้วย

4.1 การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

4.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งต้องนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นกัลยาณมิตร สามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือ สนับสนุนครูผู้สอนได้อย่างถูกต้อง

4.1.2 กระบวนการนิเทศจะต้องมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือหัวหน้าสายชั้น หัวหน้าวิชาการ และครูผู้สอนเพื่อจะได้ข้อมูลและทราบถึงปัญหาที่แท้จริง แล้วใช้การมีส่วนร่วมจากโรงเรียนเครือข่าย ศึกษานิเทศก์ หรือผู้มีความรู้ ช่วยในการแก้ไขปัญหาเมื่อพบปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้

4.1.3 นอกจากผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูแล้ว โรงเรียนต้องมีการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นต้น

4.2 การนำข้อมูลจากการนิเทศ ติดตาม มาวิเคราะห์ และปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมควรดำเนินการ ดังนี้

4.2.1 สร้างความตระหนักและรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้ครูทุกคนได้รับทราบข้อมูลจากการนิเทศติดตามไปในทิศทางเดียวกัน มีเป้าหมายในการพัฒนาและแก้ปัญหาาร่วมกัน

4.2.2 ใช้ข้อมูลที่เป็นข้อดี จุดเด่นหรือปัญหาที่ได้จากการนิเทศ ติดตามนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนา แก้ไขหรือสร้างเป็นนวัตกรรมของโรงเรียน ได้อย่างเหมาะสม

4.3 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ควรดำเนินการ ดังนี้

4.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้คณะครู และบุคลากรเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะเปรียบเสมือนเข็มทิศในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

4.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตาม ตรวจสอบการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

4.3.3 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับจุดเน้น บริบทของสถานศึกษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามช่วงชั้นที่จัดการเรียนการสอนเช่น ช่วงชั้นที่ 1 ควรเน้นเรื่องการอ่านออก เขียนได้ ช่วงชั้นที่ 2 ควรเพิ่มการคิดคำนวณ และช่วงชั้นที่ 3 ควรเพิ่มการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา เป็นต้น

4.4 การจัดสรร สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ และเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ควรดำเนินการ ดังนี้

4.4.1 โรงเรียนควรมีการประชุมวางแผนการใช้งบประมาณในการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของคณะครู โดยให้มีการสำรวจและมีการจัดลำดับความสำคัญ วางแผนการจัดกิจกรรม/โครงการ เพื่อเสนอขออนุมัติงบประมาณในที่ประชุม เพื่อให้ทุกคนร่วมกันรับทราบและช่วยกันพิจารณาตามความเหมาะสม

4.4.2 โรงเรียนอาจมีการระดมทุน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหรือการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

4.4.3 เมื่อสิ้นปีการศึกษาโรงเรียนมีการสรุปงบประมาณตามโครงการผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดสรรงบประมาณในปีการศึกษาต่อไป

4.5 การเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียน จากโรงเรียนอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดควรดำเนินการ ดังนี้

4.5.1 โรงเรียนควรมีการทดสอบความรู้ของนักเรียนเพื่อทราบถึงความรู้ความสามารถของนักเรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของระดับชั้นที่จะทำการเทียบโอน

4.5.2 โรงเรียนต้องเคารพในการตัดสินใจผลการเรียนจากสถานศึกษาเดิมแต่หากนักเรียนยังขาดความรู้ ทักษะ หรือประสบการณ์ด้านใดด้านหนึ่งครูประจำชั้น/ประจำวิชาจะให้การช่วยเหลือนักเรียนโดยการสอนซ่อมเสริม เพื่อเป็นการเติมเต็มให้แก่นักเรียน

4.6 การพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สารการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรดำเนินการ ดังนี้

4.6.1 โรงเรียนควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่หลากหลาย ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และมีคุณภาพตรงกับธรรมชาติของแต่ละวิชา เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน

4.6.2 ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหัวหน้าวิชาการต้องมีการติดตาม และตรวจสอบการใช้เครื่องมือการวัดผล ประเมินผลที่เหมาะสมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

4.7 การจัดทำกรอบการประเมิน ตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับทิศทางและจุดเน้นของการพัฒนาโรงเรียนควรดำเนินการ ดังนี้

4.7.1 โรงเรียนควรมีการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด สอดคล้องกับทิศทางและบริบท ซึ่งโรงเรียนอาจจะมีรูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นนวัตกรรม เทคนิคและวิธีการตามบริบทของโรงเรียนนั้น ๆ เป็นแนวทางในการประเมินเพื่อให้โรงเรียนมีเป้าหมายที่ชัดเจน ตรงกับจุดเน้นและผู้เรียนเกิดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

4.7.2 การมีส่วนร่วมในการจัดทำและกำหนดกรอบการประเมินของผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรในโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเป็นตัวขับเคลื่อนให้พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ

4.8 การปรับปรุง และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นระบบและต่อเนื่องควรดำเนินการ ดังนี้

4.8.1 เพื่อให้เกิดความเป็นระบบและต่อเนื่องควรมีการดำเนินการประชุมเพื่อชี้แจงการทำงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาจัดทำเป็นคำสั่งมอบหมายงาน ระบุความรับผิดชอบที่ชัดเจนมีการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการเป็นระยะเพื่อให้เกิดระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่มีคุณภาพและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

4.8.2 โรงเรียนควรมีการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อเปิดโอกาสให้รับฟังข้อมูลจากทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

เช่นกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนเป็นต้น เป็นการสร้างเป้าหมายคุณภาพของผู้เรียนร่วมกันเสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพต่อไป

4.9 การจัดทำคู่มือการนิเทศและแบบนิเทศต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ต่อเนื่องควรดำเนินการ ดังนี้

4.9.1 โรงเรียนควรมีการจัดทำคู่มือการนิเทศ แบบนิเทศที่เหมาะสมกับประเด็นการนิเทศในแต่ละครั้ง รวมถึงมีการศึกษาเทคนิควิธีการนิเทศเพื่อให้เกิดความหลากหลาย

4.9.2 โรงเรียนควรมีการพัฒนาคู่มือการนิเทศ และแบบนิเทศต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นระบบและเกิดความต่อเนื่อง

4.10 การสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ จัดระบบนิเทศการศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนควรดำเนินการ ดังนี้

โรงเรียนควรมีการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายหรือการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าร่วมการพัฒนากระบวนการศึกษา เพื่อให้เกิดมุมมองข้อคิด หรือแนวทางการพัฒนาใหม่ ๆ ส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.11 การเก็บรวบรวมผลการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนตนเอง และโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อจัดทำเป็นสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนควรดำเนินการ ดังนี้

4.11.1 โรงเรียนควรมีการสร้างความตระหนักให้ครูเห็นถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดอบรมให้ความรู้โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการทำวิจัยเพื่อให้เกิดความสนใจ

4.11.2 โรงเรียนควรมีการจัดทำระบบสารสนเทศที่เป็นแหล่งเรียนรู้ และสามารถเก็บรวบรวมงานวิจัยในชั้นเรียนของคณะครู บุคลากรในรูปแบบไฟล์เอกสารออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อให้สามารถสืบค้นข้อมูลและนำมาใช้ประโยชน์ได้สะดวกทุกที่ ทุกเวลา

4.12 การเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาดูงานวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดการเรียนการสอนควรดำเนินการ ดังนี้

4.12.1 โรงเรียนควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ศึกษาดูงานวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จ แล้วนำความรู้ที่ได้จากการศึกษานั้นมาปรับใช้กับนักเรียนในชั้นเรียนของตนเอง ทั้งนี้ การปรับใช้สื่อและวิธีการต่าง ๆ ต้องนำมาปรับประยุกต์ หรือพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพบริบท ปัญหาและศักยภาพของนักเรียน

4.12.2 ในการเผยแพร่ผลงานวิจัย โรงเรียนสามารถนำมาจัดทำ เป็นนิทรรศการหรือการประกวด “Best Practice” ทั้งภายในโรงเรียน หรือระดับเครือข่ายสถานศึกษาได้

4.13 การจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเรียน การสอนและงานวิชาการควรดำเนินการ ดังนี้

4.13.1 โรงเรียนควรมีการอำนวยความสะดวกให้คณะครูในเรื่องการจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น การพัฒนาสัญญาณอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย การจัดซื้อ ซ่อมอุปกรณ์ เพื่อให้มีสภาพที่สามารถใช้งานได้และเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงเครื่องมืออุปกรณ์ซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมเอกสารทางวิชาการให้เป็นปัจจุบัน

4.13.2 ผู้บริหารต้องรอบรู้ด้านสื่อ และเทคโนโลยีมีการพัฒนาส่งเสริมให้ครู และบุคลากรใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ ๆ สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนเกิดคุณภาพตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

4.14 การกำกับ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อ และการใช้ สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องควรดำเนินการ ดังนี้

4.14.1 โรงเรียนควรมีการกำกับติดตามการใช้สื่อและเทคโนโลยี ในรูปแบบ การนิเทศการจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการสังเกต มีการบันทึก การรายงาน การประเมินการใช้สื่อ เป็นต้น

4.14.2 นำผลการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยีมาเป็น ข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง จัดสรรสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน สำหรับปีการศึกษาต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยโดยรวมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและกรอบแนวคิด การวิจัย ซึ่งผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของ โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่าโดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการบริหารวิชาการ เพราะเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาซึ่งผู้บริหารจะต้องให้ ความสำคัญเป็นอันดับแรก คอยส่งเสริม สนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและผู้บริหารต้องกระจายอำนาจในการบริหารวิชาการไว้อย่าง ชัดเจน มีการวางแผนการทำงานอย่างระบบ เป็นผู้นำทางวิชาการสามารถปฏิบัติงานวิชาการให้มี

ประสิทธิภาพมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของแสงเดือน เงินสร้อย (2559) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานสำคัญของโรงเรียน เป็นหน้าที่หลักของโรงเรียนที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารต้องสนใจ และเข้าใจเป็นอย่างดีจะสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และคุณสมบัติตามหลักสูตรที่กำหนดเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการศึกษานิลวรรณวัฒนา (2556) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชลบุรีว่าสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรีมีการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของทิพยาภรณ์ เดียวเจริญ (2555) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ราชดำเนิน พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีระดับสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการน้อยที่สุด คือด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเป็นเป้าหมายที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้โดยมีแนวคิดที่มุ่งเน้นในเรื่องการสอนให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ไขปัญหาเป็น สามารถพัฒนาความสามารถของศักยภาพของตนเอง ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และในการดำเนินชีวิตในสังคมให้มีความสุขจึงจะเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์เจริญทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ กระบวนการเรียนรู้สามารถพัฒนาได้ สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2552) ที่กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญกับสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ออกจากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของตรีโชค กางกั้น (2552) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีโดยภาพรวมและ

รายด้านอยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนมีสภาพการบริหารงานด้านกิจกรรมนักเรียนเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านการเรียนการสอน และมีสภาพการบริหารงานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนเป็นอันดับสุดท้าย

สำหรับประเด็นปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านอยู่ในระดับปานกลางและน้อย อาจจะเป็นผลมาจากโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีบุคลากรขอย้ายตามเหตุผลความจำเป็นหรือมีการเกษียณอายุราชการปีละหลายคน จำนวนครูไม่คงที่ปริมาณงานมีมากเกินอัตรากำลังส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการศึกษาของกฤษร ดอนแก้ว (2562) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบนพื้นที่สูงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ที่พบว่าสภาพปัญหา งานวิชาการ โรงเรียนบนพื้นที่สูงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยรวมมีสภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับ ขอบข่ายงานวิชาการที่มีระดับสภาพปัญหามากที่สุด ลำดับที่ 1 - 6 มีดังนี้ 1) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ด้านการนิเทศ การศึกษา 4) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 5) ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน และ 6) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของอภิชาติ พุ่มพวง (2559) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่พบว่าปัญหาการบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญเพ็ญ เพียรสันเทียะ (2553) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนรายด้าน พบว่าปัญหาการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ส่วนด้านที่มีระดับปัญหาการบริหารวิชาการน้อยที่สุด คือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้มีงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดหาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมถึงสภาพบริบทของโรงเรียนที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ภูเขาสูง สาธารณูปโภคเช่น ไฟฟ้าและสัญญาณอินเทอร์เน็ตเข้าไม่ถึง

ครู บุคลากรขาดทักษะและการพัฒนาตนเองด้านการใช้สื่อเทคโนโลยี ขาดการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการใช้สื่อต่าง ๆ ส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ไม่เต็มที่ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สอดคล้องกับรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี การศึกษา 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ที่กล่าวถึงปัญหา อุปสรรคและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ คือการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไม่สอดคล้อง กับสภาพของสถานศึกษาและท้องถิ่น ครูผู้สอนย้ายบ่อยและมีครูไม่ครบชั้นเรียนรวมถึงผู้เรียนมี ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา และการสื่อสารซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัด การเรียนการสอนให้มีคุณภาพที่เท่าเทียมกันระหว่างสถานศึกษาและมีสถานศึกษาขนาดเล็กเป็น จำนวนมากทำให้การศึกษาไม่สามารถสะท้อนคุณภาพ และประสิทธิภาพได้ดีเพียงพอ ส่งผลต่อ ความพร้อมด้านปัจจัยทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสื่อการจัดการเรียน การเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการศึกษาของอภิชาติ พุ่มพวง (2559) ที่ได้ศึกษาปัญหาและ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปัญหาด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา คือ การจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียน การสอนขาดการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีจากผู้บริหาร ทำให้ครูไม่สนใจที่จะใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดความรู้และทักษะการใช้ สื่อเทคโนโลยี สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตยา จุลละมณฑล (2557) ที่ได้ศึกษาปัญหาและ แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเมืองระยองเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเมือง ระยองเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยครูขาดทักษะ การใช้สื่อเทคโนโลยี ไม่มีความรู้ในการนำสื่อเทคโนโลยี ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และ สอดคล้องกับผลการศึกษาของนิลวรรณ วัฒนา (2556) ที่ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรีมีการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพการบริหาร งานวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการจัดการศึกษา

พบปัญหาครูขาดงบประมาณในการพัฒนาสื่อประกอบกับขาดความสามารถทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี

2. จากผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน มีประเด็นที่สำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนไม่ว่าจะมีระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี ต่างก็เป็นผู้มีประสบการณ์ผ่านการเป็นครูผู้สอนมาก่อน และครูผู้สอนนักเรียนชั้นที่ต้องมีการทดสอบระดับชาติเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ รู้จักการวางแผนบริหารงานด้านวิชาการเป็นอย่างดีเพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่ทุกคนในสถานศึกษาต้องช่วยกันขับเคลื่อนและพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคิพร ละครเพชร (2562) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้นเป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษาเป็นหน้าที่หลัก เป็นหัวใจสำคัญ ที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูจะต้องร่วมกันปฏิบัติตามภารกิจสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ดั่งนั้นก็ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการว่าจะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพมีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการเพื่อให้นักเรียนได้นำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม และยังเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จ ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำขององค์กรด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของเจริญพงศ์ คงทน (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี พบว่า ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีของผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพันธ์ ศิริรักษ์ (2563) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมมีความเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำแนกตาม

ประสิทธิภาพการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากการแบ่งช่วงของ
 ประสิทธิภาพการทำงานอาจมีความใกล้เคียงกันจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มี
 ประสิทธิภาพการทำงานต่างกันอาจมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา
 และครูผู้สอนมองเห็นสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมือง
 แม่ฮ่องสอนไปในทิศทางเดียวกันและมีความต้องการปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มี
 ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของแสงสรวิน สลิจันโท (2561) ที่ได้ทำการวิจัย
 เรื่องสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยสงฆ์จำปาสัก เมืองปากเซ แขวง
 จำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการ
 บริหารงานวิชาการของวิทยาลัยสงฆ์จำปาสัก เมืองปากเซ แขวงจำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐ
 ประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน
 สอดคล้องกับงานวิจัยของไกรวัลย์ รัตนะ (2557) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทการบริหารงาน
 วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา พบว่า
 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาท
 ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารวิชาการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร
 สถานศึกษาในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ผ่านหลักสูตรการบริหารสถานศึกษา ได้เรียนรู้ถึงหลักการ ทฤษฎี
 เกี่ยวกับการบริหารงาน บริหารตน และบริหารคนมาเป็นอย่างดี จึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการ
 ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของตรี โชค กางกัน (2552) ที่ได้ศึกษา
 สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่าผู้บริหารและครูที่มีประสิทธิภาพการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็น
 ต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นต่อปัญหา
 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้อง
 กับผลการศึกษานิลวรรณ วัฒนา (2556) ที่ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย
 พบว่าการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน
 มีสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05
 มีการจำแนกตาม สถานภาพ และรูปแบบการวัดผลชั้นเรียน พบว่า มีสภาพปฏิบัติงานด้านการบริหาร
 วิชาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน การศึกษาปัญหา พบมากที่สุดด้านบุคลากรขาดความรู้ใน
 การบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือ การขาดแคลนบุคลากรบุคลากรขาดทักษะในการปฏิบัติงาน
 การขาดงบประมาณในการพัฒนา มีข้อเสนอแนะคือ การจัดอบรม การทำคู่มือการปฏิบัติงานโดย

ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรการติดตามอย่างต่อเนื่องโดยศึกษานิเทศก์ และการระดมทรัพยากร จากทุกภาคส่วนมาสนับสนุนการบริหาร

ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอ เมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำแนกตาม ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากโรงเรียน ขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีบริบทที่ใกล้เคียงกัน มีการบริหารจัดการงานทั้ง 4 ฝ่ายเหมือนกัน แตกต่างกันในจำนวนบุคลากรและนักเรียน รวมถึงการบริหารวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญสำหรับสถานศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนจึงให้ความสำคัญ กับงานวิชาการ การมอบหมายงาน การดำเนินงานในฝ่ายวิชาการ การติดตามและส่งเสริมให้ได้รับ การอบรม ประชุมหรือสัมมนาเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของบรณัน สาแล (2564) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชน อำเภอสาขบุรี จังหวัดปัตตานี พบว่าผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอสาขบุรี จังหวัดปัตตานี จำแนกตาม ขนาดโรงเรียนไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอับดุลกอรีเดร์ อิบรอฮิม (2552) ที่ได้ ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียน การสอน ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านกานิเทศและประเมินการเรียนการสอนอยู่ ในระดับปานกลาง ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยภาพรวม ไม่แตกต่าง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจูงใจบุคลากรมี ความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10-20 ปี มีทัศนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาด้านการจูงใจบุคลากรสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นราธิวาส เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. จากผลการสังเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของ โรงเรียนใน อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำนวน 7 ด้าน ซึ่งผ่านการยอมรับและการยืนยันคำตอบจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ โรงเรียนในอำเภอเมือง

แม่ฮ่องสอนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านวิชาการ (Best Practices) แล้วทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าสามารถนำไปเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนได้ โดยผู้วิจัยจะนำมาเสนอการอภิปรายผลแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนที่มีปัญหาสูงสุด 3 อันดับแรก ดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ได้เสนอแนะให้โรงเรียนควรมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ครูในเรื่องการจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น การพัฒนาสัญญาณอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย การจัดซื้อ ซ่อมอุปกรณ์เพื่อให้มีสภาพที่สามารถใช้งานได้และเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมเอกสารทางวิชาการให้เป็นปัจจุบัน และผู้บริหารต้องเป็นผู้รอบรู้ด้านสื่อและเทคโนโลยีมีการพัฒนาส่งเสริมให้ครู บุคลากรใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ ๆ สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนเกิดคุณภาพตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ และโรงเรียนควรมีการกำกับติดตามการใช้สื่อและเทคโนโลยี ในรูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการสังเกต มีการบันทึก การรายงาน การประเมินการใช้สื่อต่าง ๆ นำผลการกำกับติดตามมาเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง จัดสรรสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนสำหรับปีการศึกษาต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากการจัดสรรสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี ได้รับการพัฒนาจากการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของครูเต็มตามศักยภาพ รวมถึงการที่ผู้บริหารมีความรอบรู้และเป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อน คอยให้คำปรึกษา ชี้แนะในการใช้สื่อและเทคโนโลยีแก่ครูและบุคลากรส่งผลให้เกิดการพัฒนาทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญผู้บริหารควรนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน เพราะจะทำให้ครูตื่นตัว กระตุ้นครูให้ใช้สื่อประกอบการสอน ส่งผลให้ครูได้วางแผน ออกแบบสื่อหรือกิจกรรมที่จะใช้ในชั้นเรียนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ พุ่มพวง (2559) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ผู้บริหารควรจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนของครู ด้วยการวางแผนการจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อ

และการซ่อมบำรุง และการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหา และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา อีกทั้งเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดอบรม เชิงปฏิบัติการผลิตและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแก่ครูอย่างต่อเนื่อง และ สม่่าเสมอ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน สร้าง แรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนทุกภาคเรียน และจัดตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพสื่อ การเรียนการสอนก่อนนำไปใช้ในชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตยา จุลละมณฑล (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเมืองชะเชิงเทรา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ควรสำรวจความต้องการ เอกสาร หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การสอน วัสดุฝึก สำหรับนักเรียน และจัดหาจัดซื้อตามความต้องการ ควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อผลิตและซ่อมแซมสื่อการเรียน การสอน และควรสร้างแรงจูงใจครู โดยการจัดประกวดสื่อการเรียนการสอน และสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ที่ได้ กล่าวถึง แนวทางปฏิบัติการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ว่า 1) ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารวิชาการ 2) ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน 3) จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการ จัดการเรียนการสอน และการพัฒนางาน ด้านวิชาการ 4) ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาและพัฒนางานวิชาการ กับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ และ 5) การประเมินการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3.2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 1 ได้เสนอแนะให้โรงเรียนควรมีการสร้างตระหนักรู้ให้ครูเห็นถึงความสำคัญ ของการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดอบรมให้ความรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการทำวิจัย และจัดทำระบบ สารสนเทศที่เป็นแหล่งเรียนรู้ สามารถเก็บรวบรวมงานวิจัยในชั้นเรียนของคณะครู บุคลากรใน รูปแบบไฟล์เอกสารออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อให้สามารถสืบค้นข้อมูลและนำมาใช้ประโยชน์ได้ สะดวกทุกที่ ทุกเวลา และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษางานวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จแล้วนำความรู้ที่ได้จากการศึกษานั้นมาปรับใช้กับนักเรียนในชั้นเรียนของ ตนเอง ทั้งนี้การปรับใช้สื่อและวิธีการต่าง ๆ ต้องนำมาปรับประยุกต์หรือพัฒนาให้เหมาะสมกับ สภาพบริบท ปัญหาและศักยภาพของนักเรียนมีการเผยแพร่งานวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัด เป็นนิทรรศการหรือการประกวด “Best Practice” ทั้งภายใน โรงเรียนหรือระดับเครือข่าย

สถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากครูต้องทำวิจัยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญและติดตามครูในการทำวิจัยให้มีคุณภาพ โดยจัดอบรมมุ่งเน้นภาคปฏิบัติแก่ครู เพราะการฝึกปฏิบัติการทำวิจัยจะช่วยให้ครูมีทักษะได้ดีกว่าการอบรมแบบบรรยายและส่งผลให้ครูมีความชำนาญในการทำวิจัย สามารถนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ อีกทั้งควรสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัย สร้างแรงจูงใจให้ครูในการทำวิจัย เพราะจะทำให้ครูตระหนักและเห็นคุณค่าในการทำวิจัยมากขึ้น เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและสามารถขยายผลงานวิจัยให้ครูคนภายในโรงเรียนหรือกลุ่มเครือข่ายนำไปปรับใช้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหยาดรุ้ง งอนกิ่ง (2558) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่า โรงเรียนจะต้องมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ จากนั้นก็ควรทำโครงการเพื่อส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญ และมีโอกาสในการทำวิจัยในชั้นเรียน ที่สำคัญทางโรงเรียนจะต้องเป็นฝ่ายสนับสนุน นิเทศ ติดตาม เพื่อจะได้เป็นกำลังใจให้ครูทำวิจัยให้สำเร็จ และสามารถนำผลการวิจัยแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ พันธุ์แก่น (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตบางนา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลการวิจัยของตนเองมาพัฒนาการเรียนการสอนและควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์หรือประสานขอความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการเผยแพร่ สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลทิพย์ นิลบรรหาร (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี พบว่า ควรจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีที่หลากหลาย ผู้บริหารและครูควรให้ความสำคัญกับการวิจัยเพื่อพัฒนา และควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกฤตา เกตานนท์ (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหา และแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ควรให้การอบรม ครูเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ตามสภาพจริง และควรสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัย เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ครูและ ครูควรนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ได้เสนอแนะให้โรงเรียนควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่หลากหลายตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและมีคุณภาพ ตรงกับบริบท ธรรมชาติ ของแต่ละวิชาและเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหัวหน้าวิชาการ ต้องมีการติดตาม และตรวจสอบการใช้เครื่องมือการวัดผล ประเมินผลที่เหมาะสมอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูขาดเอกสารคู่มือการวัดผลและประเมินผล ขาดอุปกรณ์ทาง เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการวัดผลและประเมินผล รวมถึงขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดผล และประเมินผล จึงทำให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลไม่เหมาะสมและไม่ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของของชนม์ศุศุทธิ์ พัฒพันธ์ (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ทำให้การวัดผลประเมินผล แต่ละวิชาไม่มีประสิทธิภาพ เท่าที่ควร โรงเรียนไม่มีการจัดอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผล การเรียน อีกทั้งข้อสอบไม่ได้มาตรฐาน และไม่ครอบคลุมเนื้อหา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวิมล เนียมโสภา (2555) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดมโนรม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิศสุดา บุญเกิด (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านโนนผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ครูไม่เข้าใจ ขาดความรู้ในการสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผล ขาดวัสดุ อุปกรณ์ เอกสาร ตำรา คู่มือการสร้างหรือออกแบบเครื่องมือวัดผลประเมินผล ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเทคนิค กระบวนการในการวิเคราะห์และปรับปรุงเครื่องมือ วิธีการวัดผล ประเมินผลยังไม่มี ความ หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

จากผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้มีประเด็นข้อค้นพบที่มีความน่าสนใจ และเป็น ประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ และการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารวิชาการของของ โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั่นคือ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเสนอให้ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ และนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นกัลยาณมิตร สามารถให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุนครูผู้สอนได้อย่างถูกต้อง โดยกระบวนการนิเทศจะต้องมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั่นคือ การจัดสรร สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ และเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยเสนอให้มีการประชุมวางแผนการใช้งบประมาณให้เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการ โดยให้มีการสำรวจและมีการจัดลำดับความสำคัญ หรืออาจมีการระดมทุน เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย หรือการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และเมื่อสิ้นปีการศึกษา ควรมีการสรุปงบประมาณตามโครงการ ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดสรรงบประมาณในปีการศึกษาต่อไป

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และ การเทียบโอนผลการเรียนพบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั่นคือ การพัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผล ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยเสนอให้มีการพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่หลากหลาย ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ให้มีคุณภาพตรงกับธรรมชาติของแต่ละวิชา เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาหรือหัวหน้าวิชาการควรมีการติดตาม และตรวจสอบการใช้เครื่องมือการวัดผล ประเมินผลที่เหมาะสมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.4 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั่นคือ การปรับปรุง และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นระบบและต่อเนื่อง ผู้วิจัยเสนอให้มีการประชุมชี้แจงการทำงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา จัดทำเป็นคำสั่งมอบหมายงานและความรับผิดชอบที่ชัดเจน มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินการเป็นระยะ เพื่อให้เกิดระบบประกันคุณภาพสถานศึกษาที่มีคุณภาพและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เปิดโอกาสให้รับฟังข้อมูลจากทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เช่นกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนเป็นต้น เป็นการสร้างเป้าหมาย

คุณภาพของผู้เรียนร่วมกันเสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพต่อไป

1.5 ด้านการนิเทศการศึกษาพบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั่นคือการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ จัดระบบนิเทศการศึกษาทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน ผู้วิจัยเสนอให้มีการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งภายใน โรงเรียน และนอกโรงเรียน กลุ่มเครือข่าย หรือการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าร่วมการพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษา เพื่อให้เกิดมุมมองข้อคิด หรือแนวทางการพัฒนาใหม่ ๆ ส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั่นคือ การเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศึกษาดูงานวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยเสนอให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศึกษาดูงานวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จ แล้วนำความรู้ที่ได้จากการศึกษานั้นมาปรับใช้กับนักเรียนในชั้นเรียนของตนเอง ทั้งนี้ การปรับใช้สื่อและวิธีการต่าง ๆ ต้องนำมาปรับประยุกต์ หรือพัฒนา ให้เหมาะสมกับสภาพบริบท ปัญหาและศักยภาพของนักเรียน มีการเผยแพร่งานวิจัย โดยจัด เป็นนิทรรศการหรือการประกวด Best Practice ทั้งภายใน โรงเรียน หรือระดับเครือข่ายสถานศึกษา เป็นต้น

1.7 ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาพบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารควรเร่งดำเนินการแก้ไข นั่นคือ การกำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อและการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องผู้วิจัยเสนอให้มีการกำกับติดตามการใช้สื่อและเทคโนโลยีในรูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการสังเกต มีการบันทึก การรายงาน การประเมินการใช้สื่อ และนำผลที่ได้รับมาเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง จัดสรรสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนสำหรับปีการศึกษาต่อไป

2. นำผลการวิจัยนี้ไปปรับปรุงการดำเนินงานการบริหารวิชาการในสถานศึกษา และกลุ่มเครือข่าย

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแนวทางนำไปสู่การปฏิบัติมีวิธีการหรือขั้นตอนที่นำไปสู่เป้าหมายโดยมีทิศทางที่แน่นอนชัดเจน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

2. ศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

3. กระจายขอบเขตการศึกษาโดยทำการศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภออื่น ๆ หรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อให้ทราบถึงการบริหารวิชาการของโรงเรียนในภาพรวม

บรรณานุกรม

- กรองทอง จิรเดชากุล. (2550). *คู่มือการนิเทศภายใน โรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: อรุณสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนดีประจำตำบล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤตยา จุลละมณฑล. (2557). *ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนกลุ่มเมือง ฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1*. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- กำไลทิพย์ นิลบรรหาร. (2557). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี*. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- กุลธร ดอนแก้ว. (2562). *การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3*. (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่).
- ไกรวัลย์ รัตนะ. (2557). *บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- จรุณี เก้าเอี้ยน. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จิตติมา วรรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- จิรารัตน์ กระจ่างดี. (2562). *การศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอขุนยวมจังหวัดแม่ฮ่องสอน*. (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่).
- จุฑาณัฐ สุภาพ. (2555). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเขาค้อจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. (ภาคนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- เจริญพงศ์ คงทน. (2558). *ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).
- ชนม์ผลสุดม์ พัฒพันธ์. (2557). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา. (2546). *การบริหารงานวิชาการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ณปภัช รุ่งโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ณัฐธินิชา ฮาร์ริสัน. (2559). *ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปางสีดาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ดวงนภา เตป้า. (2562). *ศึกษาการพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านท่าบุญเรือง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่).

- ตรีโชค กางกั้น. (2552). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- ทักษิณา เหลืองทวีผล. (2551). *การบริหารตามหลักกรรมมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- ทับทิม ปาเงิน. (2552). *แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- ทัศนีย์ เสียงหวาน. (2557). *การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา).
- นคร จงอนุรักษ์. (2564). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี*. (การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- นิตยธิดา จันดาสงค์. (2558). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- นิลวรรณ วัฒนา. (2556). *การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี*. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- บรน์ัน สาแล. (2564). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี*. (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปฏิภาณ นาคี. (2559). *ปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารงานด้านการจัดกีฬา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่*. สืบค้นจาก http://library.cmu.ac.th/digital_collection/etheses/index.php.

- ปราณูชลี สุดตา. (2560). *แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).*
- ปริศนา สีเงิน. (2559). *สภาพการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. (งานวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).*
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดีด จำกัด.*
- ปิยพันธ์ ศิริรักษ์. (2563). *การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 7(2), 314-315.*
- พิสสุดา บุญเกิด. (2548). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนบ้านโนนผาสุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).*
- เพียงเพ็ญ เพียรสันเทียะ. (2553). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).*
- ภูวนัย ปัฐพี. (2559). *ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ประถมศึกษากลุ่มศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).*
- มณีนรัตน์ พันธุ์แก่น. (2557). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน เขต บางนา สังกัดกรุงเทพมหานคร. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).*
- มานพ วรรณภิละ. (2550). *ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหาร งานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก ในพื้นที่ศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1. กรุงเทพฯ: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.*
- มูนา จารง. (2560). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์ เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา).*

- ระเบียบ วิเศษรัมย์. (2556). ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ประถมศึกษาอำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.
(วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- รัชนิษฐ์ สีหะวงษ์. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน
ประถมศึกษากลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สระแก้ว เขต 1. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา).
- รัตนพร คงกลทอง. (2557). ศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. (การค้นคว้าอิสระ
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี).
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2555). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (พิมพ์ครั้งที่ 7).
สงขลา: นำคิดป๋โฆษณา.
- วสันต์ ปรีดานันท์. (2553). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมือง
สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- วิบูลย์ ไม้เลี้ยง. (2550). ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2556). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ. (พิมพ์ครั้งที่
ที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีธนา นิมเฉย. (2558). สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ศิวพร ละหารเพชร. (2562). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตาม ความ
คิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2.
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุราษฎร์ธานี).
- ศิวมิล เนียมโสภา. (2555). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดมโนรม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).

- ศุภชัย วีระวาทิน. (2550). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี เขต 1.* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- สมชาย คำปลิว. (2550). *บทบาทการบริหารวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอรามัญใต้ จังหวัดศรีสะเกษ.* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา).
- สมบัวคำ ชุมจันทร์. (2555). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42.* (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สมาคมพัฒนาการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน. (2557). *สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการด้านการจัดการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน โครงการสร้างเสริมเมืองสุภาพะโดยภาคประชาสังคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. แม่ฮ่องสอน: วนิดาการพิมพ์.*
- สายนภา ดาวแสง. (2559). *ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา เมืองพิทยา จังหวัดชลบุรี.* (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. (2564). *รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2563. แม่ฮ่องสอน: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. แม่ฮ่องสอน: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.*

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา. (2545). *มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะ ครูศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: แอล.ที.เพรส.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). *รายงานการติดตามการศึกษาเพื่อปวงชนระดับโลก*. กรุงเทพฯ: อรุณสภาคลาดพร้าว.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). *เอกสารแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียน การสอนตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน” แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุกฤดา เกตานนท์. (2555). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 2 กรณีศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก*. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สุกัญญา แก้วห้ำ. (2560). *ศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลसानสายไยรัก เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่).

- สุพรรณิ เกษสม. (2555). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลตามทัศนะคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอำเภอเวียงแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา).
- แสงเดือน เงินสร้อย. (2559). กลยุทธ์การยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล โรงเรียนรังสีวิทยา จังหวัดเชียงใหม่. (การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- แสงสะพาน สลิจันโท. (2561). สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยสงฆ์จำปาสัก เมืองปากเซ แขวงจำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- โสภา วงษ์นาคเพ็ชร. (2553). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- หยาดรุ่ง งามกิ่ง. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- อภิชา พุ่มพวง. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- อภิเชษฐ์ บุญพยอม. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).
- อมรรัตน์ โพธิ์เพชร. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11. (ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี).

- อรพรรณ มุลละ. (2560). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพื้นที่สูงของอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. (การศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา).
- อับดุลกอเดร์ อิบบรอฮิม. (2552). ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3. (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- Beach, D., & Reinhartz, J. (2000). *Supervisory leadership: Focus on instruction*. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Best, J. W. (1978). *Research in education*. (4th ed). Englewood Cliffs: Prentice Hall.
- Bukosky, A. E. (1999). *Comprehensive high school restructuring: Utilizing school based management and curricular reforms to increase student achievement comprehensive restructuring*. (Doctor's Thesis, University of Southern California).
- Campbell, R. F. (1971). *Education administration*. New York: University of Michigan.
- Chester, N. M. (1996). *An Introduction to school administration: Selection Reading*. New York: McMilan Company.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essential of psychological testing*. (5th ed). New York: Harper Collins.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of education*. New York: MC Graw-Hill. Publishers.
- Gorton, R.A. (1983) *School administration and supervision: Leadership challenges and opportunities*. (2nd ed). Ohio: W.C.Brown Co.
- Harris, B. M. (1973). *Supervision behavior in education*. (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Sizes for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Smith, P. A. (2007). Academic optimism and student achievement in urban elementary schools. *Journal of Educational Administration*, 45(5), 556-568.
- UNESCO. (2002). Principle regional office for Asia and the Pacific. *Education in Asia and the Pacific*, 26(3), 66.
- Likert, R. (1967). *The method of constructing an attitude scale, reading in attitude theory and measurement*. edited by Martin Fishbein. New York: John Wiley & Son.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

1. ว่าที่ร้อยตรีเทพดิษฐ์ คะสา	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
2. นางสาวรุ่งทิพย์ อนุเมธางกูร	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษา
3. นายสมศักดิ์ เวียงคำ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านโนนสอย
4. นายชาญณรงค์ บุตรเวียงพันธ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านห้วยผา
5. นางนารีรัตน์ อุดมพาณิชย์	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนบ้านหมอกจำแป่

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ อว.๐๖๑๒.๑๑/ ๕๘๗

วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน
๒๓๖ หมู่ ๓ ต.ปางหมู อ.เมือง
จ.แม่ฮ่องสอน ๕๘๐๐๐

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ว่าที่ร้อยตรีเทพดินทร์ คะสา
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) จำนวน ๑ ชุด

ตามที่นางสาวทิมาพิกา โยธา รหัสนักศึกษา ๖๔๘๖๑๒๐๑ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาโท เรื่อง การบริหารวิชาการของโรงเรียน
ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๑

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือและเป็นไปตามหลักวิชาการ
วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี จึงขอความ
อนุเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ (สิ่งที่ส่งมาด้วย) วิทยาลัย
แม่ฮ่องสอน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ
โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น.ครินทร์ พรภิไธว)

คณบดีวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์

ที่ อว.๐๖๑๒.๑๑/ ว.๐๕

วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน
๒๓๖ หมู่ ๓ ต.ปางหมู อ.เมือง
จ.แม่ฮ่องสอน ๕๘๐๐๐

๕ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยอดคอยวิทยา

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นางสาวจิมพิกา โยธานักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๑ โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ดร.ณัฐ บุญชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

วิทยาลัยแม่ฮ่องสอนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ โดยมีกำหนดเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ระหว่างวันที่ ๖ - ๑๓ มกราคม ๒๕๖๖ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นครินทร์ พริบไหว)
คณบดีวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน

รายชื่อโรงเรียนที่ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์

โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำนวน 28 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนชุมชนบ้านปางหมู
2. โรงเรียนบ้านกุงไม้สักมิตรภาพที่ 98
3. โรงเรียนบ้านทุ่งกองมู
4. โรงเรียนบ้านสบป่อง
5. โรงเรียนบ้านใหม่
6. โรงเรียนบ้านท่าโป่งแดง
7. โรงเรียนบ้านห้วยเตี๋ย
8. โรงเรียนอนุบาลเมือง (ป่าปู้มิตรภาพที่ 29)
9. โรงเรียนบ้านน้ำเพียงดิน
10. โรงเรียนบ้านห้วยเสือเฒ่า (เจ้าแก้วอุปถัมภ์)
11. โรงเรียนชุมชนบ้านผาบ่อง
12. โรงเรียนบ้านห้วยปูลิง
13. โรงเรียนบ้านห้วยตอง
14. โรงเรียนร่มเกล้าปางตองในโครงการพระราชดำริ
15. โรงเรียนบ้านนาป่าแปก
16. โรงเรียนบ้านห้วยขาน
17. โรงเรียนบ้านแม่สะงา
18. โรงเรียนบ้านห้วยมะเขือส้ม
19. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 99 (บ้านแม่สุยะ)
20. โรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง
21. โรงเรียนบ้านคากาน
22. โรงเรียนบ้านยอดคอยวิทยา
23. โรงเรียนบ้านแก่นฟ้า
24. โรงเรียนบ้านป่าลาน
25. โรงเรียนบ้านห้วยช่างคำ

- 26. โรงเรียนเสรีวิทยา
- 27. โรงเรียนบ้านแม่จ่า
- 28. โรงเรียนบ้านหนองเขี้ยว

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้ร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

รอบที่ 1 (ครูผู้สอน)

1. นางสุรีย์ ศรีแกว่งค์	ครูผู้สอนโรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน
2. นางอมรรัตน์ คำหมาย	ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านรักไทย
3. นางสาวจินตนา นະທີ	ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านนาปลาจาด

รอบที่ 2 (ผู้บริหารสถานศึกษา)

1. นางสาวชฎาภรณ์ ไชยยา	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน
2. นายบุญมี สายสวาท	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านรักไทย
3. นายปพน สุทธิทัฬหสาร	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาปลาจาด
4. นางสาวอรรัตน์ ก้อนจำปา	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน
5. นายไกรสอน มุ่งมผลเจริญ	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนบ้านรักไทย
6. นางสาวศรินรัตน์ เขียรกุลศักดิ์	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนบ้านนาปลาจาด

ภาคผนวก จ

สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถาม

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แสดงผลการประเมินความสอดคล้อง

ข้อ	ประเด็นในการประเมิน การบริหารวิชาการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความ หมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา									
1.	โรงเรียนของท่านมีการจัดระบบโครงสร้างของการบริหารงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบที่เอื้อต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2.	ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรในโรงเรียนของท่านมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.	โรงเรียนของท่านมีการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ปรับปรุง พ.ศ.2560)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
4.	โรงเรียนของท่านมีการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นในการประเมิน การบริหารวิชาการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความ หมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (ต่อ)									
5.	โรงเรียนของท่าน จัดทำ โครงสร้างหลักสูตรและสาระ ต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตร สถานศึกษาโดยสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมี การบูรณาการเนื้อหาสาระทั้ง ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้และ ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตาม ความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
6.	โรงเรียนของท่านมีการนำ หลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ใน การจัดการเรียนการสอน ได้ อย่างมีคุณภาพ และเกิด ประสิทธิผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
7.	โรงเรียนของท่านมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การใช้ หลักสูตรสถานศึกษา โดยการมี ส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
8.	โรงเรียนของท่านมีการนำข้อมูล จากการนิเทศ ติดตาม มา วิเคราะห์ และปรับปรุง พัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาตามความ เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นในการประเมิน การบริหารวิชาการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความ หมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้									
9.	โรงเรียนของท่านมีการวางแผนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายของ สพป. แม่ฮ่องสอน เขต 1	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
10.	โรงเรียนของท่านจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (ต่อ)									
11.	โรงเรียนของท่านจัดการกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่สอดคล้องกับความถนัด และความสนใจของผู้เรียน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
12.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	-1	3	0.6	ใช้ได้
13.	โรงเรียนของท่านมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นในการประเมิน การบริหารวิชาการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความ หมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
14.	โรงเรียนของท่านมีการจัด บรรยากาศสิ่งแวดล้อม และ แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อ กระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
15.	โรงเรียนของท่านมีการนำภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
16.	โรงเรียนของท่านมีการ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ และเหมาะสมกับการจัดการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
ด้านที่ 3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน									
17.	โรงเรียนของท่านมีการกำหนด ระเบียบ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ การวัดผล และประเมินผลของ โรงเรียนอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
18.	โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริม ให้ครูจัดทำ การวัดผล และ ประเมินผลแต่ละรายวิชา สอดคล้องกับมาตรฐานการ เรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
ด้านที่ 3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน (ต่อ)									
19.	โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริม ให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพ จริง จากกระบวนการปฏิบัติ และผลงานของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นในการประเมิน การบริหารวิชาการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความ หมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
20.	โรงเรียนของท่านได้จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียน จากโรงเรียนอื่น ๆ ตามแนวทาง ที่กระทรวง ศึกษาธิการกำหนด	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
21.	โรงเรียนของท่านมีการติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอน ของครูผู้สอน โดยเน้นการ ประเมินตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
22.	โรงเรียนของท่านมีการพัฒนา เครื่องมือวัดผล และประเมินผล ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการ เรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านที่ 4 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา									
23.	โรงเรียนของท่านมีการแต่งตั้ง มอบหมายผู้รับผิดชอบงาน ประกัน คุณ ภาพ ภายใน สถานศึกษา อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
24.	โรงเรียนของท่านมีการเตรียม ความพร้อมด้านบุคลากร ทรัพยากร และจัดระบบข้อมูล สารสนเทศ ด้านการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาที่ ถูกต้อง และพร้อมในการใช้งาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นในการประเมิน การบริหารวิชาการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความ หมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านที่ 4 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (ต่อ)									
25.	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำ กรอบการประเมินตามมาตรฐาน การศึกษา และตัวชี้วัดที่ สอดคล้องกับทิศทาง และจุดเน้น ของการพัฒนาโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
26.	โรงเรียนของท่านมีการนำข้อมูล ของระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา และนำผล การประเมินมาใช้ในการ ตัดสินใจและวางแผนพัฒนา กระบวนการปฏิบัติงานในครั้ง ต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
27.	โรงเรียนของท่านมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการประเมิน คุณภาพภายในของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
28.	โรงเรียนของท่านมีการปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
ด้านที่ 5 การนิเทศการศึกษา									
29.	โรงเรียนของท่านมีการจัด ประชุมครูเพื่อทราบจุดมุ่งหมาย และแนวทางปฏิบัติการนิเทศ ภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นในการประเมิน การบริหารวิชาการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความ หมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
30.	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำคู่มือการนิเทศ และแบบนิเทศต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
31.	โรงเรียนของท่านมีการเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการนิเทศภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
32.	โรงเรียนของท่านมีการนิเทศการเรียนการสอน ในรูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านที่ 5 การนิเทศการศึกษา (ต่อ)									
33.	โรงเรียนของท่านมีการนำผลการนิเทศมาวางแผนเพื่อพัฒนางานวิชาการในครั้งต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
34.	โรงเรียนของท่านมีการประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
35.	โรงเรียนของท่านมีการประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบ และกระบวนการนิเทศงานวิชาการการเรียนการสอนของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
36.	โรงเรียนของท่านมีการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ จัดระบบนิเทศการศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นในการประเมิน การบริหารวิชาการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความ หมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา									
37.	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านงานวิชาการ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
38.	โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมให้ครู บุคลากรได้รับการพัฒนาตนเอง ในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
39.	โรงเรียนของท่านสร้างความตระหนักให้แก่ครู และบุคลากรให้เห็นประโยชน์และความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
40.	โรงเรียนของท่านมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครู บุคลากรในสถานศึกษา และยังมีการส่งเสริมครู บุคลากรทำการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	0	-1	2	0.4	ใช้ไม่ได้
ด้านที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ต่อ)									
41.	โรงเรียนของท่านมีการรวบรวมผลการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนตนเอง และโรงเรียนอื่นๆ โดยจัดทำเป็นสารสนเทศเพื่อเป็นแหล่งความรู้ของโรงเรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
42.	โรงเรียนของท่านมีการเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษางานวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นในการประเมิน การบริหารวิชาการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความ หมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	อื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนการ สอน								
43.	โรงเรียนของท่านสนับสนุนให้ ครู และบุคลากรนำผลการวิจัย ในชั้นเรียนมาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอน	+1	0	+1	+1	-1	2	0.4	ใช้ ไม่ได้
ด้านที่ 7 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี									
44.	โรงเรียนของท่านมีการไปศึกษา ดูงาน วิจัยในชั้นเรียนใน สถานศึกษาอื่นที่ประสบ ความสำเร็จด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	-1	3	0.6	ใช้ได้
45.	โรงเรียนของท่านมีการสำรวจ ความต้องการจำเป็นในการใช้ สื่อ และนวัตกรรม เทคโนโลยี ในการศึกษา	+1	+1	+1	+1	-1	3	0.6	ใช้ได้
46.	โรงเรียนของท่านมีการจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเรียน การสอนและงานวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
47.	โรงเรียนของท่านมีการศึกษา วิธีการเลือกใช้อุปกรณ์การเรียนการ สอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเนื้อหาวิธีการ เรียนรู้ และเหมาะสมกับ ธรรมชาติของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นในการประเมิน การบริหารวิชาการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความ หมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านที่ 7 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี (ต่อ)									
48.	โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมให้ครู สามารถผลิตและพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
49.	โรงเรียนของท่านมีการพัฒนาปรับปรุงห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของ โรงเรียนและชุมชน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
50.	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำจัดซื้อ จัดหาสื่อ ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
51.	โรงเรียนของท่านจัดให้มีการกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อและการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
52.	โรงเรียนของท่านมีการนำผลการนิเทศ ติดตาม ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ มาวางแผนเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ค่า IOC แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีเกณฑ์ในการตัดสินใจผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นถูกต้อง มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นยังไม่ถูกต้อง และไม่มีความสอดคล้องกับ

ค่า IOC แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

ผลจากการตรวจสอบคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญสำหรับการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 แปลผลออกมาเป็น “ใช้ได้”

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษา

หาความเชื่อมั่น (Reliability) การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ดังนี้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.989	50

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมือง
แม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.996	50

ภาคผนวก ข

แบบบันทึกข้อมูลเพื่อการวิจัยทางการศึกษา

แบบบันทึกข้อมูลเพื่อการวิจัยทางการศึกษา

การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

The Academic Administration of Schools in Mueang Mae Hong Son District under the

Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 1

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย

ที่ปรึกษาหลัก

ดร.ถนัด บุญชัย

ที่ปรึกษาร่วม

ผู้วิจัย

นางสาวทิมพิกา โยธา

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

แบบบันทึกข้อมูลเพื่อการวิจัย**เรื่อง การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1**

ข้าพเจ้านางสาวทิมพิลา โยธา นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ได้จัดทำแบบบันทึกข้อมูลฉบับนี้ขึ้นเพื่อศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยการศึกษาจากเอกสาร รายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จากรายงานสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการด้านการจัดการศึกษาของจังหวัดแม่ฮ่องสอน จากรายงานผลการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวนรายการ มีรายละเอียด ดังนี้

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยทางการศึกษา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยทางการศึกษา

การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

The Academic Administration of Schools in Mueang Mae Hong Son District under the
Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 1

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย

ที่ปรึกษาหลัก

ดร.ถนัด บุญชัย

ที่ปรึกษาร่วม

ผู้วิจัย

นางสาวทิมพิกา โยธา

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

ข้าพเจ้านางสาวทิมพิลา โยธา นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ได้จัดทำแบบสอบถามฉบับนี้ขึ้นเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ในการวิจัยครั้งนี้ต้องอาศัยความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และประโยชน์ทางวิชาการ จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามฉบับนี้ด้วยความเป็นจริงที่สุด ขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามของท่านจะใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น และนำเสนอในภาพรวมซึ่งไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถามและหน่วยงานของท่าน ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวทิมพิลา โยธา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- 20 – 30 ปี มากกว่า 30 – 40 ปี
 มากกว่า 40 – 50 ปี มากกว่า 50 – 60 ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
 อื่น ๆ (ระบุ).....

4. ตำแหน่งงานปัจจุบัน

- ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ อื่น ๆ
 ครูผู้สอนชั้น ป.1 ครูผู้สอนชั้น ป.3 ครูผู้สอนชั้น ป.6

5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

- น้อยกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี มากกว่า 10 ปี

6. ขนาดของโรงเรียน

- โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนน้อยกว่า 120 คน)
 โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณารายการสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความเป็นจริงในโรงเรียนของท่านหรือที่ท่านเกี่ยวข้องเพียงช่องเดียว ซึ่งกำหนดค่าระดับความคิดเห็นมี 5 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/ปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับ มากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/ปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับ มาก
 ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/ปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับ ปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/ปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับ น้อย
 ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/ปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน การบริหารวิชาการ					สภาพปัญหา การบริหารวิชาการ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
00	โรงเรียนของท่านมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม	✓					✓				

จากตัวอย่างในข้อ 00 ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการอยู่ในระดับ 5 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าสภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการ โรงเรียนของท่านมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับ มากที่สุด และผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสภาพปัญหาการบริหารวิชาการอยู่ในระดับ 4 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าสภาพปัญหาการบริหารวิชาการ โรงเรียนของท่านมีพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับ มาก

ข้อ ที่	การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพปัญหา				
		การบริหารวิชาการ					การบริหารวิชาการ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมให้ครูเข้ารับการศึกษาอบรมในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง										
13.	โรงเรียนของท่านมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้										
14.	โรงเรียนของท่านมีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้										
ด้านที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (ต่อ)											
15.	โรงเรียนของท่านมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้										
16.	โรงเรียนของท่านมีการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพียงพอและเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้										
ด้านที่ 3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน											
17.	โรงเรียนของท่านมีการกำหนดระเบียบแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของโรงเรียนอย่างชัดเจน										
18.	โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำ การวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชา สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้										

ข้อ ที่	การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพปัญหา				
		การบริหารวิชาการ					การบริหารวิชาการ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19.	โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการการปฏิบัติ และผลงานของผู้เรียน										
20.	โรงเรียนของท่านได้จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากโรงเรียนอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวง ศึกษาธิการกำหนด										
21.	โรงเรียนของท่านมีการติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอนของครูผู้สอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง										
22.	โรงเรียนของท่านมีการพัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้										
ด้านที่ 4 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา											
23.	โรงเรียนของท่านมีการแต่งตั้ง มอบหมาย ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ										
24.	โรงเรียนของท่านมีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร ทรัพยากร และจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ถูกต้อง และพร้อมในการใช้งาน										

ข้อ ที่	การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพปัญหา				
		การบริหารวิชาการ					การบริหารวิชาการ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
25.	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำกรอบการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับทิศทาง และจุดเน้นของการพัฒนาโรงเรียน										
26.	โรงเรียนของท่านมีการนำข้อมูลของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และนำผลการประเมินมาใช้ในการตัดสินใจ และวางแผนพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป										
27.	โรงเรียนของท่านมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา										
28.	โรงเรียนของท่านมีการปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง										
ด้านที่ 5 การนิเทศการศึกษา											
29.	โรงเรียนของท่านมีการจัดประชุมครูเพื่อทราบจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน										
30.	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำคู่มือการนิเทศ และแบบนิเทศต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง										

ข้อ ที่	การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพปัญหา				
		การบริหารวิชาการ					การบริหารวิชาการ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
39.	โรงเรียนของท่านสร้างความตระหนักให้แก่ครู และบุคลากรให้เห็นประโยชน์และความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา										
40.	โรงเรียนของท่านมีการรวบรวมผลการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนตนเอง และโรงเรียนอื่น ๆ โดยจัดทำเป็นสารสนเทศเพื่อเป็นแหล่งความรู้ของโรงเรียน										
ด้านที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ต่อ)											
41.	โรงเรียนของท่านมีการเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาดูงานวิจัยในชั้นเรียนกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน										
42.	โรงเรียนของท่านสนับสนุนให้ครู และบุคลากรนำผลการวิจัยในชั้นเรียนที่แก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้สำเร็จมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นผลงานทางวิชาการ										
ด้านที่ 7 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี											
43.	โรงเรียนของท่านมีการสำรวจความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการศึกษา										

ข้อ ที่	การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพปัญหา				
		การบริหารวิชาการ					การบริหารวิชาการ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
44.	โรงเรียนของท่านมีการจัดหาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเรียนการสอนและงานวิชาการ										
45.	โรงเรียนของท่านมีการศึกษาวิธีการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเนื้อหาวิธีการเรียนรู้ และเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน										
46.	โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมให้ครูสามารถผลิตและพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้จริง										
47.	โรงเรียนของท่านมีการพัฒนา ปรับปรุงห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของโรงเรียนและชุมชน										
48.	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำ จัดซื้อ จัดหาสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้										
ด้านที่ 7 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี (ต่อ)											
49.	โรงเรียนของท่านจัดให้มีการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อและการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง										

ภาคผนวก ฅ

แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อการวิจัย

แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อการวิจัย

การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

The Academic Administration of Schools in Mueang Mae Hong Son District under the

Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 1

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย

ที่ปรึกษาหลัก

ดร.ถนัด บุญชัย

ที่ปรึกษาร่วม

ผู้วิจัย

นางสาวทิมพิกา โยธา

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

คำชี้แจง แบบบันทึกการสนทนากลุ่มนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มเป้าหมายผู้ทรงคุณวุฒิผู้ให้ข้อมูลการสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 2 แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การนิเทศการศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี

แบบบันทึกการสนทนากลุ่มฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน เป็นการศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งเป็นการวิเคราะห์โดยรวม โดยไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อหน่วยงานหรือตัวของท่านแต่ประการใด หากแต่จะเกิดประโยชน์ต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวทิมพิกา โยธา

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน

บันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่มเมื่อวันที่เดือน..... พ.ศ. 2566

ตั้งแต่วันที่.....น. ถึงเวลา.....น.

สถานที่การสนทนากลุ่ม ณ

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มเป้าหมายผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้ข้อมูลการสนทนากลุ่ม

คำชี้แจง แบบบันทึกการสนทนากลุ่มนี้เป็นการบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จึงขอความกรุณาท่านในด้านกรให้ข้อมูลส่วนตัวของท่าน ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ชื่อ – สกุลผู้บันทึกการสนทนากลุ่ม.....
2. จบการศึกษาระดับ.....
สาขาวิชา.....
3. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....
4. ประสบการณ์การทำงาน.....ปี
5. ขนาดโรงเรียน.....

ตอนที่ 2 แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 สรุปปัญหาสำคัญที่ต้องกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ และประสบการณ์ท่านมีแนวทางการแก้ไขปัญหาในประเด็นต่อไปนี้ อย่างไร

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีปัญหาที่สำคัญ ที่ต้องกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังนี้

1.1 โรงเรียนควรมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 โรงเรียนควรมีการนำข้อมูลจากการนิเทศ ติดตาม มาวิเคราะห์ และปรับปรุง พัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษา ตามความเหมาะสม อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีปัญหาที่สำคัญ ที่ต้องกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้

2.1 โรงเรียนควรมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ให้ครบ
ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.2 โรงเรียนควรมีการจัดสรร สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ และเหมาะสมกับการจัดการ
เรียนรู้ มีวิธีการ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน มีปัญหาที่สำคัญ ที่ต้องกำหนด
แนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้**

3.1 โรงเรียนควรมีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากโรงเรียน
อื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3.2 โรงเรียนควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผล ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน
การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**4. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีปัญหาที่สำคัญ ที่ต้องกำหนด
แนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้**

4.1 โรงเรียนควรมีการจัดทำกรอบการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดให้
สอดคล้องกับทิศทาง และจุดเน้นของการพัฒนาโรงเรียน อย่างไร

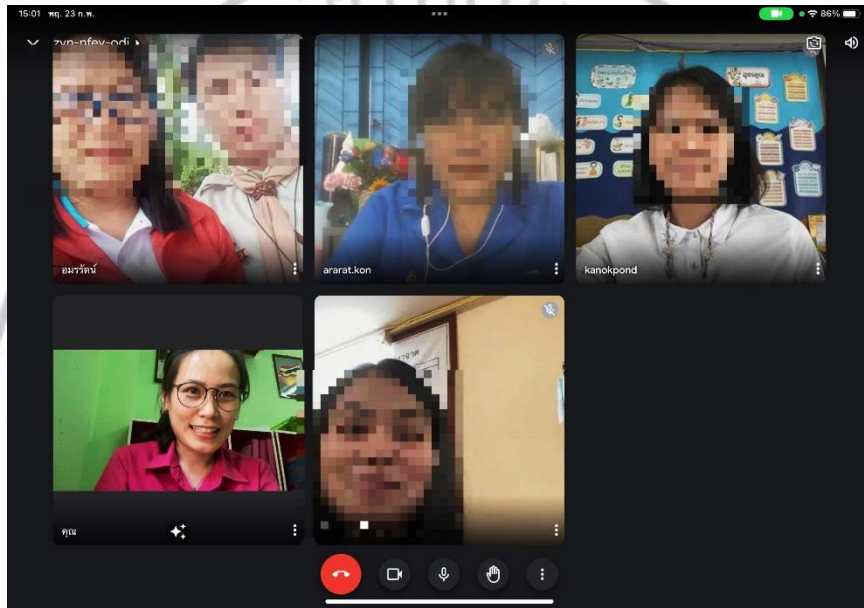
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ญ

ภาพการประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

รอบที่ 1

ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 3 คน ในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้ระบบ Google Meet เมื่อวันที่ 23 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2566 เวลา 15.00 – 17.00 น.

รอบที่ 2

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ณ ห้องประชุมปางหมู วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2566 เวลา 09.00 – 14.00 น.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวทิมพิกา โยธา
วัน เดือน ปีเกิด	13 พฤศจิกายน 2534
ที่อยู่ปัจจุบัน	14/1 หมู่ 3 ตำบล ห้วยโป่ง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58000
อีเมลล์แอดเดรส	thimpikataew@gmail.com
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2553 - พ.ศ. 2558 หลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2553 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทิงวิทยาคม จังหวัดเชียงราย
ประสบการณ์การทำงาน	พ.ศ. 2561 - ปัจจุบัน ครู โรงเรียนบ้านป่าลาน ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 พ.ศ. 2559 - 2561 ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านป่าลาน ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1